ภาษีมูลค่าเพิ่มที่เป็นภาระของผู้บริโภคเกินสมควร กรณีศึกษาการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในสินค้าผ้าอนามัย (ฉบับสมบูรณ์)

นางสาวทวีพร อดิทิพยางกูร

เอกัตศึกษานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชากฎหมายเศรษฐกิจ
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2562

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของเอกัตศึกษาที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของเอกัตศึกษาที่ส่งผ่านทางคณะที่สังกัด
The abstract and full text of individual study in Chulalongkorn University Intellectual Repository(CUIR)
are the individual study authors' files submitted through the faculty.

หัวข้อเอกัตศึกษา	ภาษีมูลค่าเพิ่มที่เป็นภาระของผู้บริโภคเกินสมควร กรณีศึกษาการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในสินค้าผ้าอนามัย
โดย	นางสาวทวีพร อดิทิพยางกูร
รหัสประจำตัว	618 61620 34
หลักสูตร	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายเศรษฐกิจ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
หมวดวิชา	ภาษีอากร
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร. วุฒิพงษ์ ศิริจันทรานนท์
ปีการศึกษา	2562

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้เอกัตศึกษาฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายเศรษฐกิจ

ลงชื่อ.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(ดร. วุฒิพงษ์ ศิริจันทรานนท์)

บทคัดย่อ

ผู้หญิงที่อยู่ในวัยเจริญพันธุ์และสภาพร่างกายปกติจะมีประจำเดือนทุกเดือน ด้วยเทคโนโลยีในปัจจุบันทำให้ผ้าอนามัยเข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตของผู้หญิงในช่วงการมีประจำเดือน แต่อย่างไรก็ตาม ไม่ใช่ผู้หญิงทุกคนที่มีความาสามารถในการจับจ่ายและเข้าถึงผ้าอนามัยได้ หากเราตระหนักว่ายังมีประชาชนกลุ่มหนึ่งในประเทศที่ยังอดมื้อกินมื้อ นั่นก็คือ ผู้หญิงในกลุ่มนั้นก็น่าจะไม่มีเงินเพียงพอที่จะซื้อผ้าอนามัยเช่นกัน

ผ้าอนามัยเป็นสิ่งที่ช่วยซับเลือดประจำเดือน ทำให้ผู้หญิงที่สวมใส่เกิดความสะดวกสบาย มีความมั่นใจในช่วงเวลาที่ไม่ปกติของเดือน ข้อสำคัญของการใส่ผ้าอนามัยคือช่วยยับยั้งเชื้อโรคที่จะเข้าสู่ร่างกายในช่วงอ่อนไหวของผู้หญิงอีกด้วย

ในปัจจุบัน ผ้าอนามัยเป็นสินค้าที่ได้รับการควบคุมราคาโดยกระทรวงพาณิชย์ แต่ยังคงเป็นสินค้าที่ถูกจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม แม้ว่าผ้าอนามัยจะเป็นสินค้าที่สำคัญต่อสุขอนามัย เป็นสินค้าบริโภคขั้นพื้นฐาน ส่งผลถึงอนามัยเจริญพันธุ์ของผู้หญิงโดยตรง และในนานาชาติรวมถึงประเทศไทย ผ้าอนามัยได้รับการเรียกร้องให้มีการยกเว้นการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งมีบางประเทศที่การเรียกร้องนั้นประสบผลสำเร็จแล้วและในเอกัตศึกษาฉบับนี้ได้นำมาศึกษา นั่นคือ ประเทศออสเตรเลีย

วัตถุประสงค์ของเอกัตศึกษาฉบับนี้ ต้องการศึกษาหลักการการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม และสินค้าที่ได้รับการยกเว้นการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในประเทศไทย เพื่อหาแนวทางว่าการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในสินค้าผ้าอนามัยสอดคล้องกับหลักการจัดเก็บของภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศไทยหรือไม่ และมีแนวทางใดที่สามารถทำให้ผ้าอนามัยเป็นสินค้าที่ได้รับการยกเว้นการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม

จากผลการศึกษา สินค้าที่ประเทศไทยยกเว้นการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มมีความหลากหลาย ไม่ได้จำเพาะว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น ในรายการปัจจัยสี่ ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค มีเพียงอาหารที่ยังไม่แปรรูปเท่านั้นที่เป็นสิ่งที่ได้รับการยกเว้นการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ดังนั้น หากจะผลักดันให้ผ้าอนามัยได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาครัฐจะต้องให้ความตระหนักในความสำคัญและภาระที่ผู้บริโภคจะต้องได้รับให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ตามรัฐธรรมนูญที่รัฐจะต้องบริการสาธารณสุขอย่างทั่วถึง ส่งเสริมสุขภาพ ควบคุมและป้องกันโรคให้แก่ประชาชน

กิตติกรรมประกาศ

เอกัตศึกษาเรื่อง ภาษีมูลค่าเพิ่มที่เป็นภาระของผู้บริโภคเกินสมควร กรณีศึกษาการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในสินค้าผ้าอนามัย สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความกรุณาจากท่านอาจารย์ ดร. วุฒิพงษ์ ศิริจันทรานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาเอกัตศึกษา ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษาและแนะนำแนวทาง รวมถึงข้อคิดเห็นต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ยิ่งในการทำเอกัตศึกษาฉบับนี้ ตลอดจนตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้เอกัตศึกษาฉบับนี้สำเร็จโดยสมบูรณ์ที่สุด ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ที่เคารพเป็นอย่างสูงที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำด้วยความเมตตาอย่างดีต่อผู้เขียนมาโดยตลอด

ผู้เขียนขอขอบพระคุณคณาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต สาขากฎหมายเศรษฐกิจ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคณาจารย์พิเศษทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ ความเข้าใจ ประสิทธิประสาทวิชาด้านกฎหมายและธุรกิจด้วยหัวใจของความเป็นครูที่เป็นผู้ให้ต่อศิษย์เป็นอย่างดีตลอดมา รวมถึงเจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตรที่ช่วยประสานงานและอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนในชั้นมหาบัณฑิตของผู้เขียนเป็นไปอย่างราบรื่น

ผู้เขียนขอขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ คุณยาย เพื่อนร่วมชั้นเรียน และเพื่อนที่ทำงานที่เป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนในทุก ๆ ด้าน พร้อมช่วยเหลือตลอดระยะเวลาในการศึกษาจนทำให้ประสบความสำเร็จได้ตามจุดมุ่งหมาย

สารบัญ

บทคัดย่อ.....ก

กิตติกรรมประกาศ.....ข

สารบัญ.....ค

สารบัญตาราง.....จ

บทที่ 1 บทนำ.....1

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....1

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....3

1.3 สมมติฐานของการศึกษา.....3

1.4 ขอบเขตการศึกษา.....3

1.5 วิธีการดำเนินการศึกษา.....4

1.6 ประโยชน์ของการศึกษา.....4

บทที่ 2 ความเป็นมาและหลักการของการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในประเทศไทย.....5

2.1 แนวคิด วัตถุประสงค์ และนโยบายของการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม.....5

2.2 กฎหมายที่ใช้บังคับการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม.....9

2.2.1 ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม.....10

2.2.2 ฐานภาษีมูลค่าเพิ่ม.....11

2.2.3 อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม.....13

2.2.4 การคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม.....14

2.3 สินค้าที่อยู่ในบังคับของการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในปัจจุบัน.....14

2.4 สินค้าที่ได้รับการยกเว้นการจัดเก็บเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในปัจจุบัน.....15

สารบัญ

บทที่ 3 วิเคราะห์สภาพปัญหาของภาษีมูลค่าเพิ่มในสินค้าผ้าอนามัยในปัจจุบัน.....19

3.1 วิเคราะห์ความสำคัญของการใช้ผ้าอนามัยของผู้หญิง.....19

3.1.1 มูลค่าตลาดสินค้าผ้าอนามัยในประเทศไทย.....21

3.1.2 ปริมาณการใช้ผ้าอนามัยของผู้หญิงต่อคน.....25

3.1.3 เปรียบเทียบราคาของสินค้าผ้าอนามัยกับรายได้ต่อหัวของประชากรไทย.....26

3.2 วิเคราะห์การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากสินค้าผ้าอนามัย.....31

3.3 วิเคราะห์ความต้องการให้ผ้าอนามัยเป็นสินค้ายกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม.....34

บทที่ 4 เปรียบเทียบระบบภาษีมูลค่าเพิ่มในสินค้าผ้าอนามัยของต่างประเทศ.....37

4.1 หลักการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในสินค้าผ้าอนามัยในประเทศออสเตรเลีย.....38

4.1.1 นโยบายทั่วไปและกฎหมายที่ใช้บังคับของการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม.....38

4.1.2 สินค้าที่ได้รับการยกเว้นการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม.....43

4.2 เปรียบเทียบภาระภาษีมูลค่าเพิ่มของสินค้าผ้าอนามัยในประเทศออสเตรเลีย

และประเทศไทย.....47

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....52

5.1 บทสรุป.....52

5.2 ข้อเสนอแนะ.....53

บรรณานุกรม.....56

ภาคผนวก.....61

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1 : วัตถุประสงค์และตัวอย่างของการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม.....7
ตารางที่ 2 : วิวัฒนาการการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่สำคัญของไทย.....8
ตารางที่ 3 : รายการสินค้าและบริการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม.....16
ตารางที่ 4 : จำนวนประชากรในประเทศไทย ณ เดือนธันวาคม 2562.....19
ตารางที่ 5 : จำนวนประชากรของประเทศไทยแยกเพศและอายุ.....20
ตารางที่ 6 : จำแนกจำนวนและสัดส่วนของผู้หญิงที่อยู่ในวัยมีประจำเดือนและไม่อยู่ในวัยมีประจำเดือน.....21
ตารางที่ 7 : สรุปมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมผ้าอนามัย.....22
ตารางที่ 8 : มูลค่าของตลาดผ้าอนามัยปี 2558 - 2562.....24
ตารางที่ 9 : ส่วนแบ่งการตลาดของผู้ประกอบการในตลาดสินค้าผ้าอนามัย.....25
ตารางที่ 10 : ราคาจำหน่ายผ้าอนามัยตามชนิดผลิตภัณฑ์และตราสินค้า.....26
ตารางที่ 11 : ตัวอย่างรายได้เฉลี่ยต่อหัว (GDP per capita) 15 ประเทศ.....29
ตารางที่ 12 : จำนวนคนจน (ด้านรายจ่าย) จำแนกเป็นรายภาคและจังหวัด พ.ศ. 2552 – 2561.....30
ตารางที่ 13 : มูลค่าตลาดของสินค้าผ้าอนามัยและภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้ระหว่างปี 2558 - 2562.....31
ตารางที่ 14 : เปรียบเทียบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในประเทศออสเตรเลียกับประเทศไทย.....47

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในชีวิตประจำวัน มนุษย์เกี่ยวข้องกับการบริโภคตลอดเวลา โดยความต้องการการบริโภคคือธรรมชาติของมนุษย์ที่จะเสาะแสวงหาสิ่งต่าง ๆ มาบริโภคสำหรับตนเอง ทั้งการบริโภคในสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น อาหาร ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และการบริโภคทั่ว ๆ ไป เช่น เครื่องดื่ม เครื่องสำอาง เครื่องใช้ไฟฟ้า ฯลฯ จะเห็นได้ว่า เมื่อพฤติกรรมของมนุษย์เปลี่ยน ระบบสังคมมีขนาดใหญ่ขึ้น เทคโนโลยีมีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น การบริโภคของมนุษย์ก็มากขึ้นตามไปด้วย จากเพื่อความจำเป็นก็กลายเป็นเพื่อ ความสะดวกสบาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ เพื่อทุ่นแรง เพื่อความสวยงาม จนทำให้มีทั้งการบริโภคที่จำเป็นและการบริโภคที่เกินจำเป็น

รัฐมีการเก็บภาษีจากการบริโภค เพื่อควบคุมการบริโภคสำหรับสินค้าและบริการบางประเภท ซึ่งภาษีที่เกี่ยวข้องกับการบริโภค ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีนำเข้า ภาษีส่งออก ภาษีสรรพสามิต ซึ่งยิ่งบริโภคมากก็ยิ่งถูกจัดเก็บภาษีมากขึ้น แม้จะเป็นการบริโภคในสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต รัฐก็ยังคงจัดเก็บภาษีจากการบริโภคนั้น ซึ่งปัญหาของการเก็บภาษีจากฐานการบริโภคนี้คือ การไม่คำนึงถึงฐานะของผู้จ่าย ทำให้ผู้มีรายได้น้อยอาจต้องเสียภาษีในสัดส่วนที่มากกว่าผู้มีรายได้สูง ดังเช่นการจัดเก็บภาษีในสินค้าบางประเภท คือ ผ้าอนามัย

อย่างไรก็ดี มีสินค้าและบริการบางประเภทที่รัฐยกเว้นการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้แก่ สินค้าที่จำเป็นต่อการครองชีพ เช่น อาหารที่ยังไม่ผ่านการแปรรูป สินค้าเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรม ศาสนา และการกุศล สินค้าของบุคคลในคณะทูต บริการของผู้ประกอบวิชาชีพอิสระบางกรณี โดยจะเห็นได้ว่าสินค้าและบริการบางประเภทไม่ได้เป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการดำรงชีวิต หรือมีไว้เพื่อช่วยเหลือผู้บริโภคที่ด้อยโอกาสทางสังคม

โดยที่มีผู้หญิงเป็นจำนวนมากไม่สามารถเข้าถึงการใช้ผ้าอนามัยได้เนื่องจากมีอุปสรรคด้านราคา และเป็น “ราคาการดำรงชีวิต” ที่ผู้หญิงไม่สามารถเลือกได้ว่าต้องการมีประจำเดือนหรือไม่ เนื่องจากเป็นสิ่งที่ติดตัวมากับเพศสภาพ การใช้ผ้าอนามัยในผู้หญิงเป็นการบริโภคที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เพราะการบริโภคนั้นเป็นเหตุผลด้านสุขอนามัย เป็นสิทธิในชีวิตและร่างกายของผู้หญิงที่ต้องได้รับการคุ้มครองจากรัฐ และส่งผลต่อคุณภาพชีวิต

ผ้าอนามัยถูกจัดเป็นเครื่องสำอาง[1] ตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2558 (ต่อไปนี้จะเรียกว่า “พ.ร.บ.เครื่องสำอาง พ.ศ. 2558”) แม้จะไม่ได้มีการเรียกเก็บภาษีสรรพสามิตสำหรับสินค้าผ้าอนามัยดังเช่นเครื่องสำอางทั่วไป เนื่องจากไม่ได้ถูกระบุในพิกัดการจัดเก็บของกรมสรรพสามิต และราชกิจจานุเบกษาได้ออกประกาศคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ ฉบับที่ 53 พ.ศ. 2562 เรื่อง การกำหนดสินค้าและบริการควบคุม เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2562 กำหนดให้ผ้าอนามัยเป็นสินค้าควบคุมรายการที่ 31 แต่ผ้าอนามัยก็ยังคงมีราคาแพงสำหรับผู้หญิงบางกลุ่ม และรวมถึงการเป็นสินค้าบริโภคที่ไม่ได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ทำให้มีผู้ไม่สามารถเข้าถึงผ้าอนามัยได้ ซึ่งในต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา[2] ออสเตรเลีย ไอร์แลนด์ มาเลเซีย อินเดียมีการยกเว้นการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในสินค้าผ้าอนามัยแล้ว และมีบางประเทศที่แจกผ้าอนามัยฟรี เช่น สกอตแลนด์ เคนยา

การศึกษานี้ จะมุ่งเน้นเกี่ยวกับนโยบายในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของสินค้าผ้าอนามัยในประเทศไทย และกฎหมายเกี่ยวกับการยกเว้นการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของสินค้าผ้าอนามัยในต่างประเทศ เพื่อหาแนวทางในการยกเว้นการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของสินค้าผ้าอนามัยเช่นเดียวกับต่างประเทศ

---

[1] มาตรา 4 แห่งพ.ร.บ. เครื่องสำอาง พ.ศ. 2558 เครื่องสำอาง หมายความว่า วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้ทา ถู นวด โรย พ่น หยอด ใส่ อบ หรือกระทำด้วยวิธีอื่นใดกับส่วนภายนอกของร่างกายมนุษย์ และให้หมายความรวมถึงการใช้กับฟันและเยื่อบุในช่องปาก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความสะอาด ความสวยงาม หรือเปลี่ยนแปลงลักษณะที่ปรากฏ หรือระงับกลิ่นกาย หรือปกป้องดูแลส่วนต่าง ๆ นั้น ให้อยู่ในสภาพดี และรวมตลอดทั้งเครื่องประทินต่าง ๆ สำหรับผิวด้วย แต่ไม่รวมถึงเครื่องประดับและเครื่องแต่งตัวซึ่งเป็นอุปกรณ์ภายนอกร่างกาย

[2] 17 รัฐจาก 50 รัฐ ได้แก่ Alaska, Delaware, Maryland, Massachusetts, Minnesota, Montana, New Hampshire, Illinois, Connecticut, Florida, Nevada, New York, Ohio, Oregon, Pennsylvania, Rhode Island, Washington D.C.

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจถึงนโยบาย บทบัญญัติกฎหมายของสินค้าที่ถูกจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจถึงนโยบาย บทบัญญัติกฎหมายของการบัญญัติสินค้าผ้าอนามัยเป็นสินค้าที่ได้รับการยกเว้นการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศออสเตรเลีย
3. เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างนโยบายการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของสินค้าผ้าอนามัยในประเทศไทยและประเทศออสเตรเลีย
4. เพื่อวิเคราะห์แนวทางการยกเว้นการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของสินค้าผ้าอนามัยในประเทศไทย
5. เพื่อนำเสนอแนวทางการยกเว้นการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของสินค้าผ้าอนามัยในประเทศไทย ส่งเสริมการบริโภคสินค้าพื้นฐานที่มีความจำเป็นต่อร่างการเพื่อก่อให้เกิดความเป็นธรรม

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

รัฐมีการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มในสินค้าและบริการบางประเภทแม้สินค้าและบริการนั้นไม่ได้มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต การยกเว้นดังกล่าวจึงไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ รัฐควรออกกฎหมายยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าจำเป็นบางประเภท เช่น ผ้าอนามัย ซึ่งเป็นสิ่งอุปโภคที่สำคัญของผู้หญิง เนื่องจากการใช้ผ้าอนามัยไม่ใช่การอุปโภคเพื่อความฟุ่มเฟือย แต่เป็นสิ่งของที่ต้องใช้เนื่องจากกลไกธรรมชาติของผู้หญิง

1.4 ขอบเขตการศึกษา

1. ศึกษากฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวกับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้แก่ ประมวลรัษฎากร มาตรา 81 พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 239) พ.ศ. 2534
2. ศึกษากฎหมายของการบัญญัติสินค้าผ้าอนามัยเป็นสินค้าที่ได้รับการยกเว้นการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศออสเตรเลีย (A New Tax System (Goods and Services Tax)
3. เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างนโยบายการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของสินค้าผ้าอนามัยในประเทศไทยและประเทศออสเตรเลีย
4. เพื่อวิเคราะห์และนำเสนอแนวทางการยกเว้นการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของสินค้าผ้าอนามัยในประเทศไทย

1.5 วิธีการดำเนินการศึกษา

งานวิจัยฉบับนี้ทำการค้นคว้าและวิจัยจากเอกสาร (Documentary Research) ประเภทหนังสือ บทบัญญัติของกฎหมาย บทความ บทวิเคราะห์ และสื่อประเภทข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้อินเตอร์เน็ตเป็นเครื่องช่วยค้นคว้า ซึ่งได้รวบรวม วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล นำมาเรียบเรียงอย่างเป็นระบบเพื่อหาข้อสรุปของการวิจัย

1.6 ประโยชน์ของการศึกษา

1. ได้ทราบถึงแนวคิด นโยบาย บทบัญญัติกฎหมายของสินค้าที่ถูกจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศไทย
2. ได้ทราบถึงนโยบาย บทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการบัญญัติสินค้าผ้าอนามัยเป็นสินค้าที่ได้รับการยกเว้นการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศออสเตรเลีย
3. ได้ทราบถึงปัญหาของผู้บริโภคหญิงต่อการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของสินค้าผ้าอนามัยในประเทศไทย
4. ได้ทราบถึงผลกระทบและนำเสนอแนวทางการยกเว้นการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของสินค้าผ้าอนามัยในประเทศไทยเพื่อส่งเสริมการบริโภคและสุขอนามัย

บทที่ 2

ความเป็นมาและหลักการของการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในประเทศไทย

ภาษีมูลค่าเพิ่มแต่เดิมในอดีตถูกจัดเก็บในรูปแบบของภาษีการค้า โดยมีการจัดเก็บมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2475 โดยเก็บจากยอดรายรับและยอดขายทั้งหมด อย่างไรก็ดี ในวันที่ 1 มกราคม 2535 ประเทศไทยได้เริ่มมีการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นครั้งแรก โดยภาษีมูลค่าเพิ่มคือภาษีที่ถูกจัดเก็บจากส่วนของมูลค่าของสินค้าหรือบริการที่เพิ่มขึ้นในแต่ละขั้นตอนของการผลิตและจำหน่ายสินค้าหรือบริการประเภทต่าง ๆ

2.1 แนวคิด วัตถุประสงค์ และนโยบายของการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม

ประเทศไทยมีขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ฐานะทางเศรษฐกิจการเงินการคลังของประเทศมีความมั่นคงขึ้นมาก ซึ่งในขณะนั้นประเทศไทยยังคงใช้ภาษีการค้า ทำให้มีการกล่าวถึงความไม่เหมาะสมของโครงสร้างภาษีการค้าเพราะมีความซ้ำซ้อน ยุ่งยาก และไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในอนาคต กระทรวงการคลังจึงได้เสนอพิจารณายกเลิกภาษีการค้า และมีการนำภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้ โดยภาษีมูลค่าเพิ่มจะเรียกเก็บโดยใช้อัตราเดียวในสินค้าและบริการทุกชนิด ซึ่งในการนำภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้เป็นการปฏิรูปภาษีการค้าครั้งใหญ่ ทำให้ระบบภาษีอากรเอื้ออำนวยต่อการลงทุน การส่งออกและการขยายตัวของเศรษฐกิจ สะดวกในการจัดเก็บเนื่องจากภาษีมูลค่าเพิ่มไม่มีความซ้ำซ้อนดังเช่นภาษีการค้า นอกจากนี้ ภาษีมูลค่าเพิ่มทำให้เกิดความเป็นธรรมและความสะดวกต่อการปฏิบัติตามของผู้เสียภาษี ทำให้มีความเป็นกลางทางเศรษฐกิจ เอื้ออำนวยต่อการลงทุนและการส่งออก และมีกลไกป้องกันการหลบเลี่ยงภาษี[1]

---

[1] สุพัฒนา นาคประดิษฐ์. ประวัติความเป็นมา เหตุผลและความจำเป็นที่นำภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้ [ออนไลน์]. สุพัฒนา นาคประดิษฐ์, 2553. แหล่งที่มา: https://sites.google.com/a/ttc.ac.th/taxacc/1-khwam-ru-thawpi-keiyw-kab-phasi-mulkha-pheim/12[16 กุมภาพันธ์ 2563]

ในเชิงเศรษฐศาสตร์ การเก็บภาษีเป็นการดึงเอาทรัพยากรที่มีอยู่ในมือประชาชนเข้ามาเป็นของรัฐ โดยรัฐก็ต้องจัดสรรเงินภาษีอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยนำภาษีมาจัดสรรเป็นรายจ่ายบริโภคภาครัฐหรือรายจ่ายลงทุนภาครัฐ เพื่อผลักดันให้ระบบเศรษฐกิจเดินหน้าไปได้ ดังนั้น ในอีกมุมหนึ่งจึงอาจถือได้ว่าการเก็บภาษีช่วยให้การขับเคลื่อนเศรษฐกิจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น[2]

ตามมาตรา 80 แห่งประมวลรัษฎากร ให้ใช้อัตราภาษีร้อยละ 10.0 ในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยในปัจจุบันมีการออกพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 684) พ.ศ. 2562 เพื่อลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มลงจากอัตราร้อยละ 10 เป็นอัตราร้อยละ 6.3 ซึ่งตามพระราชบัญญัติจัดสรรรายได้ประเภทภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะให้แก่ส่วนราชการท้องถิ่น พ.ศ.2534 ประกอบกับพระราชบัญญัติรายได้เทศบาล (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2534 ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2535 เป็นต้นไป มอบให้กรมสรรพากรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มแทนราชการส่วนท้องถิ่น ในอัตรา 1 ใน 9 ของอัตราภาษีที่จัดเก็บ ดังนั้น กรมสรรพากรจึงจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 6.3 บวกกับภาษีที่ต้องจัดสรรให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่นอีกในอัตรา 1 ใน 9 คือร้อยละ 0.7 ของอัตราภาษีที่จัดเก็บ รวมเป็นอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มทั้งสิ้นอัตราร้อยละ 7

หลักการการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม[3]

โดยหลักการแล้ว รัฐมีการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากการบริโภค ซึ่งโดยสุทธิแล้วผู้บริโภคขั้นสุดท้ายจะต้องเป็นผู้เสียภาษี การที่รัฐมีการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มไม่ควรเกิดขึ้นโดยง่าย เนื่องจากทำให้เกิดการขาดตอนของวงจรเครดิต นำมาซึ่งการบิดเบือนวงจรภาษี อย่างไรก็ตาม รัฐยังคงมีการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการบางประเภทตามวัตถุประสงค์รองและหลักการประกอบ (Supplementary Principle) เช่น วัตถุประสงค์เพื่อจัดให้มีบริการสวัสดิภาพของสังคม และหลักเกี่ยวกับการลดภาระให้กับคนยากจน เป็นต้น

---

[2] สุมาลี สถิตชัยเจริญและคณะ. งานวิจัยการศึกษาผลของภาษีมูลค่าเพิ่มต่อการสร้างความเป็นธรรมในการกระจายรายได้และเศรษฐกิจของประเทศไทย[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง, 2554. แหล่งที่มา http://www2.fpo.go.th/e_research/pdf/RES_7_2554.pdf[27 มีนาคม 2563]

[3] เรื่องเดียวกัน, หน้า 27.

ตารางที่ 1 วัตถุประสงค์และตัวอย่างของการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม[4]

วัตถุประสงค์	ตัวอย่าง
1) ลดภาระภาษีของผู้มีรายได้น้อย	ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการที่จำเป็นแก่การครองชีพ เช่น ข้าว อาหารที่ยังไม่แปรรูป
2) เพื่อสวัสดิการสังคม	ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับบริการสุขภาพ และการคมนาคมขนส่งต่าง ๆ
3) เพื่อการศึกษา	ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับหนังสือ หนังสือพิมพ์ นิตยสารการศึกษาในโรงเรียน บริการห้องสมุด พิพิธภัณฑ์
4) เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมและการกุศล	ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มให้งานทางศิลปะ การกีฬาสมัครเล่น กิจการเพื่อการศาสนาและการกุศล
5) เพื่อความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ	ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าที่บุคคลในคณะทูตนำเข้ามาจากต่างประเทศ
6) เพื่อป้องกันการเก็บภาษีซ้ำซ้อน	ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับปัจจัยการผลิตต่าง ๆ และบริการที่มีลักษณะการใช้แรงงาน เช่น ที่ดิน บริการของผู้ประกอบวิชาชีพอิสระ นักร้อง นักแสดง นักแต่งเพลง และนักวิจัย เป็นต้น
7) เพื่อความสะดวกในการบริหารการจัดเก็บภาษี	ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มให้แก่กิจการที่มีขนาดย่อม ซึ่งทำให้จัดเก็บภาษีไม่คุ้มกับต้นทุนการจัดเก็บ เช่น ธุรกิจที่มีรายได้ไม่ถึง 1,800,000 บาทต่อปี
8) เพื่อการยกเว้นกิจการอื่น	ยกเว้นให้กับการขายสลากกินแบ่งของรัฐบาล การขายเหรียญที่ระลึกของกรมธนารักษ์ การขายไปรษณียากร

ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นที่เก็บจากฐานการบริโภค (Consumption Tax) ยิ่งบริโภคมากก็ยิ่งเสียภาษีมาก แต่การบริโภคสินค้าและบริการบางประเภทไม่ใช่การบริโภคที่เป็นความฟุ่มเฟือยแต่มีความจำเป็นที่จะต้องบริโภคและหลีกเลี่ยงไม่ได้ หากมีการบวกภาษีมูลค่าเพิ่มเพิ่มเข้าไปในราคาสินค้าและบริการก็จะทำให้มีผู้ไม่สามารถเข้าถึงสินค้าและบริการที่จำเป็นนั้นได้ เนื่องจากประชาชนทุกคนไม่ได้มีความสามารถในการเสียภาษีเท่ากัน รัฐจึงมีการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการที่จำเป็นแก่การครองชีพ เช่น ข้าว อาหารที่ยังไม่แปรรูป เพื่อวัตถุประสงค์ที่จะลดภาระภาษีของผู้มีรายได้น้อย

---

[4] เรื่องเดียวกัน, หน้า 28.

ตารางที่ 2 วิวัฒนาการการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่สำคัญของไทย[5]

วันที่	การเปลี่ยนแปลง
1 มกราคม 2535	มีการยกเลิกภาษีการค้าและนำภาษีมูลค่าเพิ่มมาบังคับใช้แทน โดยมีการกำหนดจัดเก็บอัตราภาษี ดังนี้ (1) ตามประมวลรัษฎากรกำหนดอัตราภาษีอัตราร้อยละ 10 โดยมีพระราชกฤษฎีกาลดอัตราเหลือร้อยละ 6.3 และรวมกับภาษีท้องถิ่นร้อยละ 0.7 ภาษีมูลค่าเพิ่มจึงเท่ากับร้อยละ 7 โดยผู้ที่ต้องอยู่ในระบบต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม คือผู้ประกอบการที่มีรายรับเกิน 1,200,000 บาทต่อปี ซึ่งผู้ประกอบการสามารถขอคืนหรือเครดิตภาษีซื้อได้ และมีหน้าที่ต้องเก็บภาษีขายโดยการออกใบกำกับภาษี
	(2) อัตราร้อยละ 0 สำหรับ - กิจการการส่งออกสินค้า - การบริการขนส่งระหว่างประเทศโดยอากาศยานหรือเรือเดินทะเล - การขายสินค้าและบริการให้กับองค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ สถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุลใหญ่ - การขายสินค้าและบริการระหว่างคลังสินค้าทัณฑ์บนด้วยกัน - การขายสินค้าหรือบริการให้แก่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ตามโครงการเงินกู้หรือเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ
	(3) อัตราภาษีพิเศษ สำหรับผู้ประกอบการที่มีรายรับเกิน 600,000 บาท แต่ไม่เกิน 1,200,000 บาทต่อปี ให้เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 1.5 รวมภาษีท้องถิ่น บนฐานรายรับก่อนหักค่าใช้จ่าย แต่ไม่สามารถขอคืนหรือเครดิตภาษีซื้อได้ และไม่สามารถเรียกเก็บภาษีขายจากผู้ซื้อสินค้าและบริการ แต่ผู้ประกอบการสามารถเลือกเข้าสู่ระบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มแบบปกติได้ หากผู้ประกอบการมีรายรับต่ำกว่า 600,000 บาทต่อปีจะได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม
16 สิงหาคม 2540	ปรับอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นร้อยละ 9 รวมกับภาษีท้องถิ่นอีกร้อยละ 1 เป็นร้อยละ 10 (พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 309) พ.ศ. 2540)
1 มกราคม 2542	กำหนดให้บริการ/การรับประกันวินาศภัยตามกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัยจากเดิมที่เสียภาษีธุรกิจเฉพาะมาอยู่ในระบบภาษีมูลค่าเพิ่มแทน
1 เมษายน 2542	(1) ปรับลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นร้อยละ 6.3 รวมกับภาษีท้องถิ่นร้อยละ 0.7 เป็นร้อยละ 7 (พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม ฉบับที่ 353 พ.ศ. 2542) และได้มีการปรับลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มเหลือร้อยละ 7 เรื่อยมาจนถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2563

[5] เรื่องเดียวกัน, หน้า 53.

ตารางที่ 2 วิวัฒนาการการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่สำคัญของไทย (ต่อ)

วันที่มีผลบังคับใช้	การเปลี่ยนแปลง
1 เมษายน 2542 (ต่อ)	(2) ยกเลิกการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มแบบพิเศษกับผู้ประกอบการรายย่อยที่มีรายรับตั้งแต่ 600,000 – 1,200,000 บาทต่อปี ที่เสียในอัตราร้อยละ 1.5 ของรายรับก่อนหักค่าใช้จ่าย โดยให้ผู้ประกอบการที่มีรายรับ ไม่เกิน 1,200,000 บาทต่อปีได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม แต่สามารถเลือกเข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่มปกติได้ (พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการกำหนดมูลค่าของฐานภาษีของกิจการขนาดย่อม ซึ่งได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 354) พ.ศ. 2542)
1 เมษายน 2548	กำหนดให้ผู้ประกอบการที่มีรายรับไม่ถึง 1,800,000 บาทต่อปี ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม (พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการกำหนดมูลค่าของฐานภาษีของกิจการขนาดย่อมซึ่งได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 432) พ.ศ. 2548)

2.2 กฎหมายที่ใช้บังคับการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม

ประมวลรัษฎากร เป็นชื่อของกฎหมายภาษีอากรฉบับหนึ่ง มีผลใช้บังคับโดยพระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2481 กฎหมายฉบับนี้เดิมเป็นที่รวมของกฎหมายภาษีอากรสำคัญหลายประเภท ปัจจุบันเป็นที่รวมของกฎหมายภาษีอากรเพียง 4 ประเภทด้วยกันคือ

1) ภาษีเงินได้ แบ่งเป็นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และภาษีเงินได้นิติบุคคล
2) ภาษีมูลค่าเพิ่ม
3) ภาษีธุรกิจเฉพาะ
4) อากรแสตมป์

ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะเป็นระบบภาษีใหม่ที่นำมาบังคับใช้แทนภาษีการค้าตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2535 ภาษีเหล่านี้ล้วนแต่เป็นภาษีทางอ้อมที่เก็บจากฐานการใช้จ่ายบริโภคอุปโภคทั่วไปทั้งสิ้น ภาษีอากรทั้ง 4 ประเภทนี้อยู่ในอำนาจหน้าที่และการควบคุมของกรมสรรพากร

2.2.1 ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

ตามมาตรา 82 แห่งประมวลรัษฎากร บุคคลที่มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม มีดังนี้

1. ผู้ประกอบการ

ผู้ประกอบการ หมายถึง บุคคลซึ่งขายสินค้าหรือให้บริการในทางธุรกิจหรือวิชาชีพ ไม่ว่าการกระทำดังกล่าวจะได้รับประโยชน์หรือได้รับค่าตอบแทนหรือไม่ และไม่ว่าจะได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มแล้วหรือไม่

2. ผู้นำเข้า

ผู้นำเข้า หมายถึง ผู้ประกอบการหรือบุคคลอื่นซึ่งนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักรไม่ว่าเพื่อการใด ๆ และให้หมายความรวมถึงการนำสินค้าที่ต้องเสียอากรขาเข้าหรือที่ได้รับยกเว้น อากรขาเข้าตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรออกจากเขตอุตสาหกรรมส่งออกโดยมิใช่เพื่อการส่งออก

3. ผู้ที่กฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นกรณีพิเศษ ได้แก่

1) ผู้ประกอบการอยู่นอกราชอาณาจักรและได้ขายสินค้าหรือให้บริการในราชอาณาจักรเป็นปกติธุระโดยมีตัวแทนอยู่ในราชอาณาจักร ผู้มีหน้าที่เสียภาษี ได้แก่ ตัวแทน

2) การขายสินค้าหรือให้บริการที่ได้เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 0 ตามมาตรา 80/1 (5) ถ้าภายหลังได้มีการโอนกรรมสิทธิ์ในสินค้าหรือโอนสิทธิในบริการนั้นไปให้กับบุคคลที่มิใช่องค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ สถานเอกอัครราชทูต สถานทูต สถานกงสุลใหญ่ สถานกงสุล ผู้มีหน้าที่เสียภาษี ได้แก่ ผู้รับโอนสินค้า หรือผู้รับโอนสิทธิในบริการดังกล่าว

3) กรณีสินค้านำเข้าที่ได้รับยกเว้นอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรซึ่งได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 81 (2) (ค) ถ้าภายหลังสินค้านั้นต้องเสียอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร ผู้มีหน้าที่เสียภาษีได้แก่ ผู้ที่มีความรับผิดตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร ผู้รับโอนสินค้าถ้ามีการรับโอนสินค้า

4) ในกรณีที่มีการควบเข้ากัน ผู้มีหน้าที่เสียภาษี ได้แก่ ผู้ที่ควบเข้ากันและผู้ประกอบการใหม่

5) กรณีโอนกิจการ ผู้มีหน้าที่เสียภาษี ได้แก่ ผู้โอน และผู้รับโอน

ผู้ที่ได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม

ผู้ที่ได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม คือ ผู้อยู่นอกระบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม เมื่อขายสินค้าหรือบริการไม่ต้องเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้ซื้อ และไม่ต้องยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษี แต่เมื่อซื้อสินค้าหรือวัตถุดิบ รวมทั้งสินค้าประเภททุนมาใช้ในการประกอบกิจการจากผู้ประกอบกิจการที่ได้จดทะเบียนอยู่ในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มให้ผู้ได้รับการจดทะเบียน และผู้ซื้อไม่มีสิทธิเรียกคืนภาษีมูลค่าเพิ่มซึ่งเท่ากับว่าผู้ได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มต้องรับภาระภาษีมูลค่าเพิ่มในส่วนนี้การประกอบกิจการประเภทต่าง ๆ ที่ได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มมาตรา 81

2.2.2 ฐานภาษีมูลค่าเพิ่ม

ฐานภาษีมูลค่าเพิ่ม แบ่งได้ 6 กรณีดังนี้

1) ฐานภาษีสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการ ได้แก่ มูลค่าสิ่งที่ได้รับหรือพึงได้รับจากการขายสินค้าหรือบริการ ไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สิน ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือประโยชน์ที่คิดได้เป็นเงินรวมถึงภาษีสรรพสามิต (ถ้ามี) แต่ไม่รวมถึงส่วนลดหรือค่าลดหย่อนที่ลดให้ขณะขายสินค้าหรือให้บริการที่เรียกว่าส่วนลดการค้า ค่าชดเชยหรือเงินอุดหนุนตามที่กฎหมายกำหนด ภาษีขาย ค่าตอบแทนอื่นตามกฎหมายกำหนด

2) ฐานภาษีสำหรับการส่งออกสินค้า ได้แก่ มูลค่าสินค้าส่งออกโดยให้ใช้ราคา F.O.B.* ของสินค้าบวกด้วยภาษีสรรพสามิตและภาษีหรือค่าธรรมเนียมอื่นตามที่จะกำหนด แต่ทั้งนี้ไม่รวมอากรขาออก

3) ฐานภาษีสำหรับการให้บริการขนส่งระหว่างประเทศ

กรณีรับขนคนโดยสาร ได้แก่ มูลค่าของค่าโดยสาร ค่าธรรมเนียม หรือประโยชน์อื่นใดที่เรียกเก็บในประเทศก่อนหักรายจ่ายใด ๆ เนื่องจากการรับขนคนโดยสารนั้น

กรณีรับขนสินค้า ได้แก่ มูลค่าของค่าระวาง ค่าธรรมเนียม และประโยชน์อื่นใดที่เรียกเก็บไม่ว่าในหรือนอกประเทศก่อนหักรายจ่ายใด ๆ เนื่องจากการรับขนสินค้านั้นออกนอกประเทศ

---

* F.O.B ย่อมาจาก Free on board ตามมาตรา 79/1(1) แห่งประมวลรัษฎากร ราคา F.O.B ได้แก่ ราคาสินค้า ณ ด่านศุลกากรส่งออกโดยไม่รวมค่าประกันภัยและค่าขนส่งจากด่านศุลกากรส่งออกไปต่างประเทศ

4) ฐานภาษีสำหรับการนำเข้า ได้แก่ มูลค่าของสินค้านำเข้าโดยให้ใช้ราคา C.I.F.** ของสินค้าบวกด้วยอากรขาเข้า ภาษีสรรพสามิตตามที่กำหนด ค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนและภาษีและค่าธรรมเนียมอื่นที่กฎหมายจะกำหนด

5) ฐานภาษีกรณีขายยาสูบ และผลิตภัณฑ์น้ำมันตามที่กฎหมายกำหนด มีหลักเกณฑ์พิเศษในการคำนวณฐานภาษีสำหรับการขายสินค้าเหล่านี้ ฐานภาษีได้แก่มูลค่าสินค้าที่ได้มาจากการหักจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มออกจากจำนวนเต็มของราคาขายปลีกของสินค้า โดยให้คำนวณจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มตามอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่รวมอยู่ในจำนวนเต็มของราคาขายปลีก

6) ฐานภาษีกรณีพิเศษ

กรณีผลิตสินค้าหรือให้บริการโดยไม่มีค่าตอบแทนหรือมีค่าตอบแทนต่ำกว่าราคาตลาดโดยไม่มีเหตุผลสมควร ให้ถือราคาตลาดในวันที่ความรับผิดเกิดเป็นฐานภาษี

กรณีผู้ประกอบการนำสินค้าไปใช้ หรือนำบริการไปใช้เอง หรือให้บุคคลอื่นใช้โดยมิใช่เพื่อการประกอบกิจการโดยตรง ต้องถือเป็นการขายสินค้าและต้องเสียภาษี ฐานภาษีถือตามราคาตลาด

กรณีสินค้าของผู้ประกอบการจดทะเบียนมีจำนวนคงเหลือจริงขาดจากจำนวนในรายงานสินค้าและวัตถุดิบถือเป็นการขาย ต้องเสียภาษีขายโดยถือตามราคาตลาดของสินค้าในวันที่ตรวจพบ

กรณีสินค้าได้มีการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 0 ไปแล้ว ต่อมาผู้ซื้อได้โอนกรรมสิทธิ์ไป ทำให้ผู้ซื้อทอดหลังมีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ฐานภาษีให้ถือตามราคาตลาดของสินค้านั้นตามสภาพหรือประมาณจากสิ่งที่เป็นอยู่ในวันที่ความรับผิดเกิด

กรณีผู้ประกอบการมีสินค้าคงเหลือและมีทรัพย์สินที่ใช้ประกอบการเหลือในวันเลิกประกอบกิจการให้ถือเป็นการขาย โดยถือราคาตลาดของสินค้าและทรัพย์สินนั้นในวันเลิกประกอบกิจการ

ราคาตลาดถือตามราคาเฉลี่ยที่ซื้อขายกันตามความเป็นจริงทั่วไปตามที่จะกำหนดหลักเกณฑ์ตรวจสอบราคาขึ้น กรณีไม่อาจทราบราคาตลาดที่แน่นอนให้ใช้เกณฑ์คำนวณที่จะกำหนดขึ้น

กรณีเรียกเก็บเพิ่มหรือลดมูลค่าสินค้าหรือบริการเดิมและกรณีเกิดหนี้สูญ

** C.I.F ย่อมาจาก Cost, Insurance, and Freight ตามมาตรา 79/2(1) แห่งประมวลรัษฎากร ราคา C.I.F ได้แก่ ราคาสินค้าบวกด้วยค่าประกันภัยและค่าขนส่งถึงด่านศุลกากรที่นำสินค้านั้นเข้าในราชอาณาจักร เว้นแต่

(ก) ในกรณีที่อธิบดีกรมศุลกากรประกาศให้ราคาในท้องตลาด สำหรับของประเภทใดประเภทหนึ่งที่ต้องเสียอากร ตามราคาเป็นรายเฉลี่ยตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร ให้ถือราคานั้นเป็นราคาสินค้าในการคำนวณราคา ซี.ไอ.เอฟ.

(ข) ในกรณีที่เจ้าพนักงานศุลกากรได้ทำการประเมินราคาเพื่อเสียอากรขาเข้าใหม่ตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร ให้ถือราคานั้นเป็นราคาสินค้าในการคำนวณราคา ซี.ไอ.เอฟ.

2.2.3 อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม

อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มแบ่งได้ 2 อัตราคือ อัตราร้อยละ 10 และอัตราร้อยละ 0 แต่เนื่องจากพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 684) พ.ศ. 2562 ลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 80 แห่งประมวลรัษฎากรจากอัตราร้อยละ 10.0 เป็นอัตราร้อยละ 6.3 ซึ่งเป็นอัตราที่จัดเก็บสำหรับการขายสินค้า การให้บริการและการนำเข้า

ภาษีมูลค่าเพิ่มอัตราร้อยละ 0

ตามมาตรา 80/1 ให้ใช้อัตราภาษีร้อยละ 0 ในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับการประกอบกิจการประเภทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การส่งออกสินค้าที่มิใช่การส่งออกสินค้าซึ่งได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม
2. การให้บริการที่กระทำในราชอาณาจักรและได้มีการใช้บริการนั้นในต่างประเทศ
3. การให้บริการขนส่งระหว่างประเทศโดยอากาศยานหรือเรือเดินทะเลที่กระทำโดยผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคล
4. การขายสินค้าหรือบริการให้กับกระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจตามโครงการเงินกู้หรือเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ (ทั้งนี้ในส่วนโครงการเงินกู้ ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาล เช่น เงินกู้ IMF)
5. การขายสินค้าหรือบริการให้กับองค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนาญพิเศษของสหประชาชาติ สถานเอกอัครราชทูต สถานทูต สถานกงสุลใหญ่ สถานกงสุล
6. การขายสินค้าหรือบริการระหว่างคลังสินค้าทัณฑ์บนกับคลังสินค้าทัณฑ์บน หรือระหว่างผู้ประกอบการกับผู้ประกอบการที่ประกอบกิจการอยู่ในเขตปลอดอากร ไม่ว่าจะอยู่ในเขตเดียวกันหรือไม่

2.2.4 การคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม

เมื่อได้มีการจดทะเบียนในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้ประกอบการในระบบภาษีมูลค่าเพิ่มมีหน้าที่ในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มทุกสิ้นเดือนในแต่ละเดือนปฏิทิน แล้วยื่นแบบชำระภาษี ให้กับกรมสรรพากรภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป

วิธีคำนวณภาษีแยกเป็น 2 กรณี ดังนี้

(1) กรณีเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนทั่วไป การคำนวณภาษีที่ต้องชำระในแต่ละเดือนโดยทั่วไปจะเป็นดังนี้

ภาษีที่ต้องชำระ = ภาษีขาย - ภาษีซื้อ

ทั้งนี้ หากผลการคำนวณเป็นลบอันเกิดจากจำนวนภาษีซื้อมากกว่าจำนวนภาษีขายก็มีสิทธิได้รับคืนภาษี อนึ่ง ภาษีขายและภาษีซื้อมีนิยามตามกฎหมายดังนี้

ภาษีขาย หมายความว่า ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนได้เรียกเก็บหรือพึงเรียกเก็บจากผู้ซื้อสินค้า หรือผู้รับบริการเมื่อขายสินค้า หรือรับชำระค่าบริการ หากภาษีขายเกิดขึ้นในเดือนใดก็เป็นภาษีขายของเดือนนั้น

ภาษีซื้อ หมายความว่า ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการได้จ่ายให้กับผู้ขายสินค้า หรือผู้ให้บริการที่เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียน เมื่อซื้อสินค้าหรือชำระค่าบริการเพื่อใช้ในการประกอบกิจการของตน (ทั้งที่เป็นวัตถุดิบ หรือ สินค้าทุนประเภทเครื่องจักร เครื่องมือและอุปกรณ์ เป็นต้น) หากภาษีซื้อเกิดขึ้นในเดือนใดก็เป็นภาษีซื้อของเดือนนั้น ไม่คำนึงว่าสินค้าที่ซื้อมานั้นจะขายหรือนำไปใช้ในการผลิตในเดือนใดก็ตาม

(2) กรณีเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 0

การคำนวณภาษีที่ต้องชำระในแต่ละเดือน จะใช้วิธีคำนวณในทำนองเดียวกับผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 7 แต่มีความแตกต่างกันในด้านภาษีขาย เนื่องจากผู้ประกอบการที่เป็นผู้ส่งออกเสียภาษีในอัตราร้อยละ 0 จากมูลค่าส่งออก ภาษีขายจึงมีค่าเป็นศูนย์เสมอ ในขณะที่ภาษีซื้อจะเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น ผลของการคำนวณจึงเป็นลบ เนื่องจากภาษีซื้อมากกว่าภาษีขาย ทำให้มีการคืนภาษีให้แก่ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เป็นผู้ส่งออกเท่ากับจำนวนภาษีซื้อที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละเดือน

2.3 สินค้าที่อยู่ในบังคับของการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในปัจจุบัน

การกระทำกิจการตามมาตรา 77/2 แห่งประมวลรัษฎากรให้อยู่ในบังคับของการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้แก่ 1) การขายสินค้าหรือการให้บริการโดยผู้ประกอบการ และ 2) การนำเข้าสินค้าโดยผู้นำเข้า

การขายสินค้าหรือการให้บริการโดยผู้ประกอบการ

"ขาย" หมายความว่า จำหน่าย จ่าย โอนสินค้า ไม่ว่าจะมีประโยชน์หรือค่าตอบแทนหรือไม่

"สินค้า" หมายความว่า ทรัพย์สินที่มีรูปร่างและไม่มีรูปร่าง ที่อาจมีราคาและถือเอาได้ ไม่ว่าจะมีไว้เพื่อขาย เพื่อใช้ หรือเพื่อการใด ๆ และให้หมายความรวมถึงสิ่งของทุกชนิดที่นำเข้า

"บริการ" หมายความว่า การกระทำใด ๆ อันอาจหาประโยชน์อันมีมูลค่าซึ่งมิใช่เป็นการขายสินค้าและให้หมายความรวมถึงการใช้บริการของตนเอง การให้บริการในราชอาณาจักร ให้หมายถึงบริการที่ทำในราชอาณาจักร โดยไม่คำนึงว่าการใช้บริการนั้นจะอยู่ในต่างประเทศหรือในราชอาณาจักร การให้บริการที่ทำในต่างประเทศและได้มีการใช้บริการนั้นในราชอาณาจักร ให้ถือว่าการให้บริการนั้นเป็นการให้บริการในราชอาณาจักร

การนำเข้าสินค้าโดยผู้นำเข้า

การนำเข้า ให้ความรับผิดเกิดขึ้นเมื่อชำระอากรขาเข้า วางหลักประกันอากรขาเข้า หรือจัดให้มีผู้ค้ำประกันอากรขาเข้า เว้นแต่กรณีที่ไม่ต้องเสียอากรขาเข้าหรือได้รับยกเว้นอากรขาเข้า

2.4 สินค้าที่ได้รับการยกเว้นการจัดเก็บเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในปัจจุบัน

โดยสินค้าและบริการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มจะบัญญัติอยู่ภายใต้ประมวลรัษฎากร มาตรา 81 ที่ให้ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการประกอบกิจการประเภทต่าง ๆ ซึ่งจัดรายการตามสินค้าและบริการดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 รายการสินค้าและบริการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม

สินค้า	บริการ
(1) การขายพืชผลทางการเกษตรที่อยู่ในสภาพสดหรือรักษาสภาพไว้เพื่อมิให้เสียเป็นการชั่วคราวในระหว่างขนส่ง หรือปรุงแต่งโดยวิธีการอื่นหรือรักษาสภาพไว้เพื่อมิให้เสียเพื่อการขายปลีก หรือขายส่งด้วยวิธีการแช่เย็น ทำให้แห้ง บด ทำให้เป็นชิ้น หรือด้วยวิธีอื่น ข้าวสาร หรือผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการสีข้าว แต่ไม่รวมถึงไม้ซุง ฟืน หรือผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการเลื่อยไม้ หรือผลิตภัณฑ์อาหารที่บรรจุกระป๋อง ภาชนะ หรือหีบห่อ (2) การขายสัตว์ไม่ว่าจะมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต ที่อยู่ในสภาพสด หรือรักษาสภาพไว้เพื่อมิให้เสียเป็นการชั่วคราว แต่ไม่รวมถึงผลิตภัณฑ์อาหารที่บรรจุกระป๋อง ภาชนะ หรือหีบห่อที่ทำเป็นอุตสาหกรรม (3) การขายปุ๋ย (4) การขายปลาป่น อาหารสัตว์ (5) การขายยาหรือเคมีภัณฑ์ที่ใช้สำหรับพืชหรือสัตว์ เพื่อบำรุงรักษา ป้องกัน ทำลายหรือกำจัดศัตรูหรือโรคของพืชและสัตว์ (6) การขายหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือตำราเรียน (7) การขายบุหรี่ซิกาแรตที่ผลิตโดยผู้ประกอบอุตสาหกรรมยาสูบที่เป็นองค์การของรัฐบาล (8) การขายสลากกินแบ่งของรัฐบาล สลากออมสินของรัฐบาล และสลากบำรุงกาชาดไทย (9) การขายแสตมป์ไปรษณีย์ แสตมป์อากร หรือแสตมป์อื่นของรัฐบาล (10) การขายเหรียญที่ระลึกของกรมธนารักษ์ (11) การขายทรัพย์สินขององค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (12) การขายสินค้าของบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน	(1) บริการการศึกษาของสถานศึกษา (2) บริการที่เป็นงานทางศิลปะและวัฒนธรรม (3) บริการการประกอบโรคศิลปะ การว่าความ การสอบบัญชี หรือการประกอบวิชาชีพอิสระอื่น (4) บริการรักษาพยาบาลของสถานพยาบาล (5) บริการห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์ (6) บริการตามสัญญาจ้างแรงงาน (7) บริการจัดแข่งขันกีฬาสมัครเล่น (8) บริการของนักแสดงสาธารณะ ทั้งนี้เฉพาะบริการในสาขาและลักษณะการประกอบกิจการตามที่อธิบดีกำหนด (9) บริการขนส่งในราชอาณาจักร (10) บริการขนส่งระหว่างประเทศ ซึ่งมิใช่เป็นการขนส่งโดยอากาศยาน หรือเรือเดินทะเล (11) บริการเช่าอสังหาริมทรัพย์ (12) บริการของราชการส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ไม่รวมถึงบริการที่เป็นการพาณิชย์

ตารางที่ 3 รายการสินค้าและบริการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (ต่อ)

สินค้า	บริการ
(13) การขายทรัพย์สินระหว่างนิติบุคคลเฉพาะกิจกับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่เกิดขึ้นเนื่องจากการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ (14) การขายสินค้าของกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์เพื่อแก้ไขปัญหาในระบบสถาบันการเงิน และกองทุนรวมเพื่อแก้ไขปัญหาในระบบสถาบันการเงินที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์ และ ตลาดหลักทรัพย์ (15) การขายสินค้าของบรรษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย (16) การขายสินค้าที่ได้กระทำในเขตพื้นที่พัฒนาร่วมตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย (17) การขายทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจอันเนื่องมาจากการนำทุนบางส่วนหรือทั้งหมดมาเปลี่ยนสภาพเป็นหุ้นในรูปแบบของบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดตามกฎหมายว่าด้วยทุนรัฐวิสาหกิจ (18) การขายสินค้าของกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และสิทธิเรียกร้องที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (19) การขายน้ำมันดีเซลของผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้ค้าน้ำมัน สำหรับมูลค่าของฐานภาษีที่เกิดขึ้นจากการขายน้ำมันดีเซลให้แก่สถานีบริการจำหน่ายน้ำมันกลางทะเลในเขตต่อเนื่องของราชอาณาจักรไทยซึ่งกระทำตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2545 เป็นต้นไป	

ตารางที่ 3 รายการสินค้าและบริการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (ต่อ)

สินค้า	บริการ
(20) การขายน้ำมันดีเซลของผู้ประกอบการซึ่งเป็นสถานีบริการจำหน่ายน้ำมันกลางทะเลในเขตต่อเนื่องของราชอาณาจักรไทย สำหรับมูลค่าของฐานภาษีที่เกิดขึ้นจากการขายน้ำมันดีเซลที่ผู้ประกอบการดังกล่าวได้ซื้อมาจากผู้ค้าน้ำมันตาม (19) (21) การขายสินค้าของคลังสินค้าทัณฑ์บนสำหรับแสดงและขายของที่เก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บนนั้น ตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรที่ตั้งอยู่ในสนามบินศุลกากร ให้แก่ผู้เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร (22) การขายนมสดพลาสเชอไรซ์และนมสดยูเอชทีผสมฟลูออไรด์ของผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการนมฟลูออไรด์ป้องกันฟันผุในประเทศไทย (23) การขายสินค้าของสถาบันคุ้มครองเงินฝากตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันคุ้มครองเงินฝาก (24) การขายสินค้าของศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน) (25) การขายทองคำแท่งตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ซึ่งกระทำในศูนย์ซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ทั้งนี้เฉพาะทองคำแท่งที่มีความบริสุทธิ์ร้อยละเก้าสิบเก้าจุดเก้าเก้า ที่ยังมิได้ประกอบขึ้นเป็นทองรูปพรรณหรือของรูปพรรณ	
สินค้าและบริการที่ได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม	
(1) การขายสินค้าหรือการให้บริการของกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งส่งรายรับทั้งสิ้นให้แก่รัฐโดยไม่หักรายจ่าย (2) การขายสินค้าหรือการให้บริการเพื่อประโยชน์แก่การศาสนา หรือการสาธารณกุศลภายในประเทศ	

บทที่ 3

วิเคราะห์สภาพปัญหาของภาษีมูลค่าเพิ่มในสินค้าผ้าอนามัยในปัจจุบัน

3.1 วิเคราะห์ความสำคัญของการใช้ผ้าอนามัยของผู้หญิง

ประจำเดือน คือ การหลุดลอกของผนังบุมดลูกเพื่อรองรับการตั้งครรภ์ หากไม่มีการปฏิสนธิ เนื้อเยื่อผนังบุมดลูกก็จะหลุดออกมานำมาสู่การเป็นเลือดประจำเดือน เด็กผู้หญิงส่วนมากจะเริ่มมีประจำเดือนเมื่ออายุได้ 11 - 12 ปี และจะเข้าช่วงวัยหมดประจำเดือนเมื่ออายุได้ 45 - 55 ปี ขณะมีประจำเดือนกล้ามเนื้อมดลูกจะคอยบีบตัวรัดหลอดเลือดทำให้เลือดหยุดไหลภายใน 3 - 5 วัน ดังนั้น ช่วงการมีประจำเดือนปกติจะมีระยะเวลาประมาณ 3 – 5 วันและไม่ควรเกิน 7 วัน ทั้งนี้ประจำเดือนของผู้หญิงปกติจะมีรอบทุก 28 วัน ดังนั้น ผู้หญิงกับการมีประจำเดือนจึงเป็นของคู่กันตามธรรมชาติ และเกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิตประจำวันเป็นอย่างมาก ในปัจจุบัน ผู้หญิงนิยมใช้ผ้าอนามัยเพื่อรองรับดูดซับเลือดประจำเดือน ดังนั้น ผ้าอนามัยจึงมีบทบาทสำคัญต่อการบริโภคของผู้หญิง

คุณสมบัติของผ้าอนามัยนอกจากการใช้เพื่อซับเลือดประจำเดือนแล้ว ยังป้องกันเชื้อโรคเข้าสู่ร่างกายอีกด้วย เนื่องจากในช่วงรอบเดือนเป็นช่วงที่ผู้หญิงสามารถติดเชื้อได้ง่าย อีกทั้งลดความอับชื้น ทำให้ผู้ใช้มีความคล่องตัวในการดำเนินชีวิตประจำวัน รวมถึงผ้าอนามัยบางชนิดมีคุณสมบัติในการขจัดกลิ่นได้อีกด้วย

จำนวนประชากรในประเทศไทย ณ เดือนธันวาคม 2562 มีประมาณ 66.6 ล้านคน ซึ่งเป็นผู้หญิงประมาณ 33.9 ล้านคนหรือร้อยละ 51 ของจำนวนประชากรทั้งหมด

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนประชากรในประเทศไทย ณ เดือนธันวาคม 2562[1]

หน่วย : คน

ลักษณะข้อมูล	ชาย	หญิง	รวม
แยกตามเพศ	32,605,100	33,953,835	66,558,935

โดยหากแบ่งจำนวนประชากรตามเพศและช่วงอายุ จะมีจำนวนตามที่ปรากฏในตารางที่ 2

---

[1] กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. จำนวนประชากร[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2563. แหล่งที่มา: http://stat.bora.dopa.go.th/new_stat/webPage/statByYear.php [1 กุมภาพันธ์ 2563]

ตารางที่ 5 จำนวนประชากรของประเทศไทยแยกเพศและอายุ ณ เดือนธันวาคม 2562[2]

หน่วย : คน

อายุ	ชาย	หญิง	รวม	อายุ	ชาย	หญิง	รวม
น้อยกว่า 1 ปี	288,290	273,156	561,446	1 ปี	318,756	300,572	619,328
2 ปี	336,965	317,190	654,155	3 ปี	340,324	321,915	662,239
4 ปี	353,141	335,430	688,571	5 ปี	374,839	354,139	728,978
6 ปี	383,357	361,656	745,013	7 ปี	410,046	387,796	797,842
8 ปี	401,810	379,397	781,207	9 ปี	387,654	367,249	754,903
10 ปี	399,755	377,274	777,029	11 ปี	402,249	379,923	782,172
12 ปี	410,880	388,633	799,513	13 ปี	407,564	384,760	792,324
14 ปี	411,725	390,734	802,459	15 ปี	416,408	395,435	811,843
16 ปี	404,846	383,843	788,689	17 ปี	406,179	386,016	792,195
18 ปี	407,410	387,539	794,949	19 ปี	428,108	409,373	837,481
20 ปี	428,100	407,591	835,691	21 ปี	449,438	436,784	886,222
22 ปี	490,461	472,693	963,154	23 ปี	497,807	482,834	980,641
24 ปี	492,692	478,916	971,608	25 ปี	477,384	462,048	939,432
26 ปี	479,967	466,748	946,715	27 ปี	487,328	474,480	961,808
28 ปี	484,343	471,187	955,530	29 ปี	476,896	466,389	943,285
30 ปี	457,432	447,178	904,610	31 ปี	447,350	438,088	885,438
32 ปี	443,513	438,683	882,196	33 ปี	458,528	453,769	912,297
34 ปี	475,856	471,953	947,809	35 ปี	477,725	475,699	953,424
36 ปี	487,940	488,590	976,530	37 ปี	504,394	506,744	1,011,138
38 ปี	504,213	507,131	1,011,344	39 ปี	514,384	518,090	1,032,474
40 ปี	513,723	521,065	1,034,788	41 ปี	494,954	506,364	1,001,318
42 ปี	518,230	532,860	1,051,090	43 ปี	509,887	528,727	1,038,614
44 ปี	498,965	520,056	1,019,021	45 ปี	505,658	531,351	1,037,009
46 ปี	492,874	521,850	1,014,724	47 ปี	505,670	540,850	1,046,520
48 ปี	510,221	551,547	1,061,768	49 ปี	498,865	538,998	1,037,863
50 ปี	487,720	533,642	1,021,362	51 ปี	502,465	552,837	1,055,302
52 ปี	479,479	526,837	1,006,316	53 ปี	464,854	518,559	983,413
54 ปี	469,474	524,592	994,066	55 ปี	463,717	523,829	987,546
56 ปี	435,160	487,993	923,153	57 ปี	423,220	474,424	897,644
58 ปี	401,832	453,711	855,543	59 ปี	396,472	455,880	852,352
60 ปี	378,141	434,683	812,824	61 ปี	343,769	401,080	744,849
62 ปี	329,635	386,042	715,677	63 ปี	302,950	352,396	655,346
64 ปี	279,663	329,940	609,603	65 ปี	282,467	340,058	622,525
66 ปี	259,791	314,332	574,123	67 ปี	253,375	306,427	559,802
68 ปี	235,748	287,611	523,359	69 ปี	221,683	273,663	495,346
70 ปี	211,843	264,598	476,441	71 ปี	187,295	232,597	419,892
72 ปี	167,531	209,796	377,327	73 ปี	150,727	191,750	342,477
74 ปี	132,398	171,077	303,475	75 ปี	125,640	161,102	286,742
76 ปี	114,638	150,711	265,349	77 ปี	107,104	143,320	250,424
78 ปี	103,923	142,025	245,948	79 ปี	88,761	124,883	213,644
80 ปี	88,192	124,616	212,808	81 ปี	82,047	118,092	200,139
82 ปี	71,178	106,586	177,764	83 ปี	63,712	96,679	160,391
84 ปี	55,882	87,654	143,536	85 ปี	48,757	75,923	124,680
86 ปี	42,656	69,113	111,769	87 ปี	37,354	60,627	97,981
88 ปี	29,752	50,663	80,415	89 ปี	24,791	42,492	67,283
90 ปี	20,387	35,637	56,024	91 ปี	16,973	29,477	46,450
92 ปี	13,834	24,363	38,197	93 ปี	10,176	17,928	28,104
94 ปี	8,105	14,156	22,261	95 ปี	5,953	9,935	15,888
96 ปี	4,987	7,834	12,821	97 ปี	3,947	6,134	10,081
98 ปี	3,366	4,960	8,326	99 ปี	2,932	4,067	6,999
100 ปี	2,086	2,771	4,857	มากกว่า 100 ปี	6,148	7,964	14,112

[2] กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. จำนวนประชากรแยกรายอายุ ทั่วประเทศ[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2563. แหล่งที่มา: http://stat.dopa.go.th/stat/statnew/upstat_age_disp.php[1 กุมภาพันธ์ 2563]

จากข้อมูลตารางที่ 4 นำมาหาจำนวนผู้หญิงที่อายุระหว่าง 12 – 55 ปี ซึ่งเป็นช่วงอายุของผู้หญิงในวัยมีประจำเดือน พบว่ามีจำนวนประมาณ 20.97 ล้านคน คิดเป็นประมาณร้อยละ 63 ของจำนวนผู้หญิงทั้งหมดในประเทศไทย ซึ่งข้อมูลจะแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 6 จำแนกจำนวนและสัดส่วนของผู้หญิงที่อยู่ในวัยมีประจำเดือนและไม่อยู่ในวัยมีประจำเดือน

อายุ	หญิง (คน)	สัดส่วน
น้อยกว่า 1 ปี ถึง 11 ปี	4,155,697	ร้อยละ 13
ระหว่าง 12 ปี ถึง 55 ปี	20,965,892	ร้อยละ 63
มากกว่า 55 ปี	8,087,770	ร้อยละ 24

จากข้อมูลดังกล่าวพบว่า ผู้หญิงมากกว่าครึ่งในประเทศไทยเป็นผู้ที่ยังอยู่ในวัยที่มีประจำเดือนและเป็นผู้มีความต้องการใช้ผ้าอนามัย และหากผู้หญิงทุกคนที่มีประจำเดือนใช้ผ้าอนามัยจะคิดเป็นจำนวนผ้าอนามัยประมาณเจ็ดพันห้าร้อยล้านชิ้นต่อปี (20,965,892 คน x วันละ 6 ชิ้น x 5 วันต่อเดือน x 12 เดือน) ดังนั้น ผ้าอนามัยจึงมีบทบาทและความสำคัญต่อผู้หญิงเป็นอย่างมาก

3.1.1 มูลค่าตลาดสินค้าผ้าอนามัยในประเทศไทย

ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผ้าอนามัย

ผ้าอนามัย หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ภายนอก เพื่อรองรับดูดซับเลือดประจำเดือน[3]

---

[3] ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 5124 (พ.ศ. 2562) ออกตามความในพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511 เรื่อง ยกเลิกมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมผ้าอนามัยใช้ภายนอกและกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมผ้าอนามัย" (2562, 28 มีนาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 136 ตอนพิเศษ 78 ง. หน้า 24

ตารางที่ 7 สรุปมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมผ้าอนามัย[4]

เรื่อง	รายละเอียด
ชนิดของผ้าอนามัย	แบ่งออกเป็น 3 ชนิด คือ 1) ชนิดซึมซับน้อย 2) ชนิดซึมซับปานกลาง 3) ชนิดซึมซับมาก
แบบของผ้าอนามัย	ผ้าอนามัยแต่ละชนิดแบ่งออกเป็น 3 แบบ คือ 1) แบบแถบกาว อาจมีปีกหรือไม่มีปีกก็ได้ 2) แบบห่วง 3) แบบเจาะรู
ส่วนประกอบและวัสดุ	ผ้าอนามัย ต้องมีส่วนประกอบและวัสดุ ดังนี้ 1) วัสดุห่อหุ้ม ต้องเป็นวัสดุที่มีลักษณะโปร่ง หรือมีรูพรุนให้ของเหลวไหลผ่านได้ 2) เนื้อในหรือแผนซึมซับ ต้องเป็นวัสดุที่นุ่ม สะอาด ซึมซับกับของเหลวได้ดี เช่น สำลี พอลิเมอร์เยื่อกระดาษตีฟู 3) แผ่นกันการซึมเปื้อนด้านล่าง ต้องเป็นแผ่นฟิล์มที่ทำจากพอลิเอทิลีน พอลิโอเลฟิน หรือวัสดุอื่นที่เหมาะสม 4) ห่วง (ถ้ามี) ต้องทำจากผ้าหรือวัสดุอื่นที่มีความแข็งแรงและยืดหยุ่นเหมาะสม
คุณลักษณะที่ต้องการ	1) ลักษณะทั่วไป: ต้องสะอาด ปราศจากรอยด่าง รอยน้ำมันหรือสิ่งแปลกปลอมอื่น เช่น แมลงหรือชิ้นสวนของแมลง สิ่งแหลมคม เส้นผม และต้องไม่มีกลิ่นน่ารังเกียจ 2) การระคายเคืองต่อผิวหนัง: ต้องไม่ระคายเคือง 3) ลักษณะทางจุลชีววิทยา ก) จำนวนรวมของแบคทีเรีย ยีสต์และราที่เจริญเติบโตโดยใช้อากาศ (total aerobic plate count) ต้องไม่เกิน 100 โคโลนีต่อกรัม ข) ต้องไม่พบเชื้อจุลินทรีย์ 5 ชนิดที่กำหนด 4) ลักษณะการใช้งาน ก) การซึมซับ : ต้องไม่มีสารละลายซึมเปื้อนออกมานอกขอบเนื้อในหรือเปื้อนกระดาษกรองหรือเปื้อนด้านล่างของผ้าอนามัย ข) เวลาการซึมซับ ต้องไม่เกิน 15 วินาที ค) ความเป็นกรด – ด่าง ต้องมีค่าความเป็นกรด – ด่าง อยู่ระหว่าง 5.0 ถึง 8.5

[4] เรื่องเดียวกัน, หน้า 2.

ตารางที่ 7 สรุปมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมผ้าอนามัย (ต่อ)

เรื่อง	รายละเอียด
การบรรจุและภาชนะบรรจุ	แบ่งออกเป็น 3 ชนิด คือ 1) ผ้าอนามัยแบบแถบกาว ก) ให้หุ้มห่อผ้าอนามัยแต่ละชิ้นด้วยวัสดุเหมาะสม ที่สะอาด แห้ง และไม่ฉีกขาดหรือชำรุดเสียหาย ข) ให้บรรจุรวมผ้าอนามัยในข้อ ก) ในภาชนะบรรจุที่ทำด้วยวัสดุเหมาะสมที่สะอาด แห้ง ปิดได้สนิทและไม่ฉีกขาดหรือชำรุดเสียหาย 2) ผ้าอนามัยแบบห่วงและแบบเจาะรู: ให้บรรจุผ้าอนามัยในภาชนะบรรจุเหมาะสม ที่สะอาด แห้ง ปิดได้สนิทและไม่ฉีกขาดหรือชำรุดเสียหายและต้องมีสายคาดเอวรวมบรรจุอยู่ด้วย 3) จำนวนบรรจุของผ้าอนามัยในแต่ละภาชนะบรรจุ ต้องเป็นไปตามที่ระบุไว้ที่ฉลาก
เครื่องหมายและฉลาก	ที่ภาชนะบรรจุผ้าอนามัยทุกกล่องหรือหีบห่ออย่างน้อยต้องมีเลข อักษร หรือเครื่องหมายแจ้งรายละเอียดตามที่กำหนดให้เห็นได้ชัดเจนและอ่านได้ง่าย

ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2535 เรื่อง ผ้าอนามัย กำหนดให้ผ้าอนามัยเป็นเครื่องสำอางควบคุม และจำแนกผ้าอนามัยออกเป็น 2 ประเภท

1. ผ้าอนามัยชนิดที่ใช้ภายนอก หมายความว่า ผ้าอนามัยที่ใช้รองรับเลือดประจำเดือนซึ่งมิได้สอดใส่เข้าในช่องคลอด

2. ผ้าอนามัยชนิดสอด หมายความว่า ผ้าอนามัยที่ใช้สอดใส่เข้าในช่องคลอด เพื่อดูดซับเลือดประจำเดือน

ผ้าอนามัยถือได้ว่าเป็นสินค้าที่มีความจำเป็นที่ผู้หญิงจะต้องใช้เป็นประจำทุกเดือน ผ้าอนามัยได้ถูกพัฒนามาอย่างต่อเนื่องจากในอดีตตั้งแต่การใช้โดยผูกเอว มีลักษณะเป็นแบบห่วงแผ่นหนามาจนถึงปัจจุบัน ที่มีอยู่หลากหลายตราสินค้าให้ผู้บริโภคได้เลือกใช้ และได้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่อยู่เสมอ ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคและสอดคล้องกับพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงของผู้บริโภค

มูลค่าตลาดสินค้าผ้าอนามัย

ตลาดสินค้าผ้าอนามัยเป็นตลาดที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจไทยโดยมีมูลค่าประมาณ 6,000 ล้านบาทต่อปี มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 3 ถึงร้อยละ 5 ต่อปี มีการขายในเชิงจำนวนอยู่ประมาณ 300 ล้านชิ้นต่อเดือน

ตารางที่ 8 มูลค่าของตลาดผ้าอนามัยปี 2558 – 2562[5]

มูลค่าตลาดผ้าอนามัย	
ปี	มูลค่า (ล้านบาท)
2558	6,040
2559	6,100
2560	6,150
2561	6,280
2562	6,400

ผ้าอนามัยมีระดับการแข่งขันในตลาดที่รุนแรงเพื่อเป้าหมายในการทำให้ตราสินค้าเข้าไปอยู่ในใจกลุ่มผู้บริโภคเนื่องจากเป็นสินค้าซึ่งจำเป็นต้องใช้ต่อเนื่องในหลายสิบปีและเพื่อรักษาระดับยอดขายให้ต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ประกอบการยังใช้กลยุทธ์การตลาดในลักษณะการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่และกลยุทธ์ในการสกัดการเติบโตของคู่แข่งขัน โดยจะเห็นได้ว่าจากระดับการขยายตัวที่ต่อเนื่องแต่การเป็นตลาดที่มีคู่แข่งขันน้อยรายและมีการใช้งบการตลาดที่สูง ทำให้ผ้าอนามัยเป็นสินค้าที่ราคาค่อนข้างสูงจากค่าใช้จ่ายการตลาด และผูกขาดจากผู้ประกอบการเพียงไม่กี่ราย[6]

---

[5] บริษัท มาร์เก็ตอินโฟ แอนด์ คอมมิวนิเคชั่น จำกัด. 2562. ข้อมูลการตลาดผ้าอนามัย [ไฟล์อิเล็กทรอนิกส์]. กรุงเทพฯ: บริษัท มาร์เก็ตอินโฟ แอนด์ คอมมิวนิเคชั่น จำกัด. แหล่งที่มา: www.marketinfo.co.th/new60/index.php/cm234/[1 กุมภาพันธ์ 2563]

[6] เรื่องเดียวกัน, หน้า 1.

ตารางที่ 9 ส่วนแบ่งการตลาดของผู้ประกอบการในตลาดสินค้าผ้าอนามัย[7]

ผู้ประกอบการรายสำคัญในตลาดผ้าอนามัย		
บริษัท	ตราสินค้า	ส่วนแบ่งการตลาด (ร้อยละ)
บริษัท ยูนิชาร์ม (ประเทศไทย) จำกัด	โซฟี	50
บริษัท คาโอ คอมเมอร์เชียล (ประเทศไทย) จำกัด	ลอรีเอะ	37
บริษัท จอห์นสัน แอนด์ จอห์นสัน (ไทย) จำกัด	โมเดส	10
บริษัท พรอคเตอร์ แอนด์ แกมเบิล (ประเทศไทย) จำกัด	วิสเปอร์	3
บริษัท เอลิแอล อินเตอร์เนชั่นแนล (ไทยแลนด์) จำกัด	เอลิส	
บริษัท โมเดิร์น ซอฟท์ โปรดักส์ จำกัด	มิโดริ	
บริษัท แอสปายด์ คอนซูมเมอร์ เอนเทอไพรซ์ จำกัด	ควิเซนต์	

3.1.2 ปริมาณการใช้ผ้าอนามัยของผู้หญิงต่อคน

โดยเฉลี่ยแล้วผู้หญิงที่มีสุขภาพสมบูรณ์จะมีประจำเดือนทุก 28 วัน เลือดประจำเดือนจะมีประมาณ 60 มิลลิลิตร และจะออกมากในระยะ 2 วันแรกของการมีประจำเดือน อย่างไรก็ตาม ความมากน้อยและระยะเวลาในการมีประจำเดือนของผู้หญิงแต่ละคนจะแตกต่างกันไป แม้ในคนเดียวกันแต่ต่างเดือนกันก็ยังมีลักษณะการไหลไม่เท่ากัน[8]

ข้อมูลจาก สสส. (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ) แนะนำว่าผู้หญิงควรจะเปลี่ยนผ้าอนามัยทุก 4 ชั่วโมง เนื่องจากหากใช้ผ้าอนามัยนานกว่า 2 ชั่วโมง จะทำให้แบคทีเรียเจริญเติบโตได้มากจนอาจทำให้ติดเชื้อโรค (โดยเฉพาะหากใช้ผ้าอนามัยแบบสอด) จะมีไข้สูงและเกิดเป็นพิษ ช็อกจนถึงแก่ชีวิตได้ (Toxic Shock Syndrome) หรือ TSS

ดังนั้นแล้ว ในการมีประจำเดือนครั้งหนึ่งผู้หญิงควรจะใช้ผ้าอนามัยโดยเฉลี่ยประมาณ 30 แผ่นต่อคน

---

[7] เรื่องเดียวกัน, หน้า 2.

[8] สกู๊ปพิเศษ:ผ้าอนามัย มาทำความเข้าใจกับการเป็นหญิง. นิตยสารผู้บริโภค ฉบับที่ 12. (25 พฤษภาคม 2528), หน้า 91-106 อ้างถึงใน นางสาวสุทธิยา พานิชกุล. โครงสร้างตลาดและพฤติกรรมแข่งขันในอุตสาหกรรมผ้าอนามัย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

3.1.3 เปรียบเทียบราคาของสินค้าผ้าอนามัยกับรายได้ต่อหัวของประชากรไทย

ราคาผ้าอนามัยแต่ละชนิดขึ้นอยู่กับรูปแบบและลักษณะพิเศษเฉพาะที่ตอบโจทย์ปัญหาของประจำเดือน เช่น เทคโนโลยีการซึมซับ เทคโนโลยีการระบายกลิ่นอับ ความบาง กลิ่นหอมพิเศษ ลวดลาย คุณสมบัติเหล่านี้ทำให้ราคาผ้าอนามัยมีราคาสูงขึ้น จากการเก็บข้อมูลราคาสินค้าผ้าอนามัย จำนวน 5 ตราสินค้า 48 ผลิตภัณฑ์ ราคาเฉลี่ยของผ้าอนามัยอยู่ที่ 4.70 บาทต่อชิ้นโดยมีข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 10 ราคาจำหน่ายผ้าอนามัยตามชนิดผลิตภัณฑ์และตราสินค้า[9]

ราคาจำหน่ายปลีกผลิตภัณฑ์ผ้าอนามัย		
ตราสินค้า/ประเภท	ขนาด/ชิ้น	ราคา (บาท)
ลอรีเอะ		
ซอฟท์แอนด์เซฟ สลิม แบบมีปีก-กลางวัน 22 ซม.	16	42.00
ซอฟท์ แอนด์ เซฟ แบบมีปีก-กลางคืน ยาว 30 ซม.	16	54.00
ซอฟท์แอนด์เซฟ แมกซี่ ไม่มีปีก-กลางวัน 22 ซม.	20	42.00
ซอฟท์แอนด์เซฟ แมกซี่ มีปีก-กลางวัน 22 ซม.	16	42.00
ซอฟท์แอนด์เซฟ มีปีก-กลางคืน 35 ซม.	8	44.00
ซอฟท์ แอนด์ เซฟ มีปีก-กลางคืน 30 ซม.	16	54.00
ซอฟท์แอนด์เซฟ เอ็กซ์ตร้าโพรเทคชั่น มีปีก-กลางคืน 35 ซม.	8	46.00
ซอฟท์แอนด์เซฟ เอ็กซ์ตร้า โพรเทคชั่น มีปีก-กลางคืน 40 ซม.	8	78.00
ซูเปอร์ อัลตร้าสลิมมีปีก-กลางวัน 22.5 ซม.	20	75.00
ซูเปอร์อัลตร้าสลิม มีปีก-กลางวัน ขนาด 25 ซม.	18	75.00
ซอฟท์แอนด์เซฟ สลิม มีปีก-กลางวัน 25 ซม.	14	42.00
ซอฟท์แอนด์เซฟ สลิม ไม่มีปีก-กลางวัน 22 ซม.	20	42.00
ซูเปอร์อัลตร้าสลิม เฟรชคอนโทรล มีปีก-กลางวัน ซากุระ เฟรช	20	75.00
ซูเปอร์อัลตร้าสลิม เฟรชคอนโทรลมีปีก-กลางวัน ซากุระ เฟรช	18	75.00
ซุปเปอร์เจนเทิลพลัส มีปีก-กลางวัน 25 ซม.	14	58.00
ซุปเปอร์เจนเทิลพลัส มีปีก-กลางวัน 22 ซม.	16	60.00
ซูเปอร์ เจนเทิล พลัส มีปีก-กลางคืน 40 ซม.	7	60.00

[9] บริษัท มาร์เก็ตอินโฟ แอนด์ คอมมิวนิเคชั่น จำกัด. ข้อมูลการตลาดผ้าอนามัย [ไฟล์อิเล็กทรอนิกส์]. แหล่งที่มา: www.marketinfo.co.th/new60/index.php/cm234/[1 กุมภาพันธ์ 2563]

ตารางที่ 10 ราคาจำหน่ายผ้าอนามัยตามชนิดผลิตภัณฑ์และตราสินค้า (ต่อ)

ราคาจำหน่ายปลีกผลิตภัณฑ์ผ้าอนามัย		
ตราสินค้า/ประเภท	ขนาด/ชิ้น	ราคา (บาท)
โซฟี		
แบบกระชับ มีปีก-กลางคืน แบบบางมาก ยาว 42 ซม.	8	79.00
แบบกระชับ มีปีก-กลางคืน ยาว 42 ซม.	8	79.00
แบบกระชับ สลิม ไม่มีปีก-กลางวัน 22 ซม.	20	41.00
แบบกระชับ มีปีกแบบบาง-กลางคืน ยาว 35 ซม.	16	56.00
แบบกระชับ มีปีก-กลางคืน ยาว 29 ซม.	16	54.00
แบบกระชับ มีปีก-กลางคืน ขนาด 35 ซม.	8	46.00
แบบกระชับ ฟอร์ไลต์เดย์ ซูเปอร์แอ็กทิฟสลิมมีปีก-กลางวัน 17.5 ซม.	16	43.00
แบบกระชับ มีปีก-กลางคืน ยาว 42 ซม.	4	41.00
แบบกระชับ มีปีก-กลางคืน ยาว 29 ซม.	12	42.00
แม็กซี่ แบบกระชับ มีปีก-กลางวัน	16	43.00
แอร์ฟิต คูลลิ่งเฟรช ซูเปอร์แอ็กทิฟสลิม มีปีก-กลางวัน 25 ซม.	10	52.00
แอร์ฟิต คูลลิ่งเฟรช ซูเปอร์สลิม 0.1 มีปีก-กลางวัน 25 ซม.	14	75.00
แอร์ฟิต คูลลิ่งเฟรช ซูเปอร์สลิม 0.1 มีปีก-กลางวัน 23 ซม.	16	75.00
แอร์ฟิต คูลลิ่งเฟรช ซูเปอร์แอ็กทิฟสลิม มีปีก-กลางวัน 23 ซม.	12	52.00
ขอบปกป้อง มีปีก- กลางคืน 35 ซม.	8	50.00
ขอบปกป้อง สลิม มีปีกผิวสัมผัสนุ่ม-กลางวัน 22 ซม.	16	41.00
ขอบปกป้อง สลิม มีปีก-กลางวัน 22 ซม.	16	55.00
คูลลิ่ง เฟรช สลิม มีปีก-กลางคืน 29 ซม.	14	77.00
คูลลิ่ง เฟรช สลิม มีปีก-กลางคืน 35 ซม.	6	54.00
มูฟ ซูเปอร์ แอ็กทิฟสลิม มีปีก-กลางวัน 23 ซม.	16	51.00
มูฟ ซูเปอร์ แอ็กทิฟสลิม มีปีก-กลางวัน 25 ซม.	14	51.00
เอ็กซ์ตร้า ดราย มีปีก-กลางวัน ชนิดบาง ขนาด 23 ซม.	16	60.00
ซอฟท์ แบบสอด สำหรับวันมามาก	9	97.00
เอลิส		
แฟรี่วิงส์ มีปีก-กลางคืน 35 ซม.	10	49.00
เอลิส แฟรี่วิงส์ มีปีก-กลางวัน 25 ซม.	14	49.00
เอลิส เซนซิทีฟ แคร์ มีปีก-กลางวัน 22.5 ซม.	16	58.00
เอลิส เซนซิทีฟ แคร์ มีปีก-กลางวัน-กลางคืน 30 ซม.	12	58.00
เอลิส เอ็กซ์ตร้า สลิม 0.1 มีปีก-กลางวัน 22.5 ซม.	18	58.00

ตารางที่ 10 ราคาจำหน่ายผ้าอนามัยตามชนิดผลิตภัณฑ์และตราสินค้า (ต่อ)

ราคาจำหน่ายปลีกผลิตภัณฑ์ผ้าอนามัย		
ตราสินค้า/ประเภท	ขนาด/ชิ้น	ราคา (บาท)
โมเดรส		
แผ่นบางสบายไม่มีปีก-กลางวัน 23 ซม.	20	45.00
สปิริต บางสบาย ไม่มีปีก-กลางวัน 23 ซม.	20	45.00
วิสเปอร์		
สำหรับวันมามากและเวลากลางคืนมีปีก	16	114.00
	ราคาเฉลี่ย	4.70

ดังนั้น ภาระค่าผ้าอนามัยต่อเดือนของผู้หญิงต่อคนจะอยู่ที่ประมาณ 141 บาทต่อเดือน (วันละ 6 ชิ้น x 5 วันต่อเดือน x ชิ้นละ 4.70 บาท)

รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทย

รายได้เฉลี่ยต่อหัว (GDP per capita) คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัวประชากร ตัวชี้วัดนี้ใช้เป็นสิ่งบ่งชี้ถึงมาตรฐานความเป็นอยู่ หรือความกินดีอยู่ดีของประชาชนโดยเฉลี่ย[10]

รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทย คำนวนโดยนำมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) มาหารจำนวนคนในประเทศเพื่อหาค่าเฉลี่ยรายได้ของคน ๆ หนึ่งในประเทศ

ข้อมูลจากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) หรือสภาพัฒน์ ระบุว่า ณ ไตรมาสที่ 3 ของปีพ.ศ. 2562 รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทยเท่ากับ 248,406.50 บาทต่อปี หรือเท่ากับ 20,700.54 บาทต่อเดือน

โดยข้อมูลรายได้เฉลี่ยต่อหัว (GDP per capita) ประเทศไทยอยู่ในลำดับที่ 102 จาก 193 ประเทศ ดังตารางที่ 10 แสดงถึงว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่รายได้ประชากรค่อนไปทางน้อย

---

[10] ส่วนนโยบายการออมและการลงทุนในภาพรวม. ศัพท์น่ารู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจ[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายการออมและการลงทุน กระทรวงการคลัง. แหล่งที่มา : www2.fpo.go.th/S-l/Source/word/Word.php?Language=Thai&BeginRec=2036&NumRecShow=8&sort=1&search=[2 เมษายน 2563]

ตารางที่ 11 ตัวอย่างรายได้เฉลี่ยต่อหัว (GDP per capita) 15 ประเทศ[11]

อันดับ GDP per capita	ประเทศ	บาท*
1	Luxembourg	3,416,383.17
2	Switzerland	2,526,657.13
8	United States	1,965,133.08
9	Singapore	1,931,193.70
11	Australia	1,624,497.27
18	Hong Kong SAR	1,488,959.93
23	Canada	1,394,749.78
30	Japan	1,232,796.58
38	Korea, Republic of	948,606.88
68	Maldives	469,691.96
81	Malaysia	336,120.12
102	Thailand	235,168.90
156	Philippines	99,430.49
164	Vietnam	82,690.54
173	India	65,542.36

ภาระของการจ่ายค่าผ้าอนามัย

จากข้อมูลในหัวข้อ 3.1.3 เกี่ยวกับภาระค่าผ้าอนามัยต่อเดือนของผู้หญิงต่อคนจะอยู่ที่ประมาณ 141 บาทต่อเดือน ดังนั้นภาระค่าผ้าอนามัยต่อเดือนของผู้หญิงต่อคนจะเท่ากับร้อยละ 0.68 ของรายได้

---

[11] กองทุนการเงินระหว่างประเทศ. World Economic Outlook (October 2019) GDP per capita, current prices [ออนไลน์]. กรุงวอชิงตัน ดีซี สหรัฐอเมริกา: กองทุนการเงินระหว่างประเทศ, 2562. แหล่งที่มา : www.imf.org/external/datamapper/NGDPDPC@WEO/OEMDC/ADVEC/WEOWORLD/DA/AS5 [4 เมษายน 2563]

* แปลงเป็นหน่วยบาทด้วยอัตราแลกเปลี่ยน 30.1810 บาทต่อ 1 ดอลล่าร์สหรัฐ (อัตราแลกเปลี่ยนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักที่ประกาศโดยธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันที่ 31 ตุลาคม 2562)

ผู้มีรายได้น้อย

เนื่องจากประเทศไทยมีปัญหาเกี่ยวกับการกระจายตัวของรายได้และความเหลื่อมล้ำในสังคม ดังนั้นรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรไทยที่เป็นค่าเฉลี่ยรายได้ของประชากรไทยทั้งประเทศ จึงยังมีข้อเท็จจริงซ่อนอยู่ในตัวเลข นั่นคือ ประชากรกลุ่มที่มีรายได้น้อยที่สุด มีสัดส่วนมากถึงร้อยละ 10 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ประชากรกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีปัญหารายรับไม่เพียงพอกับรายจ่าย ดังนั้น ราคาผ้าอนามัยเป็นภาระต่อกลุ่มคนจนมากกว่ากลุ่มคนรวย ดังข้อมูลในตารางที่ 11 จะเห็นได้ว่าทั้งประเทศไทยมีจำนวนประชากรที่เป็นคนจนเป็นจำนวนมากและยังไม่มีแนวโน้มลดลง

ตารางที่ 12 จำนวนคนจน** (ด้านรายจ่าย) จำแนกเป็นรายภาคและจังหวัดพ.ศ. 2552 – 2561[12]

หน่วย: พันคน

ภาค	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561
ทั่วราชอาณาจักร	11,623.9	10,800.7	8,751.9	8,402.1	7,305.1	7,057.4	4,847.2	5,810.1	5,324.8	6,682.5
กรุงเทพมหานคร	190.5	186.7	647.9	161.5	90.4	140.6	173.7	118.0	98.3	123.6
ภาคกลาง	1,971.8	1,957.9	1,905.1	1,291.5	1,014.9	941.5	827.3	1,010.4	884.0	1,374.9
ภาคเหนือ	2,699.7	2,602.5	1,869.5	2,017.0	1,937.1	1,519.9	1,007.8	1,124.4	1,119.7	1,388.8
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	5,275.0	4,790.4	3,425.9	3,735.2	3,271.2	3,200.6	1,929.8	2,419.7	2,126.5	2,468.0
ภาคใต้	1,487.0	1,263.3	903.4	1,196.9	991.5	1,254.8	908.6	1,137.5	1,096.2	1,327.2

** จากข้อมูลของศูนย์สารสนเทศ นิยามและความหมายของ “คนจน” หมายความว่า บุคคลที่มีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจนหรือคนที่มีรายได้ไม่เพียงพอที่จะซื้ออาหารและสินค้าที่จำเป็นตามเกณฑ์ความต้องการขั้นต่ำ

[12] สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. จำนวนคนจน (ด้านรายจ่าย) จำแนกเป็นรายภาค และจังหวัด พ.ศ. 2552-2561[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2562. แหล่งที่มา: http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/08.aspx[10 กุมภาพันธ์ 2563]

3.2 วิเคราะห์การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากสินค้าผ้าอนามัย

ผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากสินค้าผ้าอนามัย

จากข้อมูลในหัวข้อ 3.1.1 ข้อมูลตลาดสินค้าผ้าอนามัยในประเทศไทย ปี 2562 ตลาดผ้าอนามัยในประเทศไทยมีมูลค่าประมาณ 6,400 ล้านบาทต่อปี คิดเป็นภาษีมูลค่าเพิ่มที่รัฐได้จากการจัดเก็บในสินค้าผ้าอนามัยประมาณ 419 ล้านบาทต่อปี

ตารางที่ 13 มูลค่าตลาดของสินค้าผ้าอนามัยและภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้ระหว่างปี 2558 - 2562

หน่วย: ล้านบาท

ปี	มูลค่าตลาดสินค้าผ้าอนามัย	ภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้
2558	6,040	395
2559	6,100	399
2560	6,150	402
2561	6,280	411
2562	6,400	419

ปี 2562 รัฐจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มได้ประมาณ 792,957 ล้านบาท (ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง, ออนไลน์) โดยภาษีมูลค่าเพิ่มจากสินค้าผ้าอนามัยเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 0.05 ของภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้ทั้งหมด (ร้อยละ 0.05 คำนวณจาก 419 ล้านบาท / 792,957 ล้านบาท)

วิเคราะห์การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในสินค้าผ้าอนามัยกับหลักการจัดเก็บภาษีที่ดี

จากแนวความคิดเกี่ยวกับหลักการภาษีอากรที่ดีของอดัม สมิท มี 7 ข้อได้แก่

1. ความเท่าเทียมกัน (Equity) หรือความเป็นธรรม (Fairness)

2. ความแน่นอน (Certainty)

3. ความสะดวกและไม่ยุ่งยากต่อการชำระภาษี

4. ความมีประสิทธิภาพ

5. มีความเป็นกลางทางเศรษฐกิจ

6. อำนวยรายได้ต่อการใช้จ่ายของรัฐบาล

7. มีความยืดหยุ่นเพิ่มลดจำนวนภาษีให้เหมาะสมกับสถานการณ์

การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในสินค้าผ้าอนามัยขัดต่อหลักความมีประสิทธิภาพ เนื่องจากระบบภาษีที่ดี ควรสร้างโอกาสที่เท่าเทียมต่อกันระหว่างผู้เสียภาษีและไม่สร้างผลกระทบต่อพฤติกรรมของผู้เสียภาษี (Taxpayer's Behavior) โดยควรคำนึงถึงความสามารถหรือรายได้ของผู้เสียภาษี ซึ่งประเทศไทยมีผู้มีรายได้น้อยจำนวนมาก การที่ผ้าอนามัยเป็นสินค้าที่เรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจะทำให้คนกลุ่มนี้เข้าถึงลำบาก ไม่สามารถจัดหาผ้าอนามัยมาใช้ได้ตามจำนวนที่สมควร มีผลกระทบต่อสุขอนามัยที่ดี

หลักวิเคราะห์การเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิง

หากรัฐจะออกมาตรการที่จะยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มที่เป็นรายจ่ายของผู้หญิง จะถือเป็นการเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิงหรือไม่ อย่างไรนั้น ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 27 วรรคสี่ วางหลักไว้ว่า

"มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ หรือผู้ด้อยโอกาส ย่อมไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม"

ดังนั้นหากมาตรการที่รัฐจะยกเว้นภาษีที่เป็นรายจ่ายของผู้หญิง นั้นเป็นในเรื่องเกี่ยวกับสุขอนามัย อำนวยความสะดวกให้แก่สตรีนั้นจะไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

อีกทั้ง รัฐเองก็มีหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญตามมาตรา 55 ในเรื่องการที่จะบริการสาธารณสุขโดยการส่งเสริมสุขภาพให้ผู้หญิงทุกคนมีสุขอนามัยเจริญพันธุ์ที่ดี และป้องกันโรคที่อาจเกิดจากการติดเชื้อหากไม่มีอนามัยในเรื่องประจำเดือนที่ดีเพียงพอ ซึ่งมาตรา 55 วางหลักไว้ว่า

"รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง เสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค และส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทยให้เกิดประโยชน์สูงสุด

บริการสาธารณสุขตามวรรคหนึ่ง ต้องครอบคลุมการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุม และป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพด้วย

รัฐต้องพัฒนาการบริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง"

ในหลายประเทศจัดให้ผ้าอนามัยเป็นสินค้าจำเป็นที่ยกเว้นการเก็บภาษีเพราะได้รับการผลักดันให้เป็นสิทธิความเท่าเทียมทางเพศให้ผู้หญิงไม่ต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายจากประจำเดือนที่เป็นกลไกทางร่างกายตามธรรมชาติ อีกทั้งยังเพิ่มสิทธิในการเข้าถึงสินค้าจำเป็นนี้ในกลุ่มสตรีผู้มีรายได้น้อยอีกด้วย ผ้าอนามัยทำให้ผู้หญิงมีรายจ่ายเพิ่มขึ้น ในขณะที่หลาย ๆ ประเทศยกเลิกเก็บภาษีผ้าอนามัยเพราะถือเป็นสวัสดิการขั้นพื้นฐานที่รัฐมอบให้ประชาชน ดังนั้น การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มในสินค้าผ้าอนามัยไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิง เนื่องจากค่าผ้าอนามัยเป็นสิ่งที่ผู้หญิงต้องซื้อ เป็นภาระจากความเป็นผู้หญิง

สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกประเทศต่าง ๆ ได้ลงมติรับรองและประกาศใช้ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน[13] เพื่อเป็นหลักการสำคัญในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาคมโลกเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ.2491 ณ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส และถึงแม้ว่าปฏิญญาฉบับนี้จะไม่ใช่สนธิสัญญาระหว่างประเทศแต่ก็จัดเป็นกฎหมายจารีตระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่สำคัญที่สุดซึ่งประเทศต่าง ๆ จำต้องเคารพต่อหลักการสิทธิมนุษยชนที่ได้ตราไว้ในปฏิญญาฉบับนี้ โดยที่ปฏิญญาฉบับนี้ยังเป็นพื้นฐานสำคัญของสนธิสัญญาหรือกฎหมายระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนอื่น ๆ อีกหลายฉบับ รวมทั้งกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองและกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม

ตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนข้อ 25 คุณภาพชีวิตที่ดี ได้แก่

1. ทุกคนมีสิทธิในมาตรฐานการครองชีพอันเพียงพอสำหรับสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของตนและครอบครัว รวมทั้ง อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัยการดูแลรักษาทางแพทย์ และบริการทางสังคมที่จำเป็น และมีสิทธิในหลักประกันยามว่างงาน เจ็บป่วย พิการ หม้าย วัยชรา หรือปราศจากการดำรงชีพอื่นในสภาวะแวดล้อมนอกเหนือการควบคุมของตน
2. มารดาและเด็กย่อมมีสิทธิที่จะรับการดูแลรักษาและการช่วยเหลือเป็นพิเศษ เด็กทั้งปวงไม่ว่าจะเกิดในหรือนอกสมรส จะต้องได้รับการคุ้มครองทางสังคมเช่นเดียวกัน

ดังนี้แล้ว มาตรการที่รัฐจะยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มที่เป็นรายจ่ายของผู้หญิงย่อมสอดคล้องกับเจตนารมณ์ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนอีกด้วย

---

[13] แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศไทย. ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศไทย. แหล่งที่มา: https://www.amnesty.or.th/our-work/hre/udhr/ [6 เมษายน 2563]

3.3 วิเคราะห์ความต้องการให้ผ้าอนามัยเป็นสินค้ายกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม

คนบางกลุ่มในสังคมไทยมีกระแสตื่นตัวยิบยกเรื่องผ้าอนามัยขึ้นมาเป็นหัวข้อวิจารณ์อย่างกว้างขวางเกี่ยวกับความเหมาะสมของราคาผ้าอนามัย การควบคุมสินค้าผ้าอนามัย และการจัดเก็บภาษีในสินค้าผ้าอนามัย โดยส่วนใหญ่ สังคมเรียกร้องให้มีการยกเว้นการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในสินค้าผ้าอนามัยให้เหมือนในต่างประเทศหลาย ๆ ประเทศ รวมทั้งมีความต้องการให้ผ้าอนามัยเป็นสินค้าแจกฟรีสำหรับผู้ยากไร้ ตัวอย่างขององค์กรที่เป็นแกนนำในการรณรงค์ ได้แก่ องค์กรรณรงค์เพื่อการเปลี่ยนแปลง (Change.org)

องค์กรรณรงค์เพื่อการเปลี่ยนแปลง (Change.org)

วันที่ 16 ธันวาคม 2562 องค์กรรณรงค์เพื่อการเปลี่ยนแปลง (Change.org) ได้มีการรณรงค์เรียกร้องให้รัฐออกมาตรการควบคุมสินค้าประเภทผ้าอนามัยเพื่อให้ผู้หญิงทุกคนเข้าถึงได้ โดยระบุถึงที่มาและเหตุผลในการรณรงค์ครั้งนี้ว่า “ผ้าอนามัย” นับเป็นของจำเป็นสำหรับผู้หญิง แต่กลับถูกจัดให้อยู่ในสินค้าประเภทเครื่องสำอาง มีการคิดภาษีจนราคาสูงกว่าที่ควรจะเป็นและแพงเมื่อเทียบกับค่าแรงหรือรายได้ขั้นต่ำเป็นภาระค่าใช้จ่ายที่ผู้หญิงต้องแบกรับในแต่ละเดือน ขณะที่ในหลายประเทศอย่างออสเตรเลีย แคนาดา และอินเดียได้ยกเลิกเก็บภาษีผ้าอนามัยแล้ว และ Change.org ยังระบุข้อมูลเปรียบเทียบเพิ่มเติมว่า ปัจจุบันรัฐบาลอังกฤษประกาศลดภาษีผ้าอนามัยพร้อมบริจาคเงินภาษี 15 ล้านปอนด์ให้องค์กรการกุศลที่ช่วยเหลือผู้หญิงทุกปี รัฐบาลสกอตแลนด์สนับสนุนเงินกว่า 4 ล้านยูโรเพื่อแจกผ้าอนามัยฟรีให้แก่ประชาชนเพราะเห็นว่าเป็นกลไกทางร่างกายที่ผู้หญิงเลือกไม่ได้

คุณจิตติมา ภาณุเตชะ ผู้สร้างแคมเปญรณรงค์เรื่องนี้มีความเห็นว่า ประจำเดือนเป็นกลไกทางร่างกายที่ทำให้ผู้หญิงมีรายจ่ายเพิ่มขึ้น โดยไม่เกี่ยวกับว่าผู้หญิงแต่ละคนมีเงินเดือนจำนวนเท่าไหร่มีความสามารถจ่ายได้หรือไม่ แต่เกี่ยวกับเรื่องที่ว่าผู้หญิงจำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายสำหรับเรื่องนี้เนื่องจากไม่สามารถเลือกได้ หากรัฐสามารถช่วยให้เกิดความเท่าเทียมก็จะเป็นสิ่งที่เหมาะสม ซึ่งของที่จำเป็นในการดำรงชีวิตพื้นฐานลักษณะนี้ควรได้รับการยกเว้นภาษี ยกตัวอย่างในช่วงที่น้ำดื่มแพง กระทรวงพาณิชย์ได้เคยออกประกาศราคาแนะนำน้ำขวด (ขนาด 500-600 ซีซี) ควรอยู่ที่ราคา 7 บาท ซึ่งรัฐมองผ่านมิติที่ว่า น้ำดื่มคือสินค้าอุปโภคบริโภคที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตประชาชนต้องได้รับการคุ้มครองราคา ซึ่งไม่แตกต่างไปจากผ้าอนามัยที่รัฐต้องให้ความสำคัญ ผู้หญิงไม่สามารถเลือกได้ว่าจะต้องการมีประจำเดือนหรือไม่ ผ้าอนามัยควรถูกมองว่าเป็นสินค้าจำเป็นต่อสุขภาพอนามัย มิใช่เป็นความรับผิดชอบส่วนตัวของผู้หญิง ซึ่งรัฐบาลอินเดียมีการยกเลิกภาษีผ้าอนามัยเนื่องจากเห็นว่าการมีประจำเดือนเป็นหนึ่งในเหตุผลแรก ๆ ที่เด็กหญิงจำนวนมากต้องทิ้งการเรียนเพราะไม่มีผ้าอนามัยใช้ในเวลาจำเป็น บางส่วนใช้เศษผ้า กระดาษหนังสือพิมพ์ซึ่งเสี่ยงต่อการติดเชื้อ

สิ่งที่องค์กรรณรงค์เพื่อการเปลี่ยนแปลง (Change.org) ต้องการจะให้เกิดขึ้น คือ ต้องการให้รัฐเร่งออกมาตรการกำกับดูแล ไม่ว่าจะเป็นการแจกเป็นสวัสดิการ การกำหนดราคากลาง ราคาแนะนำ การลดหรือการยกเลิกเก็บภาษีสำหรับสินค้าผ้าอนามัยเพื่อให้ผู้หญิงทุกคนสามารถเข้าถึงได้ โดยที่เป็นสิทธิในเนื้อตัวร่างกายของผู้หญิงที่ต้องได้รับการคุ้มครองจากรัฐ

การแสดงความคิดเห็นจากเครือข่ายสังคมออนไลน์ทวิทเตอร์ (Twitter)

ทวิตเตอร์ (Twitter) เป็นบริการเครือข่ายสังคมออนไลน์จำพวกไมโครบล็อก** ก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือนมีนาคม 2549 โดยผู้ใช้สามารถส่งข้อความยาวไม่เกิน 280 ตัวอักษร ว่าตนเองกำลังทำอะไรอยู่หรือมีความคิดเห็นอย่างไรกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยเรียกการส่งข้อความนี้ว่า “ทวีต” ซึ่งแปลว่าเสียงนกร้อง

ผู้ใช้ทวิตเตอร์ชื่อ “TAXBugnoms” ซึ่งเป็นผู้ใช้ที่ให้ความรู้ด้านภาษี บัญชี และการเงิน โดยมีผู้ติดตาม 32,286 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2563) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องภาษีมูลค่าเพิ่มในสินค้าผ้าอนามัย สรุปใจความสำคัญได้ว่า สิ่งสำคัญไม่ใช่การเก็บภาษีผ้าอนามัย แต่เราควรตั้งคำถามว่าทำไมผ้าอนามัยถึงถูกผลักเป็นต้นทุนให้ผู้หญิงต้องรับผิดชอบ ค่าใช้จ่ายส่วนนี้ภาครัฐมีวิธีสนับสนุนอย่างไรเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันอย่างแท้จริง นี่ไม่ใช่เรื่องตลกแต่เป็นเรื่องที่เราควรถามกับทุกรัฐบาล

ทั้งนี้ ข้อความจากผู้ใช้ทวิตเตอร์รายนี้ได้รับความสนใจและร่วมแสดงความคล้อยตามด้วยการทวีตข้อความซ้ำ (retweeted) เป็นจำนวนถึง 3,100 ครั้ง และมีผู้ใช้ทวิตเตอร์รายอื่นแสดงความรู้สึกว่าถูกใจข้อความทวีตนี้ถึง 753 ผู้ใช้อีกด้วย

** ไมโครบล็อก (microblog) คือ บล็อกที่มีการแสดงหัวข้อและความคิดเห็นที่กระชับ กะทัดรัด ผู้ใช้ที่เป็นสมาชิกสามารถเลือกหัวข้อจากบล็อกอื่นให้มาปรากฏในไมโครบล็อกของตนเอง หรือตามสมาชิกอื่นได้ เป็นบล็อกขนาดเล็กที่ปรากฏอยู่ในเว็บบล็อกไว้เพื่อเจ้าของบล็อก หรือบุคคลทั่วไปได้เขียนข้อความทักทาย หรือแสดงความคิดเห็น รวมถึงบอกสถานะว่าตนเองต้องการทำอะไรด้วยข้อความสั้น ๆ

สำหรับบล็อกหรือเว็บบล็อกจะมีลักษณะเป็นเว็บไซต์ที่ใช้เก็บข้อมูล เผยแพร่ข่าวสาร บทความ รูปภาพ หรือบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ในรูปแบบสมุดบันทึกออนไลน์ที่เจ้าของบล็อกได้สร้างเอาไว้เพื่อให้ผู้ที่สนใจได้เข้ามาอ่านและร่วมแสดงความคิดเห็น (Siriyakorn Chanton, 2556. http://ice4066666.blogspot.com/2013/07/blog-post.html)

สื่อโทรทัศน์ Voice TV นำเสนอข่าวและลงพื้นที่ให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็น

สื่อโทรทัศน์ช่อง Voice TV ออกอากาศครั้งแรกวันที่ 29 มิถุนายน 2552 และในปีเดียวกันได้เปิดตัวเว็บไซต์วอยซ์ทีวี และยังนำเสนอข่าวสาร ข้อมูลผ่านสื่อเครือข่ายสังคมทุกรูปแบบ ได้แก่ เฟซบุ๊ก (Facebook) ทวิตเตอร์ (Twitter) อินสตาแกรม (Instagram) และยูทูบ (YouTube) โดยนำเสนอข้อมูลข่าวสารทั่วทุกมุมโลก รายงานประเด็นที่สังคมให้ความสนใจ รวมทั้งสาระบันเทิงต่าง ๆ

เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2562 Voice online ได้นำเสนอบทความ “ผ้าอนามัยไม่ได้แพงเกินไป แต่คือ “ของจำเป็น”” โดยเนื้อหาบทความได้กล่าวถึงการจัดเก็บภาษีของสินค้าผ้าอนามัยโดยสรุปได้ว่า

ผ้าอนามัยที่กำลังเป็นประเด็นถกเถียงอย่างร้อนแรงในโลกออนไลน์ถึงราคาขายที่หลายฝ่ายตั้งข้อสังเกตว่าแพงเกินไปหรือไม่ รวมถึงความเข้าใจคลาดเคลื่อนเรื่องประเภทการเก็บภาษีผ้าอนามัยของประเทศไทยในปัจจุบัน ผู้หญิงบางส่วนมองว่าราคาผ้าอนามัยยังอยู่ในระดับที่รับได้ แต่เห็นว่าการลดภาษีมูลค่าเพิ่มที่ปัจจุบันเก็บที่ร้อยละ 7 ลงมาจะช่วยผู้มีรายได้น้อย สำหรับคำถามว่า ผ้าอนามัยสมัยนี้แพงไปไหม? คำตอบมีความหลากหลายขึ้นอยู่กับว่าผู้ที่ตอบคำถามใช้ผ้าอนามัยแบบใด ราคาเท่าไหร่เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ แต่สิ่งที่ผู้หญิงพูดเป็นเสียงเดียวกันคือ ผ้าอนามัยคือสิ่งจำเป็นในชีวิต

วอยซ์ออนไลน์ ลงพื้นที่สอบถามประชาชนที่ต้องแบกภาระค่าใช้จ่ายประจำทุกเดือนนี้ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้หญิงผู้ตอบข้อซักถามหลายคนมองว่าราคาผ้าอนามัยที่ต้องจ่ายในปัจจุบันไม่ได้ถือว่าแพงมากจนรับไม่ไหว แต่หากสามารถปรับลดเรื่องการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มได้ก็ถือเป็นเรื่องที่ดี และมองว่าเป็นสิ่งที่ต้องจ่ายเนื่องจากเป็นสินค้าจำเป็น ซึ่งหากราคาผ้าอนามัยถูกลงก็จะสามารถนำเงินที่ประหยัดได้ไปใช้จ่ายในเรื่องสำคัญอื่นแทนและสามารถช่วยลดค่าใช้จ่ายสำหรับผู้ที่มีรายได้น้อยได้อีกด้วย

อนึ่ง แม้ตัวเลขราคาผ้าอนามัยในประเทศไทยยังเป็นเรื่องถกเถียงว่าแพงเกินไปหรือไม่ แต่อุตสาหกรรมที่เป็นผลิตภัณฑ์ที่จำเป็นของผู้หญิงทั่วโลกยังมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ข้อมูลจากงานวิจัย ตลาดผ้าอนามัยทั่วโลกทั้งในมิติของประเภทสินค้า ช่องทางการจัดจำหน่าย การประมาณการอนาคตคู่แข่ง และโอกาส ระหว่างปี 2012 - 2022 พบว่า ตลาดผ้าอนามัยทั่วโลกมีมูลค่าสูงถึง 18,426 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือประมาณ 557,017 ล้านบาทในปี 2560 และจะพุ่งขึ้นไปสูงถึง 26,215 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือประมาณ 792,000 ล้านบาทในปี 2565

สุดท้ายประเด็นเรื่อง “ราคาผ้าอนามัย” คงต้องกลับมาทบทวนบนฐานการศึกษาราคาผ้าอนามัยเมื่อเทียบกับสัดส่วนรายได้ของประชาชน

บทที่ 4

เปรียบเทียบระบบภาษีมูลค่าเพิ่มในสินค้าผ้าอนามัยของต่างประเทศ

ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับประเทศออสเตรเลีย

จากการจัดอันดับประเทศตามผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ประเทศออสเตรเลียเป็นประเทศที่มี GDP สูงเป็นอันดับที่ 12 ของโลก (โดยประเทศไทยอยู่อันดับที่ 102 [1]) สินค้าส่งออกของประเทศออสเตรเลีย ได้แก่ ข้าวสาลี แร่ธาตุ เหล็ก ทองแดง อุตสาหกรรมส่วนใหญ่ของออสเตรเลียเป็นอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เช่น สิ่งทอจากฝ้ายและขนสัตว์ น้ำตาล แป้ง นมเนย อาหารกระป๋อง เครื่องมือทางการเกษตร ประเทศที่รับซื้อสินค้าจากออสเตรเลีย ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น จีน เกาหลี สหภาพยุโรป

รายได้หลักของรัฐบาลออสเตรเลียมาจากภาษี โดยหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีแบ่งเป็น 2 หน่วยงาน คือ

1. หน่วยงาน Common Wealth Government Tax Revenue รายได้ร้อยละ 70 จากการจัดเก็บภาษีมาจากภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีทางอ้อม และจัดเก็บภาษีอื่น ๆ

2. หน่วยงาน State and local government tax revenue จัดเก็บภาษียานพาหนะขนส่ง ภาษีโรงเรือน ภาษีดอกเบี้ยธนาคาร ภาษีที่ดิน ภาษีสินค้าและบริการ (Goods and Services หรือ GST)

ในเดือนกรกฎาคม 2543 ออสเตรเลียมีการประกาศใช้ระบบภาษีสินค้าและบริการใหม่ โดยมีการเริ่มต้นการเรียกเก็บภาษีจากสินค้าและบริการที่จำหน่ายและบริโภค เรียกว่า Goods and Service Tax (GST) ในอัตราร้อยละ 10 ซึ่งเทียบได้กับภาษีมูลค่าเพิ่มในประเทศไทย โดยมี Australian Taxation Office: ATO เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งเกิดจากความต้องการขยายฐานการเก็บภาษีไปยังการบริโภคทั่วไปเพื่อลดการพึ่งพาภาษีเงินได้นิติบุคคลและภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ประชากรของประเทศออสเตรเลียมีอยู่ประมาณ 24 ล้านคน รัฐบาลออสเตรเลียมีการให้ความสำคัญด้านสุขภาพของประชาชนโดยจัดตั้งโครงการดูแลสุขภาพแห่งชาติที่เรียกว่า เมดิแคร์ (Medicare) ซึ่งให้บริการด้านการดูแลสุขภาพฟรีหรือช่วยออกค่าใช้จ่ายทางการแพทย์และโรงพยาบาลให้แก่ประชาชนเป็นบางส่วน ซึ่งค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพโดยรวมในทุกระดับของรัฐบาลและภาคเอกชนคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 9.8 ของ GDP

---

[1] กองทุนการเงินระหว่างประเทศ. World Economic Outlook (October 2019) GDP per capita, current prices [ออนไลน์]. กรุงวอชิงตัน ดีซี สหรัฐอเมริกา: กองทุนการเงินระหว่างประเทศ, 2562. แหล่งที่มา: www.imf.org/external/datamapper/NGDPDPC@WEO/OEMDC/ADVEC/WEOWORLD/DA/AS5
[4 เมษายน 2563]

รัฐบาลออสเตรเลียมีการส่งเสริมและปกป้องหลักสิทธิมนุษยชนในระดับนานาชาติอย่างต่อเนื่องและตรงไปตรงมาในฐานะประเทศเสรีประชาธิปไตยที่เชื่อในสิทธิของปัจเจกบุคคลที่เป็นสากล ไม่สามารถแบ่งแยกหรือเพิกถอนได้ การเคารพหลักสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานและเสรีภาพ และรวมถึงการนำหลักการเหล่านี้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของสังคม สิทธิของทุกคนในเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการได้รับความเคารพหมายถึงการที่รัฐบาลออสเตรเลียจะยังคงต่อต้านการเอื้อประโยชน์ การเลือกปฏิบัติ และการลงโทษจากประเด็นเรื่องความพิการ เพศสภาพ ศาสนา เพศวิถี วัย หรือชาติพันธุ์ พันธสัญญาที่รัฐบาลมีต่อหลักนิติธรรมหมายความว่าออสเตรเลียจะยังคงคำนึงถึงสิทธิ์ของชาวออสเตรเลียทุกคน[2]

4.1 หลักการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในสินค้าผ้าอนามัยในประเทศออสเตรเลีย

4.1.1 นโยบายทั่วไปและกฎหมายที่ใช้บังคับของการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม

Australian Taxation Office (ต่อไปนี้จะเรียกว่า “ATO”) เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบเกี่ยวกับภาษีในประเทศออสเตรเลีย ภาษีที่เรียกเก็บจากสินค้าและบริการที่บริโภคทั้งช่องทาง offline และ online เรียกว่า Goods and Service Tax (GST) จัดเก็บในอัตราร้อยละ 10[3] ภาษีสินค้าและบริการของออสเตรเลียบังคับใช้โดยอำนาจตาม “พระราชบัญญัติระบบภาษีใหม่ (ภาษีสินค้าและบริการ) ปี 1999 (หรือเรียกว่า พระราชบัญญัติภาษีสินค้าและบริการ)”* แทนที่ภาษีการขายสินค้าขายส่ง (Wholesale Sales Tax) และภาษีทางอ้อมอื่น ๆ บางประเภท

ระบบภาษีสินค้าและบริการ (GST) มีหลักการในการปฏิบัติดังนี้

1) ธุรกิจที่มีรายได้จากการขายสินค้าและบริการเกินกว่า 75,000 ดอลลาร์ออสเตรเลียต่อปี จะต้องจดทะเบียนเป็นผู้เสียภาษีสินค้าและบริการ และต้องมีเลขประจำตัวผู้ประกอบการออสเตรเลีย (Australian Business Number: ABN) ส่วนธุรกิจที่มีเงินหมุนเวียนน้อยกว่านั้นสามารถเลือกที่จะจดทะเบียนหรือไม่ก็ได้ แต่ผู้ที่จดทะเบียนเท่านั้นจึงจะสามารถขอคืนเครดิตภาษีซื้อได้

---

[2] สถานทูตออสเตรเลียประจำประเทศไทย. สารจากจากฯพณฯ มาริส เพย์น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศออสเตรเลียเนื่องในวันสิทธิมนุษยชนสากล[ออนไลน์]. กรุงเทพ : สถานทูตออสเตรเลียประจำประเทศไทย, 2562. แหล่งที่มา: https://thailand.embassy.gov.au/bkok/PR2019_Human_Rights_Day_Th.html [1 เมษายน 2563]

[3] กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. ออสเตรเลียปรับระเบียบ GST ใหม่ [ออนไลน์]. นนทบุรี: กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, 2561. แหล่งที่มา: https://www.ditp.go.th/contents_attach/241097/241097.pdf [4 เมษายน 2563]

* มาจากภาษาอังกฤษ “A New Tax System (Goods and Services Tax) Act 1999 (GST Act)”

2) หน้าที่ของผู้จดทะเบียนในระบบภาษีสินค้าและบริการ (GST)

ผู้จดทะเบียนต้องออกใบกำกับภาษี (Tax Invoice) เมื่อมีการจำหน่ายสิ่งที่ต้องเสียภาษีสินค้าและบริการ (GST) โดยใบกำกับภาษีดังกล่าวต้องแสดงจำนวนภาษีที่ได้จ่ายไปให้ชัดเจน ทั้งนี้ภาษีสินค้าและบริการ (GST) อาจรวมอยู่ในราคาหรือแยกให้เห็นในใบกำกับภาษีนั้นก็ได้ นอกจากนั้น ผู้จดทะเบียนต้องยื่นรายงานการประกอบธุรกิจ (Business Activity Statement: BAS) เพื่อนำส่งภาษีสินค้าและบริการ (GST) ที่รวบรวมไว้ให้กับ ATO เป็นรายเดือนหรือรายไตรมาส

2.1) กรณีจำหน่ายสินค้าให้ผู้ส่งออกซึ่งจดทะเบียนในระบบภาษีสินค้าและบริการ (GST)

ผู้จำหน่ายสินค้าให้ผู้ส่งออกซึ่งจดทะเบียนภาษี GST ต้องเรียกเก็บภาษีสินค้าและบริการและออกใบกำกับภาษีให้ผู้ส่งออก โดยที่ผู้ส่งออกสามารถขอคืนภาษีสินค้าและบริการ (GST) ที่จ่ายไปแล้วคืนได้จาก ATO โดยแสดงรายการใน Business Activity Statement ของตน และเมื่อผู้ส่งออกส่งออกสินค้าดังกล่าว ผู้ส่งออกไม่จำเป็นต้องออกใบกำกับภาษีแต่อย่างใด

2.2) กรณีจัดจำหน่ายสินค้าให้ผู้ส่งออกที่มิได้จดทะเบียนในระบบภาษีสินค้าและบริการ (GST)

ผู้จำหน่ายสินค้าให้ผู้ส่งออกซึ่งมิได้จดทะเบียนภาษี GST และธุรกิจที่ไม่ได้จดทะเบียนหากต้องการส่งออกสินค้านั้น การขายสินค้าดังกล่าวจะเป็นการขายที่ไม่ต้องเสียภาษีสินค้าและบริการ (GST) และไม่จำเป็นต้องออกใบกำกับภาษีให้แก่ผู้ซื้อ ซึ่งมีเงื่อนไขดังต่อไปนี้

ก) ผู้ซื้อสินค้าต้องส่งออกสินค้าดังกล่าว
ข) สินค้าดังกล่าวต้องไม่ถูกแปรรูปหรือถูกใช้งานไม่ว่าจะด้วยวิธีการใด ๆ ก่อนส่งออก ยกเว้นแต่จะเป็นการเตรียมสินค้าเพื่อการส่งออกเท่านั้น
ค) สินค้าดังกล่าวต้องจดทะเบียนสำหรับการส่งออกกับศุลกากร

3) การนำเข้า

3.1) สินค้านำเข้าเกือบทุกประเภทต้องเสียภาษีสินค้าและบริการ GST (Taxable Importation) ส่วนการนำเข้าสินค้าที่ไม่ต้องเสียภาษีนั้นมีอยู่ไม่มากนัก ได้แก่ สินค้าที่เป็น GST-Free เช่น อาหาร และอุปกรณ์การแพทย์ หรือสินค้านำเข้าที่ได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้าเป็นกรณีพิเศษ เช่น สินค้าที่สั่งเข้ามาแทนสินค้าเดิมที่มีประกัน สินค้าที่นำเข้าเพื่อการซ่อมแซม และสินค้าตัวอย่าง เป็นต้น

3.2) ผู้นำเข้าส่วนใหญ่ต้องเสียภาษีสินค้าและบริการ (GST) ให้ศุลกากรก่อนที่จะนำสินค้าออกจากคลังสินค้า แต่ผู้นำเข้าบางรายที่ได้รับอนุมัติจาก ATO สามารถผัดผ่อนการเสียภาษี GST สำหรับการนำเข้าสินค้าของตนไปจนกระทั่งได้ยื่น Business Activity Statement ใบแรกของตนหลังจากสินค้านำเข้านั้นได้ผ่านการตรวจจากศุลกากรแล้ว ทั้งนี้ ผู้นำเข้าสามารถยื่นคำร้องขอผลัดผ่อนการเสียภาษีไปที่ ATO ทางอินเตอร์เน็ต โดยที่ผู้นำเข้าที่จะขอผลัดผ่อนต้องมีประวัติที่ดีกับ ATO และต้องยื่นใบ Business Activity Statement กับ ATO เป็นรายเดือนทางอิเล็กทรอนิกส์

3.3) การคำนวณภาษีสินค้าและบริการ (GST) กรณีนำเข้า เสียภาษีอัตราร้อยละ 10 จากมูลค่ารวมของมูลค่าที่ศุลกากรประเมิน ค่าขนส่งและค่าประกันระหว่างประเทศ ค่าภาษีนำเข้าตามพิกัดอัตราศุลกากร และภาษีอื่น ๆ (ถ้ามี) แต่สำหรับสินค้าซึ่งนำกลับเข้ามาหลังจากส่งออกไปทำการซ่อมแซมแล้วจะมีกฎพิเศษสำหรับการคำนวณภาษี

4) การส่งออก

4.1) สินค้าส่งออกไม่จำเป็นต้องเสียภาษีสินค้าและบริการ (GST) เว้นแต่จะมีการนำสินค้านั้นกลับเข้ามาในประเทศออสเตรเลีย ทั้งนี้ ผู้ส่งออกควรเก็บเอกสารบันทึกที่แสดงว่าสินค้านั้นได้ถูกส่งออกไปแล้วเอาไว้เป็นหลักฐาน ได้แก่ ใบส่งสินค้าที่ออกโดยบริษัทเดินเรือ (Bills of Lading) ใบส่งสินค้าที่ออกโดยบริษัทส่งสินค้าทางอากาศ (Airway Bills) หลักฐานจาก Australian Customs (ศุลกากรออสเตรเลีย) ที่แสดงให้เห็นว่าสินค้านั้นได้ออกจากประเทศออสเตรเลียไปแล้ว หรือหลักฐานจากกรมศุลกากรต่างประเทศที่แสดงให้เห็นว่าสินค้านั้นได้ไปถึงประเทศนั้น ๆ เรียบร้อยแล้ว

4.2 หากผู้ส่งออกส่งสินค้าออกจากประเทศออสเตรเลียภายใน 60 วันของการออกใบกำกับสินค้า สินค้านั้นไม่จำเป็นต้องเสียภาษีสินค้าและบริการ (GST) หรือหากเกินกว่านั้นอาจยื่นร้องขอต่อเวลาจากกรรมาธิการภาษีได้

5) การเสียภาษีสินค้าและบริการ (GST) สำหรับการบริการที่เกี่ยวข้องกับสินค้านำเข้าหรือส่งออก

ผู้ให้บริการแก่ผู้นำเข้าหรือส่งออกจะเรียกเก็บภาษี GST จากผู้นำเข้าส่งออก สำหรับการบริการที่เกี่ยวข้องกับสินค้านำเข้า (Import Related Supplies) หรือสินค้าส่งออก เช่น ค่าขนส่งภายในประเทศและค่าโบรกเกอร์หรือตัวแทนออกสินค้า และค่าธรรมเนียมการท่าเรือ ส่วนการบริการประเภทอื่น เช่น การขนส่งระหว่างประเทศและการประกันระหว่างประเทศนั้น จะไม่ถูกเรียกเก็บภาษีสินค้าและบริการ (GST)

6) สิทธิประโยชน์และข้อยกเว้นในระบบภาษี GST

6.1) ผู้จดทะเบียนภาษี GST สามารถขอเครดิตภาษีซื้อ (Input Tax Credits) คืนได้ โดยแสดงรายการขอเรียกคืนเครดิตภาษีซื้อ ใน Business Activity Statement เป็นรายเดือนหรือรายไตรมาส ส่วนผู้ที่มิได้จดทะเบียนภาษี GST ไม่สามารถขอเครดิตภาษีได้

6.2) การนำเข้าชั่วคราวสำหรับสินค้าบางประเภท สามารถนำเข้าได้โดยไม่ต้องเสียภาษีนำเข้าหรือภาษี GST โดยสินค้าเข้าชั่วคราวดังกล่าวสามารถอยู่ในประเทศออสเตรเลียได้ 12 เดือน หากต้องการอยู่ในประเทศระยะเวลาเกินกว่านั้น ต้องยื่นขออนุญาตจากศุลกากร ตัวอย่างสินค้าดังกล่าว ได้แก่ เครื่องมือประกอบอาชีพ รถยนต์ที่นักท่องเที่ยวนำเข้าสินค้านำเข้าเพื่อแสดงนิทรรศการหรือทดสอบ

6.3) สินค้านำเข้าที่มีมูลค่าต่ำจะไม่ถูกเรียกเก็บภาษีนำเข้า หรือภาษี GST โดยสินค้านำเข้ามูลค่าต่ำให้หมายความถึง

ก) สินค้านำเข้า (แต่ละอย่าง) ทางไปรษณีย์ที่มีมูลค่าไม่เกินกว่า 1,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย

ข) สินค้านำเข้า (แต่ละอย่าง) ทางอากาศหรือทางทะเลที่มีมูลค่าไม่เกิน 250 ดอลลาร์ออสเตรเลีย

ค) สินค้านำเข้า (แต่ละอย่าง) ที่มียอดรวมภาษีนำเข้าและภาษี GST ไม่เกิน 50 ดอลลาร์ออสเตรเลีย

7) โครงการ TRADEX

TRADEX เป็นโครงการที่รัฐบาลให้การส่งเสริมแก่ผู้นำเข้า ผู้ผลิต และผู้ส่งออก โดยผู้นำเข้าสินค้าบางประเภทเพื่อการพาณิชย์ซึ่งจะส่งกลับออกไปอีก หรือผู้นำเข้าที่ใช้สินค้านำเข้านั้นเพื่อการผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก สามารถยื่นคำร้องขอให้เป็นผู้นำเข้าประเภท TRADEX Importers ซึ่งไม่ต้องเสียภาษีนำเข้าหรือภาษี GST เมื่อมีการนำสินค้าเข้า แต่หากผู้นำเข้าดังกล่าวไม่ส่งสินค้านั้นออกภายในเวลาที่กำหนด ผู้นำเข้าดังกล่าวจะต้องรับภาระเสียภาษีตามปกติ

สินค้าที่อยู่ในบังคับของการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม

ความหมายของสินค้า (Supply) ที่อยู่ภายใต้บังคับเรียกเก็บภาษีสินค้าและบริการตามพระราชบัญญัติที่ 55 ระบบภาษีใหม่ว่าด้วยภาษีสินค้าและบริการ[4] Chapter 2—The basic rules, Part 2-2—Supplies and acquisitions, Subdivision 9-10 Meaning of supply[5] คือ

1. สินค้า (supply) ที่ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบใด

2. ไม่จำกัดว่าสินค้า (supply) นั้นจะแบ่งย่อยอย่างไร โดยสินค้า (supply) จะรวมถึง

(ก) สินค้า
(ข) บริการ
(ค) การให้คำแนะนำหรือข้อมูล
(ง) การส่งมอบงานของอสังหาริมทรัพย์
(จ) การเริ่มต้น การสิ้นสุด การโอน การมอบหมาย หรือการสละแห่งสิทธิ์ใด ๆ
(ฉ) สิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเงิน (financial)
(ช) การเข้าทำหรือปลอดภาระผูกพัน
(ซ) การกระทำตั้งแต่ 2 เรื่องหรือมากกว่าใด ๆ ที่อ้างถึงในวรรค (ก) ถึง (ช)

3. ไม่สำคัญว่าสินค้า (supply) เป็นผลมาจากการต้องปฏิบัติตามกฎหมาย การยับยั้ง หรือการยินยอมให้มีการกระทำหรือก่อให้เกิดสถานการณ์บางอย่าง

4. สินค้า (supply) ไม่รวมถึงเงิน ตราบใดที่เงินหมายถึงสิ่งตอบแทนของสินค้า (supply)

---

[4] Australian Taxation Office. A New Tax System (Goods and Services Tax) Act 1999 No. 55, 1999 as amended[ออนไลน์]. Commonwealth of Australia: Australian Taxation Office, 2014. แหล่งที่มา: https://www.legislation.gov.au/Details/C2014C00008[17 มีนาคม 2563]

[5] ดูเพิ่มเติมที่ภาคผนวก ข หน้า 68

4.1.2 สินค้าที่ได้รับการยกเว้นการจัดเก็บเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

สิ่งที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับเรียกเก็บภาษีสินค้าและบริการ ที่ตามพระราชบัญญัติที่ 55 ระบบภาษีใหม่ว่าด้วยภาษีสินค้าและบริการ Chapter 3— The exemptions, Part 3-1— Supplies that are not taxable supplies, Division 38 GST-free supplies[6] วางหลักไว้ คือ

38-A อาหาร
38-B ด้านสุขภาพ
38-C หลักสูตรการศึกษาบางอย่าง วัสดุการเรียนการสอน และการทัศนศึกษานอกสถานที่
38-D ค่าดูแลเด็กบางประเภท
38-E การส่งออกและการบริโภคนอกออสเตรเลีย
38-F บริการทางศาสนา
38-G กิจกรรมการกุศล
38-I ประปาและน้ำเสีย
38-J สินทรัพย์ไม่มีตัวตน (Supplies of going concerns)
38-K กิจการขนส่งและงานที่เกี่ยวข้อง
38-L โลหะมีค่า
38-M สินค้าในร้านปลอดภาษี
38-N เงินช่วยเหลือจากรัฐบาล
38-O ที่ดินการเกษตร
38-P รถยนต์สำหรับผู้พิการใช้งาน
38-Q จดหมายต่างประเทศ
38-R อุปกรณ์โทรคมนาคมที่ทำภายใต้ข้อตกลงสำหรับการโรมมิ่งทั่วโลกในออสเตรเลีย
38-S หน่วยปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่ได้รับอนุญาต

---

[6] ดูเพิ่มเติมที่ภาคผนวก ข หน้า 75

ส่วนย่อยภายใต้พระราชบัญญัติจะอธิบายความหมายของสิ่ง (supply) แต่ละประเภทที่ได้รับการยกเว้นภาษี และข้อยกเว้นที่จะทำให้สิ่ง (supply) ประเภทนั้น ๆ ถูกเรียกเก็บภาษีสินค้าและบริการ (GST)

สิ่ง (supply) ที่เกี่ยวข้องกับเอกัตศึกษาฉบับนี้ ได้แก่ มาตรา 38-B ด้านสุขภาพ[7] ซึ่งตามพระราชบัญญัติ ได้นิยามและมีข้อกำหนด ดังนี้

38-B ด้านสุขภาพ

38-7 บริการทางการแพทย์

(1) บริการทางการแพทย์เป็นสิ่งที่ปลอดภาษีสินค้าและบริการ (GST)

(2) อย่างไรก็ตาม บริการทางการแพทย์ตาม (1) จะถูกเรียกเก็บหาก

(ก) เป็นบริการทางการแพทย์ของผู้เชี่ยวชาญภายใต้ความหมายของระเบียบที่ 14 หลักประกันสุขภาพที่ทำตามพระราชบัญญัติประกันสุขภาพ พ.ศ. 2516 (นอกเหนือจากสถานการณ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบที่ 14 (2)(ea), (f) และ (g) หรือ

(ข) เป็นบริการด้านความงามและไม่ได้เป็นบริการของผู้เชี่ยวชาญสำหรับผลประโยชน์ชดเชยด้านการแพทย์ภายใต้ส่วนที่สองของพระราชบัญญัติประกันสุขภาพ พ.ศ. 2516

(3) วัสดุที่ใช้ในบริการทางการแพทย์ปลอดภาษีสินค้าและบริการ (GST) หาก

(ก) ใช้เพื่อการรักษาบุคคล ซึ่งการรักษานั้นเป็นการรักษาที่ปลอดภาษีสินค้าและบริการ (GST)

(ข) ใช้เป็นส่วนประกอบของวัสดุเพื่อการรักษาทางการแพทย์

---

[7] ดูเพิ่มเติมที่ภาคผนวก ข หน้า 76

38-10 บริการด้านสุขภาพอื่น ๆ[8]

(1) วัสดุเป็นสิ่งที่ปลอดภาษีสินค้าและบริการ (GST) หาก

(ก) เป็นบริการประเภทตามที่ระบุไว้ในตาราง หรือประเภทที่ระบุไว้ในข้อบังคับ

(ข) ผู้จัดหาเป็นผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการประเภทนั้น

(ค) วัสดุนั้น ๆ โดยทั่วไปจะได้รับการยกเว้นภาษีสินค้าและบริการ (GST) เมื่อใช้ในบริการด้านสุขภาพซึ่งจำเป็นและเหมาะสมสำหรับผู้รับการรักษา

การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มของสินค้าผ้าอนามัยในประเทศออสเตรเลีย

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2562 เป็นต้นไป ผ้าอนามัยในออสเตรเลียเป็นสินค้าที่ได้รับการยกเว้นการเรียกเก็บภาษีสินค้าและบริการ (GST) หลังได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาและรัฐมนตรีคลังของรัฐต่าง ๆ ของประเทศออสเตรเลียแล้ว

การตระหนักถึงภาระของผู้หญิงที่จะต้องเสียเงินซื้อผ้าอนามัยที่นำมาสู่การอนุญาตให้ยกเว้นการเก็บภาษีสินค้าและบริการ (GST) ของผ้าอนามัยในออสเตรเลียนี้ เกิดจากการเรียกร้องของกลุ่มผู้พิทักษ์สิทธิสตรี ที่ได้รณรงค์เรื่องนี้มาเป็นเวลานานกว่า 18 ปี และจนมาถึงนางสาวซูเบตา วิมาลาราจาห์ (Subeta Vimalarajah) นักศึกษาหญิงมหาวิทยาลัยซิดนีย์ ที่ได้ทำคำร้องออนไลน์ชื่อ “Stop Taxing My Period!” (หยุดเก็บภาษีจากรอบเดือนของฉัน) เรียกร้องให้รัฐบาลยกเลิกการเก็บภาษีสินค้าและบริการ (GST) จากผ้าอนามัย ซึ่งมีผู้ร่วมลงชื่อสนับสนุนเกือบ 100,000 คน คำร้องของนางสาววิมาลาราจาห์ทำขึ้นก่อนการทบทวนภาษีสินค้าและบริการประจำปีของออสเตรเลียซึ่งจัดในเดือนกรกฎาคมของทุกปี โดยนางสาววิมาลาราจาห์ ได้ตั้งคำถามว่า คนมีรอบเดือนนั้นไม่ได้ซื้อผ้าอนามัยเพื่อความพึงพอใจ เหตุใดจึงต้องจ่ายเงินเพิ่มอีกร้อยละ 10 ทุก ๆ ไม่กี่สัปดาห์ซึ่งเป็นภาษีที่บังคับให้ผู้หญิงส่วนใหญ่ต้องจ่ายทั้งที่เป็นสินค้าจำเป็น การเก็บภาษีชาวออสเตรเลียจากประชากรครึ่งหนึ่งเพราะมีรอบเดือนเป็นการเหยียดเพศและไม่เป็นธรรมอย่างสิ้นเชิง ผ้าอนามัยควรจะได้รับการพิจารณาว่าเป็นสินค้าสุขอนามัยจำเป็น ไม่ถูกเก็บภาษีสินค้าและบริการ ซึ่งในทางกลับกัน ถุงยางอนามัย สารหล่อลื่น และครีมกันแดดกลับได้รับการยกเว้นภาษี เพียงเพราะว่าถูกจัดอยู่ในกลุ่มสินค้าเพื่อสุขภาพอนามัยที่ดี[9]

---

[8] ดูเพิ่มเติมที่ภาคผนวก ข หน้า 76

[9] ข่าวต่างประเทศ กรุงเทพธุรกิจ. ขุนคลังออสเตรเลียรับคำร้องเลิกเก็บแวทผ้าอนามัย[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: สื่อกรุงเทพธุรกิจ, 2558. แหล่งที่มา: https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/648988[5 เมษายน 2563]

ทั้งนี้ ในวันที่ 3 ตุลาคม 2561 รัฐบาลของเครือรัฐออสเตรเลีย** (Commonwealth of Australia) มีมติเป็นเอกฉันท์ ให้ยกเลิกการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการสำหรับผ้าอนามัย จนในที่สุด ผ้าอนามัยไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของผ้าอนามัยแบบสอด (tampons) ผ้าอนามัยแบบแผ่น (pads) และผ้าอนามัยแบบกางเกง (panty liners) ได้รับการยกเว้นภาษีเช่นเดียวกับถุงยางอนามัย สารหล่อลื่น และครีมกันแดด โดยมาตรา 38-B ของพระราชบัญญัติระบบภาษีใหม่ (ภาษีสินค้าและบริการ) นี้ ได้ระบุถึงผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพซึ่งได้รับยกเว้นภาษีสินค้าและบริการ ทั้งนี้ภายใต้อนุมาตรา 38-47[10] ได้ระบุว่าผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่จะได้รับการยกเว้นภาษีสินค้าและบริการให้เป็นอำนาจพิจารณาของกระทรวงสาธารณสุข

ฝ่ายการคลังจึงได้ออกเอกสารขอคำปรึกษา (consultation paper) เกี่ยวกับคำจำกัดความที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขอนามัยของผู้หญิงที่ได้รับการยกเว้นภาษีสินค้าและบริการ ซึ่งจะครอบคลุมทั้งผลิตภัณฑ์สุขอนามัยของผู้หญิงที่ใช้แล้วทิ้งและผลิตภัณฑ์สุขอนามัยที่นำมาใช้ใหม่ (reuse) ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้ออก Determination 2018 (A New Tax System (Goods and Services Tax) (GST–free Health Goods) Determination 2018) เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2561 การพิจารณานี้ทำให้ผ้าอนามัยเป็นสินค้าที่ได้รับการยกเว้นภาษีสินค้าและบริการภายใต้อนุมาตรา 38-47 แห่งพระราชบัญญัติสินค้าและบริการ

ทั้งนี้ นโยบายดังกล่าวจะทำให้รัฐบาลสูญเสียรายได้จากภาษีราว 35 ล้านดอลลาร์ต่อปี[11]

** ระบบการปกครองของออสเตรเลียแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ รัฐบาลสหพันธรัฐ (Federal Government) และรัฐบาลแห่งรัฐ (State Government) ซึ่งรัฐบาลทั้ง 2 ระดับ มีอำนาจในการออกกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ส่งผลให้กฎระเบียบทางการค้าในแต่ละท้องถิ่นอาจมีความแตกต่างกันได้

[10] ดูเพิ่มเติมที่ภาคผนวก ข หน้า 81

[11] Lauren Cook. Removing GST on feminine hygiene products [Online]. Australia: Parliament of Australia, 2018. Available from: http://www.aph.gov.au/About_Parliament/Parliamentary_Departments/Parliamentary_Library/FlagPost/2018/November/Removing_GST_on_feminine_hygiene_products[7 เมษายน 2563]

4.2 เปรียบเทียบภาระภาษีมูลค่าเพิ่มของสินค้าผ้าอนามัยในประเทศออสเตรเลียและประเทศไทย

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในประเทศออสเตรเลียกับประเทศไทย

เรื่อง	ประเทศไทย	ประเทศออสเตรเลีย
1. ฐานภาษี 1.1 ผู้มีหน้าที่เสียภาษี	1. ผู้ประกอบการ 2. ผู้นำเข้า 3. ผู้ที่กฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นกรณีพิเศษ	1. ผู้ประกอบการ (ที่ไม่ได้ดำเนินกิจการตามที่กฎหมายกเว้นให้) 2. ผู้นำเข้า 3. บริษัทต่างประเทศที่จำหน่ายสินค้าผ่านเว็บไซต์ของตน 4. หน่วยงานหรือองค์กรที่ทำหน้าที่เป็นตัวกลางขายสินค้า Electronic Distribution Platform (EDP) 5. องค์กรที่ไม่หวังผลกำไร และทำหน้าที่เป็นตัวกลางขายสินค้า (EDP) 6.บริษัทต่างประเทศที่จำหน่ายสินค้าผ่านตัวกลางขายสินค้า (EDP) 7. ผู้ที่กฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นกรณีพิเศษ
1.2 ฐานภาษี	1. การขายสินค้าหรือการให้บริการ 2. การส่งออกสินค้า 3. การให้บริการขนส่งระหว่างประเทศ 4. การนำเข้า 5. กรณีขายยาสูบ 6. กรณีพิเศษ	1. การขายสินค้าหรือการให้บริการ 2. การส่งออกสินค้า 3. การให้บริการขนส่งระหว่างประเทศ 4. การนำเข้า 5. การขายอสังหาริมทรัพย์ 6. กรณีพิเศษ
2. การคำนวณภาษี 2.1 สินค้าที่อยู่ในข่าย	1. การขายสินค้าหรือการให้บริการโดยผู้ประกอบการ 2. การนำเข้าสินค้าโดยผู้นำเข้า	1. สินค้า 2. บริการ 3. การให้คำแนะนำหรือข้อมูล 4. การส่งมอบอสังหาริมทรัพย์ 5. ค่าสิทธิ 6. สิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเงิน (financial) 7. การเข้าทำหรือปลอดภาระผูกพัน
2.2 สินค้าที่ไม่อยู่ในข่าย	1. การขายพืชผลทางการเกษตร 2. การขายสัตว์ 3. การขายปุ๋ย 4. การขายปลาป่น อาหารสัตว์ 5. การขายยาหรือเคมีภัณฑ์ที่ใช้สำหรับพืชหรือสัตว์	1. อาหาร 2. ด้านสุขภาพ (ผ้าอนามัย ได้รับการยกเว้นภายใต้หมวดนี้) 3. หลักสูตรการศึกษาบางอย่าง 4. ค่าดูแลเด็กบางประเภท 5. การส่งออกและการบริโภคนอกออสเตรเลีย

เรื่อง	ประเทศไทย	ประเทศออสเตรเลีย
2.2 สินค้าที่ไม่อยู่ในข่าย (ต่อ)	6. การขายหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือตำราเรียน 7. การให้บริการการศึกษาของสถานศึกษา 8. การให้บริการที่เป็นงานทางศิลปะและวัฒนธรรม 9. การให้บริการการประกอบโรคศิลปะ การสอบบัญชี การว่าความ หรือการประกอบวิชาชีพอิสระอื่น 10. การให้บริการรักษาพยาบาลของสถานพยาบาล 11. การให้บริการห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์ 12. การให้บริการตามสัญญาจ้างแรงงาน 13. การให้บริการจัดแข่งขันกีฬาสมัครเล่น 14. การให้บริการของนักแสดงสาธารณะ 15. การให้บริการขนส่งในราชอาณาจักร 16. การให้บริการขนส่งระหว่างประเทศ 17. การให้บริการเช่าอสังหาริมทรัพย์ 18. การให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่น 19. การขายสินค้าหรือการให้บริการของกระทรวง ทบวง กรม 20. การขายสินค้าหรือการให้บริการเพื่อประโยชน์แก่การศาสนา หรือการสาธารณกุศล 21. การขายสินค้าหรือการให้บริการตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 239) พ.ศ. 2534 21.1 การขายบุหรี่ซิกาแรตที่ผลิตโดยองค์การของรัฐบาล 21.2 การขายสลากกินแบ่งของรัฐบาล สลากออมสินของรัฐบาล และสลากบำรุงกาชาดไทย 21.3 การขายแสตมป์ไปรษณีย์แสตมป์อากร	6. บริการทางศาสนา 7. กิจกรรมการกุศล 8. ประปาและน้ำเสีย 9. สินทรัพย์ไม่มีตัวตน 10. กิจการขนส่งและงานที่เกี่ยวข้อง 11. โลหะมีค่า 12. สินค้าในร้านปลอดภาษี 13. เงินช่วยเหลือจากรัฐบาล 14. ที่ดินการเกษตร 15. รถยนต์สำหรับผู้พิการใช้งาน 16. จดหมายต่างประเทศ 17. อุปกรณ์โทรคมนาคมที่ทำภายใต้ข้อตกลงสำหรับการโรมมิ่งทั่วโลกในออสเตรเลีย 18. หน่วยปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่ได้รับอนุญาต

เรื่อง	ประเทศไทย	ประเทศออสเตรเลีย
2.2 สินค้าที่ไม่อยู่ในข่าย (ต่อ)	21.4 การบริจาคสินค้าให้แก่ - สถานพยาบาลและสถานศึกษา - องค์การหรือแก่สถานสาธารณกุศล 21.5 การขายเหรียญที่ระลึกของกรมธนารักษ์ 21.6 การขายทรัพย์สินขององค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน 21.7 การขายสินค้าของบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน การขายทรัพย์สินระหว่างนิติบุคคลเฉพาะกิจกับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นเนื่องจากการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ 21.8 การขายสินค้าของกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์เพื่อแก้ไขปัญหาในระบบสถาบันการเงิน และกองทุนรวมเพื่อแก้ไขปัญหาในระบบสถาบันการเงิน 21.10 การขายสินค้าของบรรษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย 21.11 การขายสินค้าที่ได้กระทำในเขตพื้นที่พัฒนาร่วมตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย	
2.3 อัตราภาษี	อัตราร้อยละ 10 และอัตราร้อยละ 0 แต่มีการลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มเหลืออัตราร้อยละ 6.3	อัตราร้อยละ 10

เรื่อง	ประเทศไทย	ประเทศออสเตรเลีย
3. การยื่นแบบแสดงรายการและการชำระภาษี	จัดทำรายงานตามที่กฎหมายกำหนด ได้แก่ 1. รายงานภาษีซื้อ 2. รายงานภาษีขาย 3. รายงานสินค้าและวัตถุดิบ ยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่มทางช่องทางการยื่น ดังนี้ 1. ยื่นแบบฯ และชำระภาษีผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต 2. ยื่นแบบฯ และชำระภาษีที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา 3. ยื่นแบบฯ และชำระภาษีที่ธนาคารพาณิชย์ไทย 4. ยื่นแบบฯ และชำระภาษีที่สำนักงานสรรพสามิต (บางพื้นที่) 5. ยื่นแบบใบขนสินค้าขาเข้าและชำระภาษีมูลค่าเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร	ก) กรอกรายงาน Business Activity Statement (BAS) ข) รวบรวมและจัดส่งภาษี GST ให้กับ ATO ค) บริษัทผู้ให้บริการ EDP เป็นผู้รวบรวม ณ ตอนชำระเงิน และจัดส่งภาษี GST ให้กับ ATO (บริษัทต่างประเทศที่จำหน่ายสินค้าผ่าน EDP) หน่วยงานหรือองค์กรที่ทำหน้าที่เป็น Electronic Distribution Platform (EDP)

จากการเปรียบเทียบ จะเห็นได้ว่าภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศไทยกับภาษีสินค้าและบริการของประเทศออสเตรเลียค่อนข้างมีความคล้ายกัน เช่น ในด้านของผู้มีหน้าที่เสียภาษี การคำนวณภาษี หากแต่แตกต่างในส่วนของสินค้าที่อยู่ในบังคับของการเสียภาษีสินค้าและบริการ เช่น ประเทศออสเตรเลียจะมีการเก็บภาษีสินค้าและบริการจากการขายอสังหาริมทรัพย์ และสินค้าที่ได้รับการยกเว้นภาษีสินค้าและบริการ โดยประเทศออสเตรเลียจะให้ความสำคัญกับสินค้าที่จำเป็นกับชีวิตประจำวัน แพทย์ ศาสนา สงเคราะห์เด็ก ผู้พิการ ในขณะที่สินค้าได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศไทยจะได้รับยกเว้นในหลากหลายประเภทมากกว่าซึ่งอาจจะไม่ใช่สินค้าที่จำเป็นกับชีวิตประจำวัน โดยอาจจะเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ในปัจจุบัน ผ้าอนามัย ในประเทศไทยยังไม่ใช่สินค้าที่ได้รับการยกเว้นการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มดังประเทศออสเตรเลีย

ประเทศไทยมีการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากสินค้าผ้าอนามัยตามวิธีการจัดเก็บกรณีทั่วไปคือ อัตราร้อยละ 7 จากราคาค่าสินค้า ในการชำระราคาค่าสินค้าอนามัย ผู้บริโภคจะต้องชำระราคาในจำนวนที่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มเข้าไปด้วย

ตัวอย่างการคำนวณ

ราคาผ้าอนามัย	= 100 บาท
ค่าภาษีมูลค่าเพิ่มอัตราร้อยละ 7 เป็นเงิน	= 7 บาท
รวมชำระค่าผ้าอนามัย	= 107 บาท

สำหรับในประเทศออสเตรเลีย ผ้าอนามัยเป็นสินค้าที่ได้รับการยกเว้นภาษีสินค้าและบริการภายใต้อนุมาตรา 38-47 แห่งพระราชบัญญัติสินค้าและบริการ หากผู้บริโภคในประเทศออสเตรเลียซื้อผ้าอนามัยจะไม่มีภาษีสินค้าและบริการที่ต้องชำระ

ตัวอย่างการคำนวณ

ราคาผ้าอนามัย	= 100 AUD***
<u>ยกเว้น</u> ภาษีสินค้าและบริการ	
อัตราร้อยละ 10 เป็นเงิน	= 0 AUD
รวมชำระค่าผ้าอนามัย	= 100 AUD

*** AUD ย่อมาจาก ดอลล่าร์ออสเตรเลีย

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาแนวความคิด หลักการพื้นฐานของภาษีมูลค่าเพิ่ม การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับสินค้าผ้าอนามัยในประเทศไทย และการยกเว้นการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ (GST) ของผ้าอนามัยในประเทศออสเตรเลีย รวมถึงการวิเคราะห์ปัญหาที่เกี่ยวข้อง ในบทนี้ผู้เขียนจะสรุปและเสนอแนวทางแก้ไขโดยใช้มาตรการทางภาษีเพื่อเป็นการบรรเทาภาระของผู้บริโภคที่ใช้ผ้าอนามัยซึ่งส่งผลให้เกิดประโยชน์ในการส่งเสริมอนามัยเจริญพันธุ์ของผู้หญิง

5.1 บทสรุป

ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีที่เรียกเก็บจากฐานการบริโภค จัดเก็บจากผู้บริโภคสินค้าและบริการลำดับสุดท้าย และเก็บในอัตราเท่ากันโดยไม่แบ่งฐานะของผู้บริโภค ดังนั้น ภาษีมูลค่าเพิ่มจึงเป็นภาระของผู้มีรายได้น้อยมากกว่าผู้มีรายได้มาก ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมระหว่างผู้บริโภคที่เป็นผู้เสียภาษีด้วยกัน และสร้างผลกระทบต่อพฤติกรรมของผู้บริโภคคือทำให้ผู้บริโภคบางกลุ่มไม่สามารถเข้าถึงผ้าอนามัยได้

อนามัยเจริญพันธุ์ของผู้หญิง คือ ภาวะความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกายและจิตใจของผู้หญิงซึ่งเกี่ยวข้องกับระบบสืบพันธุ์ตั้งแต่เกิดจนตายโดยรวมไปถึงการมีประจำเดือน โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การคุมกำเนิด การตั้งครรภ์ ตลอดจนการเข้าสู่วัยทอง ซึ่งอนามัยเจริญพันธุ์มีความสำคัญในแง่ของสิทธิทางเพศ และจัดเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ผู้หญิงทุกคนสามารถเข้าถึงได้ แม้ประจำเดือนจะถูกจัดเป็นภาวะอนามัยเจริญพันธุ์แต่ผ้าอนามัย ซึ่งเป็นสิ่งของจำเป็นที่ผูกโยงอยู่กับการเป็นประจำเดือนกลับไม่ถูกจัดเป็นบริการทางด้านสุขภาพทางเพศที่ผู้หญิงสามารถเข้าถึงได้ง่าย โดยถูกจัดเป็นสินค้าที่ผู้หญิงทุกคนจำเป็นต้องจ่ายเพื่อให้มีใช้อย่างไร้ทางเลือก

ประเทศไทยเก็บภาษีสำหรับสินค้าผ้าอนามัยในอัตราปกติ คือ อัตราร้อยละ 7 เช่นเดียวกับสินค้าและบริการทั่วไป แตกต่างจากประเทศออสเตรเลียที่มีการยกเว้นภาษีสินค้าและบริการ (GST) สำหรับผ้าอนามัย ซึ่งทางรัฐบาลออสเตรเลียเล็งเห็นว่าผ้าอนามัยเกี่ยวข้องกับสุขภาพของผู้หญิง

อย่างไรก็ดี ตามมาตรา 81 แห่งประมวลรัษฎากรมีการยกเว้นการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในสินค้าหรือบริการบางประเภท เช่น มาตรา 81 (1) (ฌ) การให้บริการการประกอบโรคศิลปะ การสอบบัญชี การว่าความ หรือการประกอบวิชาชีพอิสระอื่นตามที่อธิบดีกำหนด โดยการสอบบัญชีไม่ได้เป็นบริการที่ประโยชน์พื้นฐานกับคนหมู่มาก การที่ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มให้เนื่องจากแต่เดิมเป็นการส่งเสริมให้มีการตรวจสอบบัญชีเท่านั้น

จากการที่มีการเรียกร้องจากประชาชนผู้หญิงในประเทศไทยผ่านทางสื่อออนไลน์แสดงถึงการสนับสนุนว่าการเก็บภาษีในสินค้าผ้าอนามัยนั้นเป็นปัญหาและมีผู้หญิงกลุ่มหนึ่งต้องการได้รับการแก้ไข รัฐควรยกเว้นการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในสินค้าผ้าอนามัยเช่นเดียวกับประเทศออสเตรเลีย เนื่องจากผ้าอนามัยเป็นสิ่งของจำเป็นพื้นฐานสำหรับผู้หญิง เพื่อให้ผู้หญิงทุกคนสามารถเข้าถึงผ้าอนามัยได้มากขึ้น และเป็นการส่งเสริมอนามัยเจริญพันธุ์อีกด้วย

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการที่สินค้าผ้าอนามัยเป็นสินค้าที่มีการเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ทำให้การเข้าถึงสำหรับผู้หญิงบางกลุ่มเป็นไปได้โดยไม่สะดวก รัฐสามารถช่วยผู้หญิงกลุ่มนี้โดยการบรรเทาภาระภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งสามารถกระทำได้โดย

1) ยกเว้นการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในสินค้าผ้าอนามัย

หากเปรียบเทียบประมวลรัษฎากรระหว่างมาตรา 80/1 และมาตรา 81 จะพบว่ามาตรา 80/1 ที่ให้ใช้อัตราภาษีร้อยละศูนย์ในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม มาตรานี้จะใช้กับกิจการเฉพาะ เช่น กิจการขนส่ง การส่งออก การซื้อขายกับองค์กรระหว่างประเทศ แต่สำหรับมาตรา 81 จะใช้บังคับกับประเภทสินค้า ดังนั้น หากต้องการบรรเทาภาระภาษีมูลค่าเพิ่มในสินค้าผ้าอนามัย รัฐสามารถทำได้โดยการออกพระราชกฤษฎีกาตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการกำหนดกิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มภายใต้มาตรา 81

วัตถุประสงค์ของการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มก็เพื่อที่จะลดภาระภาษีของผู้มีรายได้น้อย จึงมีการยกเว้นภาษีให้กับสินค้าและบริการที่จำเป็นแก่การครองชีพและบริการเพื่อสวัสดิการสังคม[1] หากรัฐได้มีการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มในสินค้าผ้าอนามัย ผู้เขียนเห็นว่า จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อผู้หญิงในวัยที่มีประจำเดือน ซึ่งเป็นผู้หญิงกลุ่มใหญ่ของจำนวนผู้หญิงทั้งหมด คือประมาณร้อยละ 63 โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้หญิงกลุ่มที่มีรายได้น้อยเพื่อส่งเสริมสุขอนามัยได้อย่างทั่วถึง

---

[1] สุมาลี สถิตชัยเจริญและคณะ. งานวิจัยการศึกษาผลของภาษีมูลค่าเพิ่มต่อการสร้างความเป็นธรรม ในการกระจายรายได้และเศรษฐกิจของประเทศไทย[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง, 2554. แหล่งที่มา http://www2.fpo.go.th/e_research/pdf/RES_7_2554.pdf[2 เมษายน 2563]

2) รัฐช่วยอุดหนุนธุรกิจผลิตและจำหน่ายผ้าอนามัย

การให้ความช่วยเหลือโดยภาครัฐ หมายถึง การที่รัฐโอนย้ายทรัพยากรของรัฐให้แก่เอกชนบางรายหรือบางกลุ่ม เช่นในปัจจุบันที่มีการอุดหนุนการผลิตหรือการส่งออก รวมถึงให้ความช่วยเหลือทางด้านต่าง ๆ จากวิกฤติทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ หรือภัยพิบัติทางธรรมชาติ หรือเพื่อสนับสนุนกิจกรรมบางอย่างหรือในบางพื้นที่ สะท้อนได้จากคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชน รวมทั้งเพื่อสืบสานวัฒนธรรมประเพณีของชาติให้คงอยู่สืบไป เป็นต้น[2]

ในปัจจุบัน มีหลายธุรกิจที่ได้รับการอุดหนุนจากรัฐบาล เช่น ธุรกิจโทรคมนาคม การเกษตร ธนาคาร รถไฟฟ้า ขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) การศึกษา โดยธุรกิจส่วนใหญ่ที่รัฐอุดหนุนมีความเกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์กับประชาชนโดยตรง

---

[2]เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. การให้ความช่วยเหลือโดยรัฐ (State Aid): ทำอย่างไรให้เหมาะสม?[ออนไลน์]. นนทบุรี, 2555. แหล่งที่มา http://drdancando.com/%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%83%E0%B8%AB%E0%B9%89%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B8%8A%E0%B9%88%E0%B8%A7%E0%B8%A2%E0%B9%80%E0%B8%AB%E0%B8%A5%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B9%82%E0%B8%94%E0%B8%A2%E0%B8%A3%E0%B8%B1%E0%B8%90-state-aid-%E0%B8%97%E0%B8%B3%E0%B8%AD%E0%B8%A2%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B9%84%E0%B8%A3%E0%B9%83%E0%B8%AB%E0%B9%89%E0%B9%80%E0%B8%AB%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%B0%E0%B8%AA%E0%B8%A1-1/[9 พฤษภาคม 2563]

3) แจกผ้าอนามัยฟรี

ประเทศไทยมีสวัสดิการรัฐที่แจกสินค้าบางประเภทให้กับประชาชนได้ใช้ฟรี เช่น การแจกถุงยางอนามัยฟรี ซึ่งเป็นบริการด้านสาธารณสุขอย่างหนึ่งที่ภาครัฐจ่ายให้เป็นสวัสดิการแก่คนไทยทุกคน โดยประชาชนสามารถขอถุงยางอนามัยฟรีได้ที่ศูนย์บริการสุขภาพ และศูนย์บริการสาธารณสุขใกล้บ้าน การจัดซื้อถุงยางอนามัยเพื่อแจกเป็นหน้าที่ของสำนักโรคเอดส์ วัณโรค และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ที่สังกัดกรมควบคุมโรค และกระจายโดยจัดส่งตรงถึงศูนย์บริการสุขภาพทั่วประเทศ[3]

นอกจากนี้ยังมีโครงการแจกหมอนยางพาราฟรี ซึ่งทางกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีโครงการผลิตหมอนยางพาราประชารัฐ 20 ล้านใบเพื่อมอบให้ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ โครงการนี้จัดทำขึ้นเพื่อยกระดับราคายางพารา โดยจะรับซื้อยางพาราจากเกษตรกรในราคาที่สูงกว่าตลาดเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยางพาราและกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล โดยโครงการนี้อยู่ระหว่างการนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติดำเนินการ[4]

จากตัวอย่างข้างต้น เห็นได้ว่ารัฐสามารถจัดสวัสดิการแจกสินค้าอุปโภคให้ประชาชนฟรีได้ หากสินค้านั้นเป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวมทั้งด้านสาธารณสุข รายได้ หรือเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ

---

[3] สำนักโรคเอดส์ วัณโรค และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์. กรมควบคุมโรค ชี้แจงถุงยางอนามัยแจกฟรีที่หน่วยบริการสาธารณสุขของรัฐ ไม่มีส่งตรงให้ประชาชนและคิดค่าส่ง[ออนไลน์]. นนทบุรี: สำนักงานสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, 2562. แหล่งที่มา: https://pr.moph.go.th/?url=pr/detail/2/02/125168/[9 พฤษภาคม 2563]

[4] ข่าวเกษตร คมชัดลึก. ลุยต่อแจกหมอนยางพาราประชารัฐ 20 ล้านใบ[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: สื่อคมชัดลึก, 2562. แหล่งที่มา: https://www.komchadluek.net/news/agricultural/407012[9 พฤษภาคม 2563]

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กฎหมาย:

“พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 684) พ.ศ. 2562” (2562, 30 กันยายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 136 ตอนที่ 103 ก. หน้า 5.

“พระราชบัญญัติ เครื่องสำอาง พ.ศ. 2558” (2558, 8 กันยายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 132 ตอนที่ 86 ก. หน้า 5.

“ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 5124 (พ.ศ. 2562) ออกตามความในพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511 เรื่อง ยกเลิกมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมผ้าอนามัยใช้ภายนอกและกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมผ้าอนามัย” (2562, 28 มีนาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 136 ตอนพิเศษ 78 ง. หน้า 24.

วิทยานิพนธ์:

สกู๊ปพิเศษ:ผ้าอนามัย มาทำความเข้าใจกับการเป็นหญิง. นิตยสารผู้บริโภค ฉบับที่ 12. (25 พฤษภาคม 2528), หน้า 91-106 อ้างถึงใน นางสาวสุทธิยา พานิชกุล. โครงสร้างตลาดและพฤติกรรมแข่งขันในอุตสาหกรรมผ้าอนามัย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545[1 กุมภาพันธ์ 2563]

สื่ออิเล็กทรอนิกส์:

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. จำนวนประชากร[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2563. แหล่งที่มา: http://stat.bora.dopa.go.th/new_stat/webpage/statByYear.php[1 กุมภาพันธ์ 2563]

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. ออสเตรเลียปรับระเบียบ GST ใหม่ [ออนไลน์]. นนทบุรี: กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, 2561. แหล่งที่มา: https://www.ditp.go.th/contents_attach/241097/241097.pdf[4 เมษายน 2563]

กองทุนการเงินระหว่างประเทศ. World Economic Outlook (October 2019) GDP per capita, current prices [ออนไลน์]. กรุงวอชิงตัน ดีซี สหรัฐอเมริกา: กองทุนการเงินระหว่างประเทศ, 2562. แหล่งที่มา : www.imf.org/external/datamapper/NGDPDPC@WEO/OEMDC/WEOWORLD/DA/AS5[4 เมษายน 2563]

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. การให้ความช่วยเหลือโดยรัฐ (State Aid): ทำอย่างไรให้เหมาะสม?[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ, 2555. แหล่งที่มา: http://drdancando.com/%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%83%E0%B8%AB%E0%B9%89%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B8%8A%E0%B9%88%E0%B8%A7%E0%B8%A2%E0%B9%80%E0%B8%AB%E0%B8%A5%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B9%82%E0%B8%94%E0%B8%A2%E0%B8%A3%E0%B8%B1%E0%B8%90-state-aid-%E0%B8%97%E0%B8%B3%E0%B8%AD%E0%B8%A2%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B9%84%E0%B8%A3%E0%B9%83%E0%B8%AB%E0%B9%89%E0%B9%80%E0%B8%AB%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%B0%E0%B8%AA%E0%B8%A1-1/ [9 พฤษภาคม 2563]

ข่าวเกษตร คมชัดลึก. <u>ลุยต่อแจกหมอนยางพาราประชารัฐ 20 ล้านใบ</u>[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: สื่อคมชัดลึก, 2562. แหล่งที่มา: https://www.komchadluek.net/news/agricultural/407012[9 พฤษภาคม 2563]

ข่าวต่างประเทศ กรุงเทพธุรกิจ. ขุนคลังออสเตรเลียรับคำร้องเลิกเก็บแวทผ้าอนามัย[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: สื่อกรุงเทพธุรกิจ, 2558. แหล่งที่มา: https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/648988[5 เมษายน 2563]

ราชกิจจานุเบกษา. พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 239) พ.ศ. 2534[ออนไลน์].กรุงเทพฯ: แหล่งที่มา: https://www.rd.go.th/publish/2384.0.html

ศูนย์วิจัยสุขภาพกรุงเทพ ในเครือ บริษัท กรุงเทพดุสิตเวชการ จำกัด (มหาชน). ประจำเดือนคืออะไร [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: บริษัท กรุงเทพดุสิตเวชการ จำกัด (มหาชน), 2557. แหล่งที่มา: http://www.bangkokhealth.com/health/article/%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%88%E0%B8%B3%E0%B9%80%E0%B8%94%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%99%E0%B8%84%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%AD%E0%B8%B0%E0%B9%84%E0%B8%A3-1393[2 กุมภาพันธ์ 2563]

สถานทูตออสเตรเลียประจำประเทศไทย. สารจากจากฯพณฯ มารีส เพย์น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศออสเตรเลียเนื่องในวันสิทธิมนุษยชนสากล[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: สถานทูตออสเตรเลียประจำประเทศไทย, 2562. แหล่งที่มา: https://thailand.embassy.gov.au/bkok/PR2019_Human_Rights_Day_Th.html[1 เมษายน 2563]

ส่วนนโยบายการออมและการลงทุนในภาพรวม. ศัพท์น่ารู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจ[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายการออมและการลงทุน กระทรวงการคลัง. แหล่งที่มา: www2.fpo.go.th/S-I/Source/word/Word.php?Language=Thai&BeginRec=2036&NumRecShow=8&sort=1&search=[2 เมษายน 2563]

สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. จำนวนคนจน (ด้านรายจ่าย) จำแนกเป็นรายภาค และจังหวัด พ.ศ. 2552-2561[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2562. แหล่งที่มา: http://statbbi.nso.go.th/staticreport/ page/sector/th/08.aspx[10 กุมภาพันธ์ 2563]

สำนักโรคเอดส์ วัณโรค และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์. กรมควบคุมโรค ชี้แจงถุงยางอนามัยแจกฟรีที่หน่วยบริการสาธารณสุขของรัฐ ไม่มีส่งตรงให้ประชาชนและคิดค่าส่ง[ออนไลน์]. นนทบุรี: สำนักงานสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, 2562. แหล่งที่มา https://pr.moph.go.th/?url=pr/detail/2/02/125168/[9 พฤษภาคม 2563]

สุพัฒนา นาคประดิษฐ์. ประวัติความเป็นมา เหตุผลและความจำเป็นที่นำภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้[ออนไลน์]. นางสาวสุพัฒนา นาคประดิษฐ์, 2553. แหล่งที่มา: https://sites.google.com/a/ttc.ac.th/taxacc/1-khwam-ru-thawpi-keiyw-kab-phasi-mulkha-pheim/12[16 กุมภาพันธ์ 2563]

สุมาลี สถิตชัยเจริญและคณะ. งานวิจัยการศึกษาผลของภาษีมูลค่าเพิ่มต่อการสร้างความเป็นธรรม ในการกระจายรายได้และเศรษฐกิจของประเทศไทย[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง, 2554. แหล่งที่มา: http://www2.fpo.go.th/e_researc h/pdf/RES_7_2554.pdf[27 มีนาคม 2563]

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศไทย. ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศไทย. แหล่งที่มา: https://www.amnesty.or.th/our-work/hre/udhr/[6 เมษายน 2563]

gidanan ganghair. เปลี่ยนผ้าอนามัย ทุกกี่ชั่วโมงถึงไม่เสี่ยงโรค[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. แหล่งที่มา: https://www.thaihealth.or.th/Content/ 46016-%E0%B9%80%E0%B8%9B%E0%B8%A5%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%A2%E0%B8%99%E0%B8%9C%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%AD%E0%B8%99%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B8%B1%E0%B8%A2%20%E0%B8%97%E0%B8%B8%E0%B8%81%E0%B8%81%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%8A%E0%B8%B1%E0%B9%88%E0%B8%A7%E0%B9%82%E0%B8%A1%E0%B8%87%E0%B8%96%E0%B8%B6%E0%B8%87%E0%B9%84%E0%B8%A1%E0%B9%88%E0%B9%80%E0%B8%AA%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B9%82%E0%B8%A3%E0%B8%84.html[1 กุมภาพันธ์ 2563]

อื่น ๆ :

บริษัท มาร์เก็ตอินโฟ แอนด์ คอมมิวนิเคชั่น จำกัด. 2562. ข้อมูลการตลาดผ้าอนามัย [ไฟล์อิเล็กทรอนิกส์]. กรุงเทพฯ: บริษัท มาร์เก็ตอินโฟ แอนด์ คอมมิวนิเคชั่น จำกัด. แหล่งที่มา: www.marketinfo.co.th/new60/index. php/cm234/[1 กุมภาพันธ์ 2563]

ภาษาอังกฤษ

Australian Taxation Office. A New Tax System (Goods and Services Tax) Act 1999 No. 55, 1999 as amended[Online]. Commonwealth of Australia: Australian Taxation Office, 2014. Available from: https://www.legislation.gov.au/Details/C2014C00008[17 มีนาคม 2563]

Binh Tran-Nam. THE IMPLEMENTATION COSTS OF THE GST IN AUSTRALIA: CONCEPTS, PRELIMINARY ESTIMATES AND IMPLICATIONS[Online]. Journal of Australian Taxation, Available from: http://www.austlii.edu.au/au/journals/JATax/2000/23.html[7 เมษายน 2563]

Lauren Cook. Removing GST on feminine hygiene products [Online]. Australia: Parliament of Australia, 2018. Available from: http://www.aph.gov.au/About_Parliament/Parliamentary_Departments/Parliamentary_Library/FlagPost/2018/November/Removing_GST_on_feminine_hygiene_products[7 เมษายน 2563]

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 27 และมาตรา 55

หน้า ๑
เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๔๐ ก ราชกิจจานุเบกษา ๖ เมษายน ๒๕๖๐

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ตราไว้ ณ วันที่ ๖ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐
เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

ศุภมัสดุ พระพุทธศาสนกาลเป็นอดีตภาค ๒๕๖๐ พรรษา ปัจจุบันสมัย จันทรคตินิยม กุกกุฏสมพัตสร จิตรมาส ชุณหปักษ์ ทสมีดิถี สุริยคติกาล เมษายนมาส ฉัฏฐสุรทิน ครุวาร โดยกาลบริเฉท

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ประกาศว่า นายกรัฐมนตรีได้นำความกราบบังคมทูลว่า นับแต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปกพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นต้นมา การปกครองของประเทศไทยได้ดำรงเจตนารมณ์ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย

อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขต่อเนื่องมาโดยตลอด แม้ได้มีการยกเลิก แก้ไขเพิ่มเติม และประกาศใช้รัฐธรรมนูญเพื่อจัดระเบียบการปกครองให้เหมาะสมหลายครั้ง แต่การปกครองก็มิได้มีเสถียรภาพหรือราบรื่นเรียบร้อยเพราะยังคงประสบปัญหาและข้อขัดแย้งต่าง ๆ บางครั้งเป็นวิกฤติทางรัฐธรรมนูญที่หาทางออกไม่ได้ เหตุส่วนหนึ่งเกิดจากการที่มีผู้ไม่นำพาหรือไม่นับถือยำเกรงกฎเกณฑ์การปกครองบ้านเมือง ทุจริตฉ้อฉลหรือบิดเบือนอำนาจ หรือขาดความตระหนักสำนึกรับผิดชอบต่อประเทศชาติและประชาชน จนทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่เป็นผล ซึ่งจำต้องป้องกันและแก้ไขด้วยการปฏิรูปการศึกษาและการบังคับใช้กฎหมาย และเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบคุณธรรมและจริยธรรม แต่เหตุอีกส่วนหนึ่งเกิดจากกฎเกณฑ์การเมืองการปกครองที่ยังไม่เหมาะสมแก่สภาวการณ์บ้านเมืองและกาลสมัย ให้ความสำคัญแก่รูปแบบและวิธีการยิ่งกว่าหลักการพื้นฐานในระบอบประชาธิปไตยหรือไม่อาจนำกฎเกณฑ์ที่มีอยู่มาใช้แก่พฤติกรรมของบุคคลและสถานการณ์ในยามวิกฤติที่มีรูปแบบและวิธีการแตกต่างไปจากเดิมให้ได้ผล

สิทธิหรือเสรีภาพใดที่รัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ หรือให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ แม้ยังไม่มีการตรากฎหมายนั้นขึ้นใช้บังคับ บุคคลหรือชุมชนย่อมสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพนั้นได้ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้

บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพหรือจากการกระทำความผิดอาญาของบุคคลอื่น ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาหรือช่วยเหลือจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๖ การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย

กฎหมายตามวรรคหนึ่ง ต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง

มาตรา ๒๗ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการหรือผู้ด้อยโอกาส ย่อมไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรของรัฐย่อมมีสิทธิและเสรีภาพเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจริยธรรม

มาตรา ๒๘ บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย

การจับและการคุมขังบุคคลจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

การค้นตัวบุคคลหรือการกระทำใดอันกระทบกระเทือนต่อสิทธิหรือเสรีภาพในชีวิตหรือร่างกายจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีเหตุตามที่กฎหมายบัญญัติ

ภาษีด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดให้การบริหารจัดการกองทุนเป็นอิสระและกำหนดให้มีการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว

มาตรา ๕๕ รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง เสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค และส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทยให้เกิดประโยชน์สูงสุด

บริการสาธารณสุขตามวรรคหนึ่ง ต้องครอบคลุมการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุม และป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพด้วย

รัฐต้องพัฒนาการบริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

มาตรา ๕๖ รัฐต้องจัดหรือดำเนินการให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึงตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

โครงสร้างหรือโครงข่ายขั้นพื้นฐานของกิจการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของรัฐอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนหรือเพื่อความมั่นคงของรัฐ รัฐจะกระทำด้วยประการใดให้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชนหรือทำให้รัฐเป็นเจ้าของน้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดมิได้

การจัดหรือดำเนินการให้มีสาธารณูปโภคตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง รัฐต้องดูแลมิให้มีการเรียกเก็บค่าบริการจนเป็นภาระแก่ประชาชนเกินสมควร

การนำสาธารณูปโภคของรัฐไปให้เอกชนดำเนินการทางธุรกิจไม่ว่าด้วยประการใด ๆ รัฐต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนอย่างเป็นธรรม โดยคำนึงถึงการลงทุนของรัฐ ประโยชน์ที่รัฐและเอกชนจะได้รับและค่าบริการที่จะเรียกเก็บจากประชาชนประกอบกัน

ภาคผนวก ข

กฎหมายระบบภาษีใหม่ว่าด้วยภาษีสินค้าและบริการ (GST) ของประเทศออสเตรเลีย

A New Tax System (Goods and Services Tax) Act 1999

No. 55, 1999 as amended

Compilation start date: 1 January 2014

Includes amendments up to: Act No. 124, 2013

About this compilation

This compilation

This is a compilation of the *A New Tax System (Goods and Services Tax) Act 1999* as in force on 1 January 2014. It includes any commenced amendment affecting the compilation to that date.

This compilation was prepared on 1 January 2014.

The notes at the end of this compilation (the ***endnotes***) include information about amending laws and the amendment history of each amended provision.

Uncommenced amendments

The effect of uncommenced amendments is not reflected in the text of the compiled law but the text of the amendments is included in the endnotes.

Application, saving and transitional provisions for provisions and amendments

If the operation of a provision or amendment is affected by an application, saving or transitional provision that is not included in this compilation, details are included in the endnotes.

Modifications

If a provision of the compiled law is affected by a modification that is in force, details are included in the endnotes.

Provisions ceasing to have effect

If a provision of the compiled law has expired or otherwise ceased to have effect in accordance with a provision of the law, details are included in the endnotes.

Chapter 2—The basic rules

Division 5—Introduction

5-1 What this Chapter is about

This Chapter sets out the basic rules for the GST. In particular, these rules will tell you:

- where liability for GST arises;
- where entitlements to input tax credits arise;
- how the amounts of GST and input tax credits are combined to work out the amount payable by you or to you;
- when and how that amount is to be paid.

5-5 The structure of this Chapter

The diagram on the next page shows how the basic rules in this Chapter relate to each other. It also shows their relationship with:

- the exemptions (Chapter 3)—these provisions exempt from the GST what would otherwise be taxable; and
- the special rules (Chapter 4)—these provisions modify the basic rules in particular situations, often in quite limited ways.

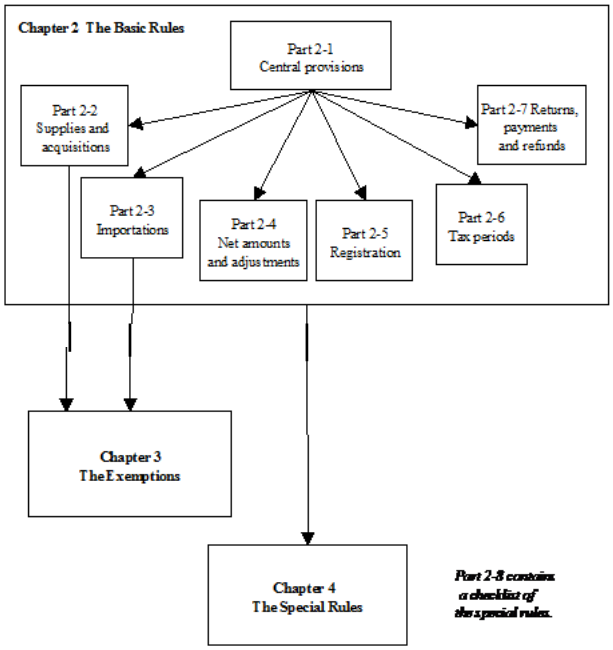

Part 2-1—The central provisions

Division 7—The central provisions

7-1 GST and input tax credits

(1) GST is payable on *taxable supplies and *taxable importations.

(2) Entitlements to input tax credits arise on *creditable acquisitions and *creditable importations.

For taxable supplies and creditable acquisitions, see Part 2-2.
For taxable importations and creditable importations, see Part 2-3.

7-5 Net amounts

Amounts of GST and amounts of input tax credits are set off against each other to produce a *net amount for a tax period (which may be altered to take account of *adjustments).

For net amounts (including adjustments to net amounts), see Part 2-4.

7-10 Tax periods

Every entity that is *registered, or *required to be registered, has tax periods applying to it.

For registration, see Part 2-5.
For tax periods, see Part 2-6.

7-15 Payments and refunds

The amount *assessed as being the *net amount for a tax period is the amount that the entity must pay to the Commonwealth, or the Commonwealth must refund to the entity, in respect of the period.

For payments and refunds (and GST returns), see Part 2-7.

Note 1: For assessment of net amounts, see Division 155 in Schedule 1 to the *Taxation Administration Act 1953*.

Note 2: Refunds may be set off against your other liabilities (if any) under laws administered by the Commissioner.

Part 2-2—Supplies and acquisitions

Division 9—Taxable supplies

Table of Subdivisions

9-A What are taxable supplies?

9-B Who is liable for GST on taxable supplies?

9-C How much GST is payable on taxable supplies?

9-1 What this Division is about

GST is payable on taxable supplies. This Division defines taxable supplies, states who is liable for the GST, and describes how to work out the GST on supplies.

Subdivision 9-A—What are taxable supplies?

9-5 Taxable supplies

You make a ***taxable supply*** if:

(a) you make the supply for *consideration; and

(b) the supply is made in the course or furtherance of an *enterprise that you *carry on; and

(c) the supply is *connected with Australia; and

(d) you are *registered, or *required to be registered.

However, the supply is not a *taxable supply to the extent that it is *GST-free or *input taxed.

9-10 Meaning of *supply*

(1) A ***supply*** is any form of supply whatsoever.

(2) Without limiting subsection (1), ***supply*** includes any of these:

(a) a supply of goods;

(b) a supply of services;

(c) a provision of advice or information;

(d) a grant, assignment or surrender of *real property;

(e) a creation, grant, transfer, assignment or surrender of any right;

(f) a *financial supply;

(g) an entry into, or release from, an obligation:

(i) to do anything; or

(ii) to refrain from an act; or

(iii) to tolerate an act or situation;

(h) any combination of any 2 or more of the matters referred to in paragraphs (a) to (g).

(3) It does not matter whether it is lawful to do, to refrain from doing or to tolerate the act or situation constituting the supply.

(3A) For the avoidance of doubt, the delivery of:

(a) livestock for slaughtering or processing into *food; or

(b) game for processing into *food;

under an arrangement under which the entity making the delivery only relinquishes title after food has been produced, is the supply of the livestock or game (regardless of when the entity relinquishes title). The supply does not take place on or after the subsequent relinquishment of title.

(4) However, a supply does not include a supply of *money unless the money is provided as *consideration for a supply that is a supply of money.

9-15 Consideration

(1) ***Consideration*** includes:

(a) any payment, or any act or forbearance, in connection with a supply of anything; and

(b) any payment, or any act or forbearance, in response to or for the inducement of a supply of anything.

(2) It does not matter whether the payment, act or forbearance was voluntary, or whether it was by the *recipient of the supply.

(2A) It does not matter:

(a) whether the payment, act or forbearance was in compliance with an order of a court, or of a tribunal or other body that has the power to make orders; or

(b) whether the payment, act or forbearance was in compliance with a settlement relating to proceedings before a court, or before a tribunal or other body that has the power to make orders.

(2B) For the avoidance of doubt, the fact that the supplier is an entity of which the *recipient of the supply is a member, or that the supplier is an entity that only makes supplies to its members, does not prevent the payment, act or forbearance from being consideration.

9-17 Certain payments and other things not consideration

(1) If a right or option to acquire a thing is granted, then:

(a) the ***consideration*** for the supply of the thing on the exercise of the right or option is limited to any additional consideration provided either for the supply or in connection with the exercise of the right or option; or

(b) if there is no such additional consideration—there is no consideration for the supply.

(2) Making a gift to a non-profit body is not the provision of ***consideration***.

(3) A payment is not the provision of ***consideration*** if:

(a) the payment is made by a *government related entity to another government related entity for making a supply; and

(b) the payment is:

(i) covered by an appropriation under an *Australian law; or

(ii) made under the National Health Reform Agreement agreed to by the Council of Australian Governments on 2 August 2011, as amended from time to time; or

(iii) made under another agreement entered into to implement the National Health Reform Agreement; and

(c) the payment is calculated on the basis that the sum of:

(i) the payment (including the amounts of any other such payments) relating to the supply; and

(ii) anything (including any payment for any act or forbearance) that the other government related entity receives from another entity in connection with, or in response to, or for the inducement of, the supply, or for any other related supply;

does not exceed the supplier's anticipated or actual costs of making those supplies.

(4) A payment is not the provision of ***consideration*** if the payment is made by a *government related entity to another government related entity and the payment is of a kind specified in regulations made for the purposes of this subsection.

(5) This section applies despite section 9-15.

9-20 Enterprises

(1) An ***enterprise*** is an activity, or series of activities, done:

(a) in the form of a *business; or

(b) in the form of an adventure or concern in the nature of trade; or

(c) on a regular or continuous basis, in the form of a lease, licence or other grant of an interest in property; or

(d) by the trustee of a fund that is covered by, or by an authority or institution that is covered by, Subdivision 30-B of the *ITAA 1997 and to which deductible gifts can be made; or

(da) by a trustee of a *complying superannuation fund or, if there is no trustee of the fund, by a person who manages the fund; or

(e) by a charity; or

(g) by the Commonwealth, a State or a Territory, or by a body corporate, or corporation sole, established for a public purpose by or under a law of the Commonwealth, a State or a Territory; or

(h) by a trustee of a fund covered by item 2 of the table in section 30-15 of the ITAA 1997 or of a fund that would be covered by that item if it had an ABN.

(2) However, ***enterprise*** does not include an activity, or series of activities, done:

(a) by a person as an employee or in connection with earning *withholding payments covered by subsection (4) (unless the activity or series is done in supplying services as the holder of an office that the person has accepted in the course of or in connection with an activity or series of activities of a kind mentioned in subsection (1)); or

Note: Acts done as mentioned in paragraph (a) will still form part of the activities of the enterprise to which the person provides work or services.

(b) as a private recreational pursuit or hobby; or

(c) by an individual (other than a trustee of a charitable fund, or of a fund covered by item 2 of the table in section 30-15 of the ITAA 1997 or of a fund that would be covered by that item if it had an ABN), or a *partnership (all or most of the members of which are individuals), without a reasonable expectation of profit or gain; or

(d) as a member of a local governing body established by or under a *State law or *Territory law (except a local governing body to which paragraph 12-45(1)(e) in Schedule 1 to the *Taxation Administration Act 1953* applies).

(3) For the avoidance of doubt, the fact that activities of an entity are limited to making supplies to members of the entity does not prevent those activities:

(a) being in the form of a *business within the meaning of paragraph (1)(a); or

(b) being in the form of an adventure or concern in the nature of trade within the meaning of paragraph (1)(b).

(4) This subsection covers a *withholding payment covered by any of the provisions in Schedule 1 to the *Taxation Administration Act 1953* listed in the table.

Withholding payments covered		
Item	**Provision**	**Subject matter**
1	Section 12-35	Payment to employee
2	Section 12-40	Payment to company director
3	Section 12-45	Payment to office holder
4	Section 12-60	Payment under labour hire arrangement, or specified by regulations

9-25 Supplies connected with Australia

Supplies of goods wholly within Australia

(1) A supply of goods is ***connected with Australia*** if the goods are delivered, or made available, in Australia to the *recipient of the supply.

Supplies of goods from Australia

(2) A supply of goods that involves the goods being removed from Australia is ***connected with Australia***.

Supplies of goods to Australia

(3) A supply of goods that involves the goods being brought to Australia is ***connected with Australia*** if the supplier either:

(a) imports the goods into Australia; or

(b) installs or assembles the goods in Australia.

Supplies of real property

(4) A supply of *real property is ***connected with Australia*** if the real property, or the land to which the real property relates, is in Australia.

Supplies of anything else

(5) A supply of anything other than goods or *real property is ***connected with Australia*** if:

(a) the thing is done in Australia; or

(b) the supplier makes the supply through an *enterprise that the supplier *carries on in Australia; or

(c) all of the following apply:

(i) neither paragraph (a) nor (b) applies in respect of the thing;

(ii) the thing is a right or option to acquire another thing;

(iii) the supply of the other thing would be connected with Australia.

Example: A holiday package for Australia that is supplied overseas might be connected with Australia under paragraph (5)(c).

When enterprises are carried on in Australia

(6) An *enterprise is ***carried on in Australia*** if the enterprise is carried on through:

(a) a permanent establishment (as defined in subsection 6(1) of the *Income Tax Assessment Act 1936*); or

(b) a place that would be such a permanent establishment if paragraph (e), (f) or (g) of that definition did not apply.

9-30 Supplies that are GST-free or input taxed

GST-free

(1) A supply is ***GST-free*** if:

(a) it is GST-free under Division 38 or under a provision of another Act; or

(b) it is a supply of a right to receive a supply that would be GST-free under paragraph (a).

Input taxed

(2) A supply is ***input taxed*** if:

(a) it is input taxed under Division 40 or under a provision of another Act; or

(b) it is a supply of a right to receive a supply that would be input taxed under paragraph (a).

Note: If a supply is input taxed, there is no entitlement to an input tax credit for the things that are acquired or imported to make the supply (see sections 11-15 and 15-10).

Supplies that would be both GST-free and input taxed

(3) To the extent that a supply would, apart from this subsection, be both *GST-free and *input taxed:

(a) the supply is GST-free and not input taxed, unless the provision under which it is input taxed requires the supplier to have chosen for its supplies of that kind to be input taxed; or

(b) the supply is input taxed and not GST-free, if that provision requires the supplier to have so chosen.

Note: Subdivisions 40-E (School tuckshops and canteens) and 40-F (Fund-raising events conducted by charities etc.) require such a choice.)

Supply of things used solely in connection with making supplies that are input taxed but not financial supplies

(4) A supply is taken to be a supply that is *input taxed if it is a supply of anything (other than *new residential premises) that you have used *solely* in connection with your supplies that are input taxed but are not *financial supplies.

Subdivision 9-B—Who is liable for GST on taxable supplies?

9-40 Liability for GST on taxable supplies

You must pay the GST payable on any *taxable supply that you make.

9-69 Special rules relating to liability for GST on taxable supplies

Chapter 4 contains special rules relating to liability for GST on taxable supplies, as follows:

Checklist of special rules

Item	For this case ...	See:
1	Company amalgamations	Division 90
2	GST groups	Division 48
3	GST joint ventures	Division 51
4	Offshore supplies other than goods or real property	Division 84
4A	Non-residents making supplies connected with Australia	Division 83
4B	Representatives of incapacitated entities	Division 58
5	Resident agents acting for non-residents	Division 57

Subdivision 9-C—How much GST is payable on taxable supplies?

9-70 The amount of GST on taxable supplies

The amount of GST on a *taxable supply is 10% of the *value of the taxable supply.

Chapter 3—The exemptions

Part 3-1—Supplies that are not taxable supplies

Division 38—GST-free supplies

Table of Subdivisions

38-A Food

38-B Health

38-C Education

38-D Child care

38-E Exports and other supplies that are for consumption outside Australia

38-F Religious services

38-G Activities of charities etc.

38-I Water and sewerage

38-J Supplies of going concerns

38-K Transport and related matters

38-L Precious metals

38-M Supplies through inwards duty free shops

38-N Grants of land by governments

38-O Farm land

38-P Cars for use by disabled people

38-Q International Mail

38-R Telecommunication supplies made under arrangements for global roaming in Australia

38-S Eligible emissions units

38-1 What this Division is about

This Division sets out the supplies that are GST-free. If a supply is GST-free, then:

- no GST is payable on the supply;
- an entitlement to an input tax credit for anything acquired or imported to make the supply is not affected.

For the basic rules about supplies that are GST-free, see sections 9-30 and 9-80.

Subdivision 38-B—Health

38-7 Medical services

(1) A supply of a *medical service is ***GST-free***.

(2) However, a supply of a *medical service is *not* GST-free under subsection (1) if:

(a) it is a supply of a *professional service rendered in prescribed circumstances within the meaning of regulation 14 of the Health Insurance Regulations made under the *Health Insurance Act 1973* (other than the prescribed circumstances set out in regulations 14(2)(ea), (f) and (g)); or

(b) it is rendered for cosmetic reasons and is not a *professional service for which medicare benefit is payable under Part II of the *Health Insurance Act 1973*.

(3) A supply of goods is ***GST-free*** if:

(a) it is made to an individual in the course of supplying to him or her a *medical service the supply of which is GST-free; and

(b) it is made at the premises at which the medical service is supplied.

38-10 Other health services

(1) A supply is ***GST-free*** if:

(a) it is a service of a kind specified in the table in this subsection, or of a kind specified in the regulations; and

(b) the supplier is a *recognised professional in relation to the supply of services of that kind; and

(c) the supply would generally be accepted, in the profession associated with supplying services of that kind, as being necessary for the appropriate treatment of the *recipient of the supply.

Health services	
Item	**Service**
1	Aboriginal or Torres Strait Islander health
2	Acupuncture
3	Audiology, audiometry
4	Chiropody
5	Chiropractic
6	Dental
7	Dietary
8	Herbal medicine (including traditional Chinese herbal medicine)

9	Naturopathy
10	Nursing
11	Occupational therapy
12	Optometry
13	Osteopathy
14	Paramedical
15	Pharmacy
16	Psychology
17	Physiotherapy
18	Podiatry
19	Speech pathology
20	Speech therapy
21	Social work

(2) However, a supply of a pharmacy service is *not* GST-free under subsection (1) unless it is:

(a) a supply relating to a supply that is GST-free because of section 38-50; or

(b) a service of conducting a medication review.

(3) A supply of goods is ***GST-free*** if:

(a) it is made to a person in the course of supplying to the person a service the supply of which is GST-free under subsection (1) (other than a service referred to in item 8, 9, 12 or 15 of the table in subsection (1)); and

(b) it is made at the premises at which the service is supplied.

(4) A supply of goods is ***GST-free*** if:

(a) it is made to a person in the course of supplying to the person a service referred to in item 8 or 9 of the table in subsection (1); and

(b) it is supplied, and used or consumed, at the premises at which the service is supplied.

(5) A supply is ***GST-free*** if it is provided by an ambulance service in the course of the treatment of the *recipient of the supply.

38-15 Other government funded health services

A supply is ***GST-free*** if:

(a) it is a supply of a health service in connection with a supply that is GST-free because of section 38-7 or 38-10; and

(b) the supplier receives funding from the Commonwealth, a State or a Territory in connection with the supply of the health service; and

(c) the supply of the health service is of a kind determined in writing by the *Health Minister.

38-20 Hospital treatment

(1) A supply of *hospital treatment is ***GST-free***.

(2) However, a supply of *hospital treatment is *not* GST-free to the extent that it relates to a supply of a *professional service that, because of subsection 38-7(2), is not GST-free.

(3) A supply of goods is ***GST-free*** if it is a supply that is directly related to a supply of *hospital treatment that is:

(a) GST-free because of subsection (1); and

(b) supplied by, or on behalf of, the supplier of the hospital treatment.

38-25 Residential care etc.

(1) A supply of services is ***GST-free*** if:

(a) it is a supply of services covered by Schedule 1 to the *Quality of Care Principles; and

(b) it is provided through a residential care service (within the meaning of the *Aged Care Act 1997*); and

(c) the supplier is an approved provider (within the meaning of that Act).

(2) A supply of services is ***GST-free*** if:

(a) the services are provided to one or more aged or disabled people; and

(b) the *Aged Care Minister has determined in writing that the services are of a kind covered by Schedule 1 to the *Quality of Care Principles; and

(c) the supplier receives funding from the Commonwealth, a State or a Territory in connection with the supply.

(3) A supply of services is ***GST-free*** if:

(a) the services are provided to one or more aged or disabled people in a residential setting; and

(b) the *Aged Care Minister has determined in writing that the services are of a kind covered by Schedule 1 to the *Quality of Care Principles; and

(c) the services include, and are only provided to people who require, the services (***care services***) set out in:

(i) item 2.1 (daily living activities assistance) of Part 2 of that Schedule; or

(ii) item 3.8 (nursing services) of Part 3 of that Schedule.

(3A) Services provided to a resident of a *retirement village are taken, for the purposes of paragraph (3)(a), to be provided in a residential setting if, and only if:

(a) he or she is a resident of a *serviced apartment in the retirement village; and

(b) there is in force a written agreement under which the operator of the retirement village provides daily meals and heavy laundry services to all of the residents of the apartment.

(3B) However, services provided to a resident of a *serviced apartment in a *retirement village are not taken, for the purposes of paragraph (3)(a), to be provided in a residential setting if:

(a) the *Aged Care Minister has determined in writing:

(i) the levels of care services that residents of serviced apartments in retirement villages must require in order for subsection (3) to apply; and

(ii) the way in which the levels of care services required by residents are to be assessed; and

(b) the *Aged Care Secretary has not, in accordance with the determination, assessed the person to whom the services are provided as requiring the levels of care services so determined.

(3C) A determination made for the purposes of paragraph (3B)(a) may be restricted to a specified class of residents of *serviced apartments in *retirement villages.

(4) A supply of accommodation is ***GST-free*** if it is made to a person in the course of making a supply to that person that is GST-free under subsection (1), (2) or (3).

(4A) A supply is ***GST-free*** if:

(a) it is made to a person who is a person of a kind referred to in paragraph (3)(c); and

(b) it is:

(i) a supply, by way of lease, hire or licence, of *residential premises consisting of a *serviced apartment in a *retirement village; or

(ii) a sale of *real property that is residential premises consisting of a serviced apartment in a retirement village; or

(iii) a supply of an excluded security (within the meaning of the *Corporations Act 2001*) in respect of which the right to participate in a retirement village scheme (within the meaning of that Act) entitles the person to use or occupy a serviced apartment in a retirement village; and

(c) in a case where:

(i) a determination made for the purposes of paragraph (3B)(a) is in force; and

(ii) the determination is not restricted under subsection (3C) in such a way that the determination excludes the person;

the *Aged Care Secretary has, in accordance with the determination, assessed the person as requiring the levels of care services determined in the determination; and

(d) it is made in connection with one or more supplies, or proposed supplies, to the person that are or will be GST-free under subsection (3).

(5) However, a supply of services that is covered by an extra services fee within the meaning of Division 35 of the *Aged Care Act 1997* is only ***GST-free*** under this section to the extent that the services are covered by Schedule 1 to the *Quality of Care Principles.

38-45 Medical aids and appliances

(1) A supply is ***GST-free*** if:

(a) it is covered by Schedule 3 (medical aids and appliances), or specified in the regulations; and

(b) the thing supplied is specifically designed for people with an illness or disability, and is not widely used by people without an illness or disability.

(2) A supply is ***GST-free*** if the thing supplied is supplied as a spare part for, and is specifically designed as a spare part for, another thing the supply of which would be GST-free under subsection (1).

(3) However, a supply is *not* GST-free under subsection (1) or (2) if the supplier and the *recipient have agreed that the supply, or supplies of a kind that include that supply, not be treated as GST-free supplies.

38-47 Other GST-free health goods

(1) A supply is ***GST-free*** if it is a supply of goods of a kind that the *Health Minister, by determination in writing, declares to be goods the supply of which is GST-free.

(2) However, a supply is *not* GST-free under subsection (1) if the supplier and the *recipient have agreed that the supply, or supplies of a kind that include that supply, not be treated as GST-free supplies.

38-50 Drugs and medicinal preparations etc.

(1) A supply of a drug or medicinal preparation is ***GST-free*** if the supply is on prescription and:

(a) under a *State law or a *Territory law in the State or Territory in which the supply takes place, supply of the drug or medicinal preparation is restricted, but may be supplied on prescription; or

(b) the drug or medicinal preparation is a pharmaceutical benefit (within the meaning of Part VII of the *National Health Act 1953*).

(2) A supply of a drug or medicinal preparation is ***GST-free*** if, under a *State law or a *Territory law in the State or Territory in which it is supplied, the supply of the drug or medicinal preparation to an individual for private or domestic use or consumption is restricted but may be made by:

(a) a *medical practitioner, *dental practitioner or pharmacist; or

(b) any other person permitted by or under that law to do so.

(3) Subsection (2) does not cover the supply of a drug or medicinal preparation of a kind specified in the regulations.

(4) A supply of a drug, medicine or other pharmaceutical item is ***GST-free*** if the supply is on prescription and:

(a) it is supplied as a pharmaceutical benefit (within the meaning of section 91 of the *Veterans' Entitlements Act* 1986); and

(b) it is supplied under an approved scheme (within the meaning of that section).

(4A) A supply of a drug, medicine or other pharmaceutical item is ***GST-free*** if the supply is on prescription and:

(a) it is supplied as a pharmaceutical benefit (within the meaning of section 5 of the *Military Rehabilitation and Compensation Act 2004*); and

(b) it is supplied in accordance with a determination made under paragraph 286(1)(c) of that Act.

(5) A supply of a drug or medicinal preparation is ***GST-free*** if:

(a) the drug or medicinal preparation is an analgesic that has a single active ingredient the supply of which as a drug or medicinal preparation would be GST-free under subsection (2) if it were supplied in a larger quantity; and

(b) the drug or medicinal preparation is of a kind the supply of which is declared by the *Health Minister to be GST-free, by determination in writing.

(6) A supply of a drug or medicinal preparation is ***GST-free*** if:

(a) the drug or medicinal preparation is the subject of an approval under paragraph 19(1)(a) of the *Therapeutic Goods Act 1989*, and any conditions to which the approval is subject have been complied with; or

(b) the drug or medicinal preparation is supplied under an authority under subsection 19(5) of that Act, and the supply is in accordance with any regulations made for the purposes of subsection 19(7) of that Act; or

(c) the drug or medicinal preparation is exempted from the operation of Part 3 of that Act under regulation 12A of the Therapeutic Goods Regulations.

(7) A supply of a drug or medicinal preparation covered by this section is ***GST-free*** if, and only if:

(a) the drug or medicinal preparation is for human use or consumption; and

(b) the supply is to an individual for private or domestic use or consumption.